
**Jyväskylän seikkailupuisto Peukkulan kunnostus- ja hoito-
suunnitelma**

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU

Ammattikorkean opinnäytetyö
Maisemasuunnittelun koulutusohjelma

Lepaa, syksy 2014

Minna Hiekkola

Minna Hiekkola

HÄMEENLINNA

Maisemasuunnittelun koulutusohjelma

Tekijä	Minna Hiekkola	Vuosi 2014
Työn nimi	Jyväskylän seikkailupuisto Peukkulan kunnostus- ja hoito-suunnitelma	

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön tavoite on tehdä hoito- ja kunnostussuunnitelma Jyväskylän seikkailupuisto Peukkulaan. Hoito- ja kunnostussuunnitelmien pohjaksi on laadittu karttamateriaalia puistosta sekä tehty kasvillisuusanalyysi puistossa kasvavista kasveista. Kasveista ja rakenteista on tehty myös kuntokartoitus.

Hoito- ja kunnostussuunnitelmaan on sovellettu kiinteistöhuollon työkaluja ja taulukoita. Tarkoituksena on ollut tutkia, kuinka hyvin kiinteistöhuoltoalan mallit ovat käytettävissä ulkoalueiden hoidossa ja huollossa. Hoito- ja kunnostussuunnitelman avulla parannetaan puiston viihtyisyyttä ja turvallisuutta sekä käynnistetään puiston suunnitelmallinen hoito.

Hoitosuunnitelma käsittää hoito-ohjeet kasveille ja rakenteille sekä erilaisia aikatauluja suoritettaville tehtäville. Näihin aikataulukoihin kuuluvat osanaan myös puiston puhtaanapitotehtävät. Hoitosuunnitelma on luonteeltaan jatkuvaa työtä. Kunnostussuunnitelma keskittyy enemmän rakenteisiin sekä ränsistyneisiin kasvillisuusalueisiin. Kunnostussuunnitelman toimenpiteet ovat luonteeltaan kertaluontoisia.

Lähdemateriaalina karttoihin on käytetty alueesta saatavilla ollutta asema-kaavakarttaa, johon on täydennetty puuttuvat kasvit ja rakenteet. Kartoitus tehtiin puistossa piirtämällä ensin paikanpäällä paperilla ja myöhemmin koneella puhtaaksi käyttäen Vector-ohjelmaa.

Työn tuloksena on tehty ajankohtaiset kartat puistosta, sekä hoito- ja kunnostussuunnitelma joiden avulla puiston kasvillisuus ja rakenteet saadaan pidetyksi kunnossa. Hyvin hoidettu puisto on viihtyisä ja turvallinen asiakkaille. Kiinteistönhoitoon mallit ovat sovellettavissa ulkoalueille.

Asiasanat Hoitosuunnitelma, Kiinteistönhoito, Kunnostussuunnitelma

Sivut 65s. + liitteet 28 s.

HÄMEENLINNA

Degree Programme in Landscape Design

Author

Minna Hiekkola

Year 2014

Subject of Bachelor's thesis

A Maintenance and a Repair Plan of Jyväskylän seikkailupuisto Peukkula

ABSTRACT

The aim of this thesis was to create a maintenance plan and a repair plan for Jyväskylän Seikkailupuisto Peukkula. Jyväskylän Seikkailupuisto Peukkula is a functional theme park for children. One part was to study how building maintenance models suit to the outdoor area maintenance.

The starting point for the thesis was to survey all plants and draw an updated map over the park. The source material for the map was a city plan map. That map was completed on plants and constructions found in the park. The conditions of the plants and constructions were also defined.

The maintenance plan includes maintenance instructions for plants and constructions. Also schedules for maintenance and cleaning tasks are part of the maintenance plan. The renovation plan focuses on the constructions and ramshackle plants. Tasks on the renovation plan are nonrecurring and on the maintenance plan those are frequent.

The outcome of the project was an updated map of the park and a maintenance and a repair plan. That plan helps in getting and keeping the park in good shape for the customers. Building maintenance models can be used in outdoor area maintenance.

Keywords maintenance plan, repair plan, condition survey

Pages 65p. + appendices 28 p.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	JYVÄSKYLÄN SEIKKAILUPIISTO PEUKKULA.....	2
2.1	Grow Time Oy	3
2.2	Puisto.....	4
2.3	Historia.....	4
3	KASVILLISUUS	5
3.1	Kasvillisuusanalyysi.....	5
3.2	Havupuut	5
3.3	Lehtipuut	6
3.4	Havupensaat	7
3.5	Lehtipensaat	8
3.6	Köynnökset.....	8
3.7	Perennat.....	9
3.8	Nurmikko	9
3.9	Niityt.....	9
3.10	Ryhmäruusut	10
4	RAKENTEET, PINTA-MATERIAALIT JA KALUSTEET.....	10
4.1	Istutusaltaat ja tukimuurit.....	10
4.2	Puro	10
4.3	Kiveykset.....	11
4.4	Käytävät	11
4.5	Leikkipaikat.....	12
4.6	Portaat ja sillat.....	12
4.7	Aidat.....	12
4.8	Kalusteet.....	13
5	KARTAT JA ALUEJAKO.....	13
5.1	Kartat.....	13
5.2	Aluejako	13
5.3	Etupiha	14
5.4	Seikkailupuisto - Kroko	14
5.5	Labyrintti - Autorata.....	15
5.6	Linna - Ruusutarha	18
5.7	Alikulku 1 – Alikulku 2	19
5.8	Ruusula - Kiukkukauhun kioski.....	22
5.9	Alikulku 1 - Jepula	24
5.10	Noksula - Peikkola	25
5.11	Alikulku 2 - Grilli.....	26
6	ASUINTALON HUOLTOKIRJA.....	30
6.1	Asuintalon huoltokirjan tausta	30
6.2	Huoltokirjan sisältö	31

6.3	Tavoitteet.....	32
6.3.1	Kustannusten ennustettavuus ja suunnitelmallisuus.....	32
6.3.2	Viihtyisät ja terveelliset asuin- ja työskentelytilat.....	33
6.3.3	Ympäristöystävälliset ratkaisut	33
6.4	Hyödyt.....	33
7	KUNNOSTUSSUUNNITELMA	34
7.1	Aikataulutus	34
7.2	Paikantamistiedot	35
7.3	Kunnostussuunnitelman kohteet	35
7.3.1	Seikkailupuisto - Kroko – alueen kohteet.....	36
7.3.2	Labyrintti – Autorata – alueen kohteet	39
7.3.3	Linna – Ruusutarha – alueen kohteet	41
7.3.4	Alikulku 1 – Alikulku 2 – alueen kohteet.....	43
7.3.5	Alikulku 1 – Jepula – alueen kohteet.....	44
7.3.6	Noksula – Peikkola – alueen kohteet.....	44
7.3.7	Etupihan kohteet	44
7.4	Leikkipaikat.....	44
7.4.1	Lait ja turvallisuussuosituksukset	45
7.4.2	Tarkastukset ja tarkastussuunnitelma	46
8	HOITOSUUNNITELMA	46
8.1	Hoitotoimenpiteet.....	47
8.1.1	Leikkaaminen	47
8.1.2	Lannoitus	48
8.1.3	Rikkaruohojen torjunta	48
8.1.4	Rajaus	49
8.2	Yleiset kasviryhmäkohtaiset hoito-ohjeet	49
8.2.1	Nurmikot.....	50
8.2.2	Pensaat	50
8.2.3	Havupensaat.....	52
8.2.4	Puut.....	52
8.2.5	Köynnökset.....	54
8.2.6	Perennat	54
8.2.7	Ryhmäkasvit	54
8.2.8	Ryhmäruusut.....	55
8.2.9	Niityt.....	55
8.3	Päällysteiden ja kalusteiden hoito	55
8.4	Tehtävätaulukot.....	56
8.4.1	Taulukko A, päivittäiset ja viikoittaiset tehtävät	56
8.4.2	Taulukko B, kuukausittaiset tehtävät	58
8.4.3	Taulukko C, vuosittaiset tehtävät	59
8.4.4	Taulukko D.....	60
9	YHTEENVETO	62
	LÄHTEET	64

LIITE 1	Kasvilista
LIITE 2	Peukkula
LIITE 3	Etupiha
LIITE 4	Seikkailupuisto - Kroko
LIITE 5	Labyrintti – Autorata
LIITE 6	Linna - Ruusutarha
LIITE 7	Alikulku 1 – Alikulku 2
LIITE 8	Ruusula – Kiukkukauhun kioski
LIITE 9	Alikulku 1 – Jepula
LIITE 10	Noksula – Peikkola
LIITE 11	Aliukulku 2 – Grilli
LIITE 12	Kunnostussuunnitelma
LIITE 13	Leikkaustaulukot
LIITE 14	Tehtävätaulukot

1 JOHDANTO

Ajatus opinnäytetyön aiheesta syntyi omien kokemusteni kautta toimiesani Peukkulan puutarhurina kaksi kesää. Ensimmäisenä vuotena havaitsin puutteita puiston kasvillisuuden hoidossa, kaipasin karttoja kasvillisuudesta sekä tietoa tehdyistä hoitotoimenpiteistä. Näiden puuttuessa ehdotin, että tulevia työntekijöitä ajatellen sekä puiston hoidon ja kunnossapidon kannalta voisin tehdä hoito- ja kunnostussuunnitelman puistolle sekä piirtää kunnollisen kartan puistosta. Työlläni haluan helpottaa tulevien työntekijöiden työskentelyä sekä parantaa puiston viihtyvyyttä ja turvallisuutta.

Jyväskylän seikkailupuisto Peukkula on teemapuisto, joka tarjoaa virikkeellisen ympäristön lapsille leikkimiseen ja seikkailuun. Puistossa asuu satuhahmoja, jotka leikittävät ja viihdyttävät lapsia. Puisto toimii myös omatoimisen leikkimisen ympäristönä. Hoito- ja kunnostussuunnitelman avulla puistosta saadaan turvallinen sekä viihtyisä paikka niin lapsille kuin aikuisillekin. Hyvin hoidettu ja viihtyisä puisto toimii osaltaan myös yrityksen käyntikorttina. Viihtyisällä ja turvallisella ympäristöllä on positiivinen vaikutus yrityksen imagoon ja asiakastytyvyyteen.

Hoito- ja kunnostussuunnitelman rakenteeseen sekä taulukoihin on sovellettu Asuintalon huoltokirjan laadinnasta (Pirinen, Salminen & Speeti 1996) sekä Käytössä olevan asuintalon huoltokirjan Laadinta – Käyttö - Esimerkistä (Pirinen & Salminen 1999) löytyviä taulukoita ja lähtökohtatietoja. Asuintalonhuoltokirja on Ympäristöministeriön toimeksiannosta käynnistetty kiinteistönpitoa tukeva kehittämishanke. Hankkeen lähtökohdaksi on ollut siirtyminen uudisrakennuspainotteisesta kulttuurista taloudelliseen kiinteistönpitoon. Kunnossapidon ja kiinteistönhuollon tarpeita ei ole huomioitu tarpeeksi asuinrakennusten suunnittelussa eikä rakentamisessa. Huoltokirjan avulla siirretään rakennusta ja siihen kuuluvia koneita ja laitteita koskeva tieto kiinteistön omistaja- ja tilaajatahoille, kiinteistöhoito-organisaatiolle ja asukkaalle. (Pirinen ym. 1996.) Erillisenä kehittämishankkeena on Ympäristöministeriön toimeksiannosta laadittu myös Käytössä olevan asuintalon huoltokirja. Se eroaa Asuintalon huoltokirjasta sekä laadinnan että tietojen puolesta. Esimerkiksi kaikkia tarvittavia tietoja, kuten valmistajia, ei välttämättä ole saatavilla vanhemmissa kohteissa. (Pirinen & Salminen 1999.) Kiinteistönhoidon työkaluja ja tavoitteita on sovellettu tässä työssä koskemaan Peukkulan viheralueita. Hoito- ja kunnostussuunnitelmaan kuuluu tehtävätaulukoita, joista käy ilmi eri ajankohdaksi suoritettavat tehtävät.

Lait ja normit säätelevät osaltaan puiston sekä leikkivälineiden turvallisuudesta. Junttilan (2009, 14–15) mukaan kuluttajanturvallisuuslaki (920/2011) on luonteeltaan yleistä tuoteturvallisuuslainsäädäntöä. Laki ei pidä sisällään esimerkiksi yksityiskohtaisia teknisiä vaatimuksia. Sen 2. luvun 5 §:ssä säädetään toiminnanharjoittajan huolellisuusvelvoitteista. Sen mukaan:

Toiminnanharjoittajan on olosuhteiden vaatiman huolellisuuden ja ammattitaidon edellyttämällä tavalla varmistauduttava siitä, että kulutustavarasta tai kuluttajapalvelusta ei aiheudu vaaraa kenenkään terveydelle tai omaisuudelle. Toiminnanharjoittajalla on oltava riittävät ja oikeat tiedot kulutustavarasta ja kuluttajapalvelusta, ja hänen on arvioitava niihin liittyvät riskit.

Yrityksen johdolla on velvollisuus huolehtia, että puisto on turvallinen asiakkailleen. Kunnostussuunnitelma tähtää nykyisten riskien poistoon ja hoitosuunnitelmalla varmistetaan osaltaan että riskejä ei synny. Esimerkiksi kulkuväylät pidetään vapaana pensaiden oksista, etteivät lapset vahingossa loukkaa itseään niihin. EU:n turvallisuusnormeista Peukkulaa koskee normi lelujen turvallisuudesta SFS-EN 71-8. Teemapuistona Peukkula luokitellaan samaan luokkaan yksityispihojen kanssa. Turvallisuusnormit koskevat leikkivälineitä. Myös leikkivälineiden valmistajien ohjeita tulee noudattaa yhdessä normien kanssa.

Asettamani tavoitteet työlleni ovat:

- puiston hoidossa ja kunnossapidossa tarvittavien tietojen löytyminen
- puiston hoidossa ja kunnossapidossa tarvittavien tietojen ylläpitäminen
- tehtyjen hoito- ja kunnostustoimenpiteiden seuraamisen helppous
- käynnistää puiston tarkoituksenmukainen ja suunniteltu hoito
- kunnostaa vaaralliset ja riskialttiit kohteet
- ylläpitää turvallisuutta

2 JYVÄSKYLÄN SEIKKAILUPUISTO PEUKKULA

Jyväskylän seikkailupuisto Peukkula on lapsille suunnattu toiminnallinen leikkipuisto. Toiminta koostuu satuhahmoista ja lasten sekä aikuisten vuorovaikutuksesta. Puisto sijaitsee Jyväskylän kaupungissa Rauhalahdessa Viherlandian ja Energialaitoksen välissä (Kuva 1). Puisto jakaantuu Satu- ja Temppulaaksoon. Puisto tarjoaa aktiviteetteja ympäri vuoden. Peukkulassa asuu kahdeksan satuhahmoa. Lähes jokaisella satuhahmolla on oma talo puistossa. Satuhahmot leikittävät lapsia ja vetävät heille erilaisia ohjelmanumeroita pitkin päivää. Talvisin puisto tarjoaa aktiviteettimahdollisuuksia päärakennuksessa sijaitsevassa sisäleikkipuistossa. Satuhahmojen lisäksi kävijöille on tarjolla muutakin nähtävää. Esimerkiksi polkuautorata ja ilmakiikko purevat isompiin kävijöihin. Muita aktiviteetteja ovat: pomppulinna, karuselli, seikkailurata Kroko sekä kaksi muuta varsinaista leikkialuetta. Myös satuhahmojen talot tarjoavat paljon nähtävää ja katseltavaa. Kesäisin Peukkulassa asustaa myös eläimiä: pässejä, pupuja, kanoja, kukko sekä ankoja tai hanhia.

KUVA 1 Peukkulan sijainti kartalla (Peukkula)

Suurimpana taloudellisena ongelmana on ollut kausittainen aukioloaika. Ulkopuisto on avoinna kesäkuun puolesta välistä elokuun puoleenväliin. Erilaisille koululais- ja tarharyhmille Peukkula aukeaa jo kesäkuun alussa. Kahden ja puolen kuukauden tulot eivät riitä kattamaan koko vuoden vuokramenoja. Myös suuret investoinnit puiston uudistamiseen ovat vaikuttaneet liiketoiminnan tappiollisuuteen. Vuosina 2009–2011 puistoon on investoitu yhteensä 700 000 € (Riihimäki, sähköpostiviesti 27.3.2012). Peukkulan toimintaa on kehitetty ympärivuotiseksi mm. sisäleikkipuistolla ja elokuvateatterilla. Kauden 2012 kävijämääräksi tavoitellaan n 50 000 kävijää (Riihimäki, sähköpostiviesti 27.3.2012).

Peukkulassa työskentelee vuosittain reilu 30 henkilöä (Riihimäki, sähköpostiviesti 27.3.2012). Suurin osa työntekijöistä on kausityöntekijöitä ja he toimivat puiston eri pisteissä jäätelönmyyjinä, kioskihenkilökuntana, lipunmyyjinä, tarjoilijoina sekä huolehtimassa karusellin ja autoradan toiminnasta. Myös satuhahmojen näyttelijät ovat suurimmaksi osaksi kausityöntekijöitä. Eri alan harjoittelijoita käytetään varsinkin kevätkiireissä auttamassa markkinoinnissa sekä ulkopuiston kuntoon saamisessa. Vakituisia työntekijöitä on viisi (Riihimäki, sähköpostiviesti 27.3.2012).

2.1 Grow Time Oy

Jyväskylän seikkailupuisto Peukkulan omistaa hämeenlinalainen yritys Grow Time Oy. Grow Time Oy:n puolestaan omistaa kolme erillistä yritystä sekä kaksi yksityishenkilöä. Toimitusjohtajana toimii Antti Riihimäki ja hallituksen puheenjohtajana Reijo Riihimäki. Yrityksen toimiala on muu urheilutoiminta. Liikevaihto vuonna 2011 oli noin 300 000 euroa. (Riihimäki, sähköpostiviesti 27.3.2012.)

2.2 Puisto

Puiston pinta-ala on noin 2,7 hehtaaria. Kasvillisuus on pääosin vanhaa. Puiston on suurimmaksi osaksi suunnitellut Jarmo Väisänen. Puisto jakaantuu keskeltä kahtia. Jakajana toimii kevyenliikenteenväylä, jonka alitse on rakennettu kaksi alikulkutunnelia. Päärakennuksen puoleinen puolisko on painottunut enemmän omatoimiseen tekemiseen ja sitä kutsutaan Temppulaaksoksi. Siellä sijaitsevat mm. autorata, labyrintti, pomppulinna, karuselli, krokorata, molemmat leikkialueet sekä pässien ja ankkujen aitaukset. Toisella puolella, Satukylässä, asuvat suurin osa hahmoista. Vain Peukkulan linna ja sen asukki Tonttu ovat Temppulaakson puolella.

Puiston ja kasvillisuuden tehtävänä on tarjota puitteet toiminnalle sekä luoda erilaisia tunnelmia puiston eri osiin. Rehevä ja hyvinvoiva kasvillisuus ja kaunis puisto myös viihdyttävät vanhempia ja heille puisto toimii virkistysalueena. Topografisesti puiston maasto on vaihtelevaa. Siisti puisto toimii myös yrityksen käyntikorttina.

2.3 Historia

Nykyinen päärakennus on rakennettu vuonna 1988 silloisen suotietokeskus Kammin käyttöön. Päärakennus on pinta-alaltaan 1492 m²:ä. Päärakennuksessa on 150 hengen auditorio, joka palvelee nykyään sekä kokoustiloina että elokuvateatterina. (Jyväskylän kaupunki 2008.) Yläkerrassa on kahvio ja alakerta on remontoitu sisäleikkipuistoksi sekä pieneksi myymäläksi. Päärakennuksessa on myös varastotilaa, henkilökunnan pukuhuoneet ja sosiaalitulat sekä toimistohuoneet. Suotietokeskuksen jälkeen rakennus on tunnettu Ympäristökeskus Kammina, jossa on ollut paljon kierrätykseen ja energiatalouteen liittyviä tietoisuuksia.

Satu- ja seikkailutoimintaa puistossa on ollut ainakin vuodesta 1996, jolloin se kantoi nimeä satu- ja seikkailumaa Viherlaakso. Puiston vetonaulana oli tuolloin Hilarius Hiiri. (Ylä-Tuuhonen 2008.) Nykyisistä asukkaista suurin osa on lähtöisin Hilarius Hiiren ajoilta. Puiston omisti tuolloin Viherlaakso Oy, jonka omistajina olivat Jyväskylän Kaupunki ja Fortum Power and Heat Oy (50 % - 50 %). Satu- ja seikkailumaa Viherlaakso oli vuokrattu ulkopuolisille toimijoille. (Jyväskylän kaupunki 2008.) Vuosina 2004–2007 toimitusjohtajana toimi Jani Ruotsalainen. (Janrest.) Hilarius Hiiren aikaan puistossa vieraili parhaimmillaan noin 30 000 kävijää vuodessa. Hilarius Hiiren sopimus päättyi vuonna 2006 ja puisto jatkoi toimintaansa ilman varsinaista vetonaulaa. (Vuorinen 2008.)

Vuonna 2008 Jyväskylän Energia Oy osti päärakennuksen sekä maa-alueet Jyväskylän kaupungilta ja Fortumilta. Uuden omistajan aiheet maa-alueiden suhteen olivat ensisijaisesti niiden hyödyntäminen Rauhalahden voimalan polttoainevarastona, mutta myös ajatus puiston säilymisestä nykyisellään oli vaihtoehtona. (Ylä-Tuuhonen 2008.) Jyväskylän Energia on

vuokrannut ostamansa tilat sittemmin Grow Time Oy:lle. Nykyinen satu- ja seikkailupuisto Peukkula avasi ovensa kesällä 2009. (Tuuliainen 2009.)

3 KASVILLISUUS

Valtaosa kasvillisuudesta on iäkästä. Kasvillisuus inventaario on tehty kesällä 2010. Alueesta ei ollut saatavilla kasvillisuuskarttaa, vain asemakaavapiirros, jota on käytetty karttapohjana. Inventaario on tehty piirtämällä ja mittaamalla asemakaavasta puuttuneet kasvillisuusalueet sekä puut paikoilleen. Kartat sekä kasvilistat toimivat myös apuvälineenä, jos puiston hoito halutaan joskus kilpailuttaa ja antaa kokonaan ulkopuolisen tahon hoidettavaksi. Piirtämisen ja kasvilajien tunnistamisen apuna ovat olleet muutamat alkuperäiset suunnitelmat sekä myös Viherlandian sponsorimat kasvilyt, joista on ollut suuri apu lajikkeiden tunnistamisessa. Kasvilista kaikista puistossa olevista kasveista on liitteenä (Liite 1).

3.1 Kasvillisuusanalyysi

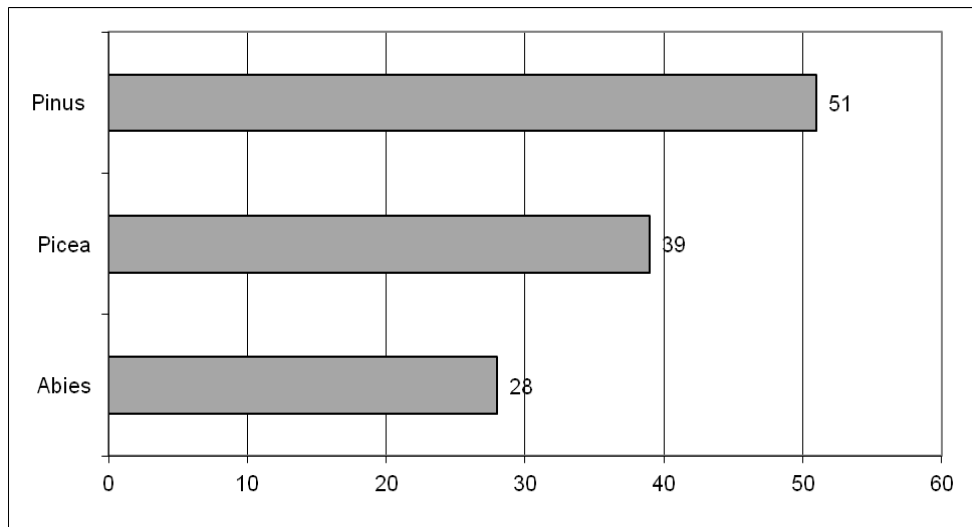
Kasvillisuudesta pinta-alaltaan suurin osa on nurmikkoa. Nurmikon yhteenlaskettu pinta-ala on 18154,5 m²:ä. Toiseksi eniten on lehtipensaita, joita on 3352,5 m²:ä. Lehtipensaista 42,3 m²:ä on muotoonleikattavia ja 3310,2 m²:ä vapaastikasvavia aidanteita tai ryhmiä. Havupensaita kasvillisuudesta on 0,2 % ja perennoja 1,7 %. Kasvillisuus on jaettu yhdeksään ryhmään:

- havupuut
- lehtipuut
- havupensaat
- lehtipensaat
- köynnökset
- perennat
- nurmikko
- niityt
- ryhmäruusut

3.2 Havupuut

Havupuut koostuvat viidestä eri lajista: pihdat (*Abies*), kuuset (*Picea*), männyn (*Pinus*), marjakuuset (*Taxus*) ja tuijat (*Thuja*). Suurin osa puiston alueella olevista havupuista on yksittäispuuna. Yhteensä yksittäisiä havupuita on 124 kappaletta. Suurin ryhmä on männyn 51 kappaleellaan. Toiseksi suurin ryhmä on kuuset (Kuva 2). Marjakuuset ja osa tuijista on istutettu ryhmiksi. Labyrintissä olevat tuijat ja kuuset on istutettu aidoiksi.

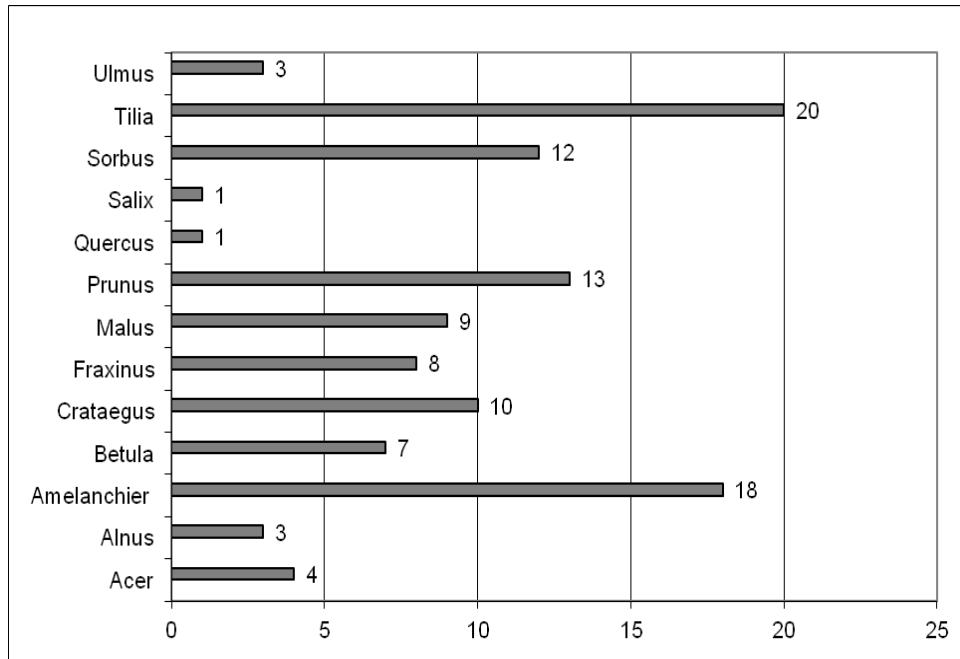
Vain 12,5 m²:ä on muotoonleikattavaa aitaa. Havupuuta on käytetty monipuolisesti sekä eri alueita rajaavina että yksittäisinä katseen vangitsijoina. Erikoisuuksista alueelle on istutettu käärmekeuusta (*Picea abies* f. *virgata*). Havupuut ovat hoidoltaan helppohoitoisin ryhmä. Kaikki havupuut ovat myös hyväkuntoisia.

KUVA 2 Havupuulajien kappalemääräinen esiintyminen Peukkulassa (Minna Hiekkola 2012)

3.3 Lehtipuut

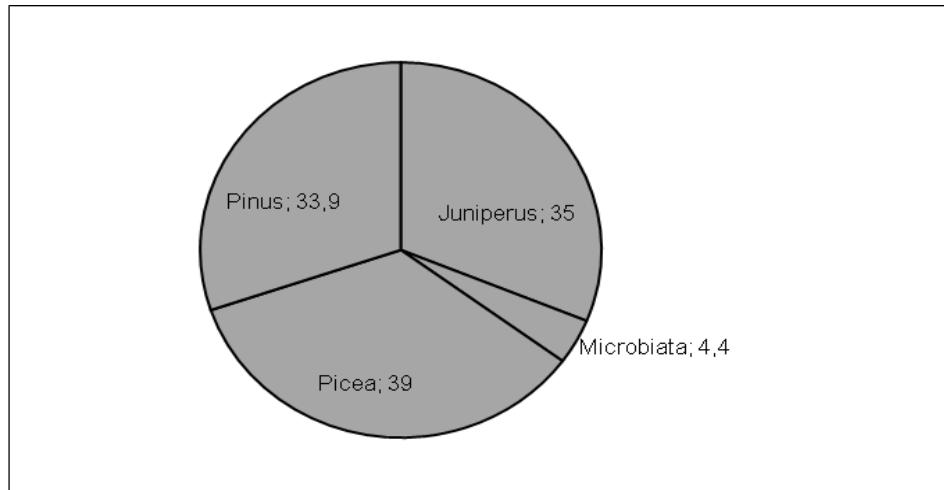
Lehtipuuta on 13 eri lajia (Kuva 3). Koko puiston alueella kasvaa yhteensä 109 lehtipuuta. Määrällisesti suurin laji on lehmukset (*Tilia*). Lehtipuut ovat pääasiassa vanhoja. Seikkailupuiston sulkaharmaalepät (*Alnus incana* 'Lacinata') ovat uusia. Ne on istutettu kesällä 2010. Myös lehtipuuta on käytetty monipuolisesti. Suurista puistopuista on käytetty punasaarnia (*Fraxinus pennsylvanica*), erilaisia koivuja (*Betula*) ja lehmusta (*Tilia*). Kukkivat hedelmä- ja pikkupuut loistavat keväisin muuten vielä paljaassa puistossa tuoden sinne väriä ja tunnelmaa. Hedelmäpuista Peukkulassa kasvaa erilaisia omenapuita (*Malus*), kirsikkaa ja luumua (*Prunus*). Lehtipuut kaipaavat leikkuuta lähes vuosittain. Suurin osa puista on jäänyt ilman rakenne- ja hoitoleikkauksia, joka näkyy puiden kunnossa ja muodossa.

KUVA 3 Lehtipuulajien kappalemääräinen esiintyminen Peukkulassa (Minna Hiekkola 2012)

3.4 Havupensaat

Havupensaita on neljää eri lajia ja se on määrältään pienin ryhmä. Lajit ovat: katajat (*Juniperus*), tuiviot (*Microbiata*), kuuset (*Picea*) ja mänty (*Pinus*) (Kuva 4). Näiden yhteenlaskettu pinta-ala on 102 m²:ä. Puistossa on käytetty havupensaita esimerkiksi kuusen erikoislajeja kuten siili- ja pesäkuusta (*Picea abies* 'Echiniformis', *Picea abies* 'Nidiformis'). Perinteisempiä havupensaita ovat laakakatajat (*Juniperus horizontalis*) ja tuivio (*Microbiata decussata*). Havupensaita on käytetty ryhminä verhoilemaan maata sekä monipuolistamaan pensasalueita. Havupensaiden hoito rajoittuu kuivien oksien poistoon. Työllistävin laji on kääpiövuorimänty (*Pinus mugo* 'Pumilio'), joka vaatii vuosittain vuosikasvainten työstämisen.

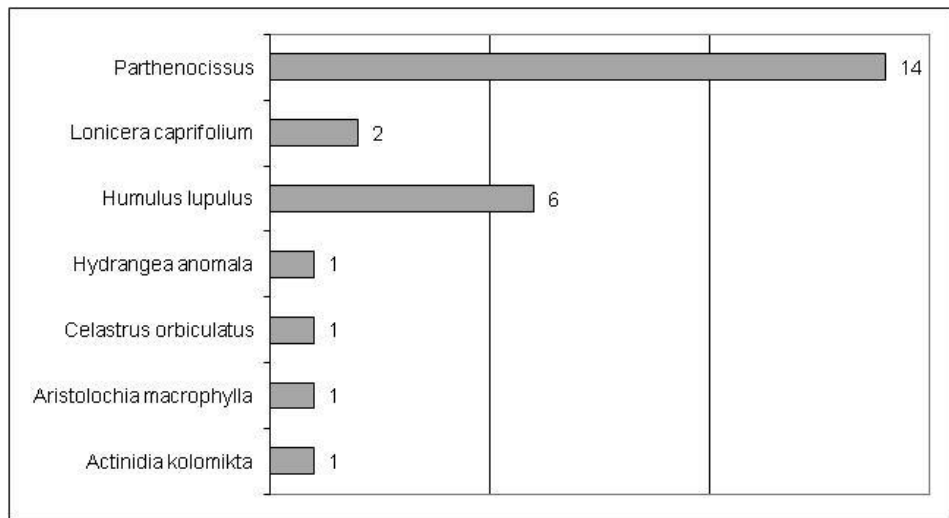
KUVA 4 Havupensaslajien neliömetrimääräinen jakaantuminen Peukkulassa (Minna Hiekkola 2012)

3.5 Lehtipensaat

Eri lehtipensaslajeja on 21. Pensasryhmien yhteenlaskettu pinta-ala on 2485 m²:ä. Lajikkeistoltaan laajin ryhmä on pensasruusut (*Rosa*) 34 lajikkeellaan. Toiseksi suurin ryhmä on angervot (*Spiraea*), joita puistosta löytyy kahdeksan eri lajiketta. Neliömääräisesti suurin ryhmä on pensasangervot (*Spiraea*), joiden yhteenlaskettu pinta-ala on n. 640 m²:ä. Lehtipensasryhmä pitää sisällään myös alppiruusut. Lehtipensaat kasvavat pääsääntöisesti joko vapaana aidanteena tai ryhminä. Pieni osa lehtipensaista on muotoonleikkattavia. Muiden lehtipensaiden leikkuu rajoittuu hoito- ja alasleikkauksiin.

3.6 Köynnökset

Köynnöksiä on seitsemää eri lajia (Kuva 5). Köynnöksiä on käytetty sekä kiipeilemään että maanpintaa verhoilemaan. Suurin osa köynnöksistä on istutettu vuonna 2010 alikulun pergolarakennetta verhoilemaan. Määrältään suurin köynnöslaji on imukärhivilliini (*Parthenocissus quinquefolia*), joka kiipeilee päarakennuksen seinää pitkin. Käytetyistä köynnöksistä vain humala (*Humulus lupulus*) on ruohovartinen, muut köynnökset ovat puuvartisia.

KUVA 5 Köynnöslajien kappalemääräinen esiintyminen Peukkulassa (Minna Hiekkola 2012)

3.7 Perennat

Eri perennalajeja Peukkulassa on 40 ja ne muodostavat lajimäärältään suurimman ryhmän. Pinta-alaltaan perennoja on 579 m²:ä, joka on kolmanneksi suurin ala kasvillisuudesta. Lajikkeistoltaan suurin ryhmä on kuunliljat (*Hostat*) kuudella eri lajillaan. Suurin yksittäinen perenna-alue on kooltaan 100 m²:ä. Perennat ovat kaunista katseltavaa ja tuovat kukinnollaan väriloistoa puistoon sekä vaihtelevuutta pensaskasvustoon. Perennoja on käytetty myös luomaan tunnelmaa varsinkin Noksulan pihapiirissä.

3.8 Nurmikko

Nurmikkoa on kasvillisuudesta pinta-alaltaan eniten. Nurmikot koostuvat enimmäkseen suurista nurmialueista. Lähes kaikki nurmialueet ovat käytönurmea. Niille on sijoitettu eri toimintoja kuten karuselli, pomppulinna ja liukumäki. Nurmikot toimivat myös peli- ja leikkialueina sekä istuskelu- ja levähdyspaikkoina. Suurin osa nurmikosta on päättäajettavalla ruohonleikkurilla leikattavaa.

3.9 Niityt

Niittyalueita on kaksi. Kooltaan ne ovat pieniä ja kylvetty paikoille, joissa muut kasvit eivät ole menestyneet tai kasvillisuudessa on ollut suuri aukko. Toinen alueista sijaitsee ruusutarhan edustalla. Se on kylvetty vuonna 2009. Toinen on labyrintin edessä joen varressa. Se on kylvetty paikkaan josta ruohonleikkaaminen olisi työlästä. Niityt on kylvetty, koska ne ovat edullisia sekä perustaa että hoitaa. Niitykukkia voidaan käyttää myös koristeena esimerkiksi ravintolan pöydillä.

3.10 Ryhmäruusut

Ryhmäruusuja kasvaa neljässä eri paikassa. Niiden lajikkeista ei ole tietoa. Ryhmäruusut voidaan jakaa kolmeen eri ryhmään: terttu-, jalo- ja peittoruusuihin. Kaikkia ryhmiä kasvaa Peukkulassa. Tertturuusuja kasvaa ruusutarhan edustalla, jaloruusuja autoradan vieressä ja peittoruusuja jäätelökioskin läheisyydessä. Myös varsinaisen puistoalueen ulkopuolella on penkki terttu- ja jaloruusuja joiden hoito kuuluu puiston puutarhurille.

4 RAKENTEET, PINTA-MATERIAALIT JA KALUSTEET

Rakenteet ovat puistoon rakennettuja kiinteitä elementtejä. Näitä ovat: istutusaltaat, tukimuurit, puro, kiveykset, käytävät, leikkipaikat, portaat ja sillat sekä aidat. Pintamateriaaleilla tarkoitetaan kiveyksiä sekä sitomattomia päällysteitä. Kalusteilla tarkoitetaan penkkejä, roska-astioita sekä pihakeinuja.

4.1 Istutusaltaat ja tukimuurit

Kaikki puiston tukimuurit ja istutusaltaat on rakennettu Lammin betonisesta muurikivestä. Yhteensä tukimuureja on 181,1 juoksumetriä ja istutusaltaita on 976 juoksumetriä. Tukimuurien kunnosta päätellen ne ovat kylmäladottuja. Vain alikulkutunnelia verhoava tukimuri on saumattu betonilla kestävyuden takia. Osa istutusalueista on rajattu liimattavalla reunakivellä. Sitä on yhteensä 328 juoksumetriä.

4.2 Puro

Temppulaakson lävitse virtaa puro. Puro on rakennettu allasmuovista ja reunustettu luonnonkivillä. Krokoradan luona on suihkulähde, josta puro saa alkunsa. Sieltä se virtaa mutkitellen seikkailupuiston lävitse. Puron pumppu on Jyväskylän energian mailla olevassa lammessa. Puro saneerattiin puoliksi vuonna 2010, kun sen puhdistuksen yhteydessä huomattiin allasmuovin rikkoontuneen paikoin pahasti (Kuva 6). Puron pohjalle oli kertynyt paljon orgaanista ainesta, joka esti vettä virtaamasta kunnolla ja lisäsi veden epäpuhtautta. Purosta poistettiin kaikki kivet, muovi pestiin painepesurilla ja puroon ladottiin uudet seulanpääkivet. Puro sai pesun yhteydessä uuden ilmeen ja nousee esille ympäristöstään nyt paremmin. Veden virtaus on edelleen paikoitellen heikkoa ja puroon kertyy helposti limaa. Ongelmaa on yritetty korjata useaan otteeseen kesällä 2010. Osa purosta virtaa kaupungin omistamalla mailla. Puron varrella kasvaa leveäosman-käämiä (*Typha latifolia*), jonka leviämistä tulee rajoittaa.

KUVA 6 Puron kunnostusta 2010 (Minna Hiekkola 2010)

4.3 Kiveykset

Pääosa kiveyksistä on betonisia. Kiveykset ovat hyvässä kunnossa. Koko puistossa on yhteensä noin 1960 m²:ä kivettyä alaa. Kiveyksiä on käytetty sekä talojen edustoilla että rajaamaan erilaisia tiloja ja alueita puistoon. Liuskekivi on ainoa luonnonkivi, jota on käytetty kulkuväylillä. Seulanpääkiveystä löytyy Jepulan talon reunalta ja puron uoma on osittain ladottu seulanpääkivillä. Betonilaatitusta löytyy sekä Noksulan pihalta että labyrintistä. Noksulan ja Ruusulan pihojen välissä kiviheitokealue, joka on rakennettu seulanpääkivistä.

4.4 Käytävät

Puiston käytäväverkosto on kivituhkaa. Käytävillä on käytetty kahden väristä kivituhkaa: punaista ja harmaata. Punaista kivituhkaa on vain toiminnallisella puolella. Kulutuspinna on monin paikoin kulunut pois ja käytävien rakennekerrokset ovat näkyvissä. Käytävien ja kivituhka-alueiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 4200 m²:ä. Muita kivituhkalla päällystettyjä alueita puistossa on muutamia. Ne toimivat oleskelu- ja leikkialueina. Parkkipaikka ja sisääntulotiet ovat soraa ja pinta-alaltaan yhteensä noin 3800 m²:ä. Näitä ei ole laskettu mukaan puiston käytävien pinta-alaan.

4.5 Leikkipaikat

Leikkipaikoilla tarkoitetaan alueen sisällä olevia leikkialueita, joille on sijoitettu leikkivälineitä. Leikkipaikkoja on kolme. Kahden leikkipaikan pintamateriaali on turvasoraa. Kolmannen leikkipaikan pintamateriaali on kivituhka. Leikkipaikkojen yhteenlaskettu pinta-ala on 415 m²:ä.

Krokoradan vieressä sijaitsevalta sora-alueelta purettiin iso kiipeilyteline vuonna 2010, ja tämä alue on jäänyt vailla käyttötarkoitusta. Alue on kokonaan turvasoraa.

4.6 Portaat ja sillat

Portaita puistossa on kahdet, jotka molemmat sijaitsevat Seikkailupuistossa. Portaat on rakennettu kivituhkasta ja kyllästetystä pyöreästä puupöllistä. Portaita on vähän, vaikka topografisesti puistossa on korkeusvaihteluja. Portaiden sijaan on käytetty luiskia ja mäkiä, jotta kulkeminen lastenrat-aiden ja vaunujen kanssa olisi helppoa.

Siltoja on yhteensä neljä. Sillat on rakennettu kestopuulankusta. Siltojen kaiteiden rakennusmateriaali on lankku. Sillat ovat kapeita, eivätkä ole palvelleet esimerkiksi huoltoliikennettä kovinkaan hyvin. Uusin silta rakennettiin keväällä 2010. Siitä tehtiin tarkoituksella sen verran leveämpi, että esimerkiksi päältäajettavalla ruohonleikkurilla pystyy ylittämään pu-ron.

4.7 Aidat

Aidat on pääosin rakennettu lankusta. Niitä on käytetty eri tilojen rajaamiseen sekä eläinten aitauksiin. Eläinten aitaukset siirtyivät nykyiselle paikalleen vuonna 2010. Ne on rakennettu heinäseipäistä ja metallisesta verkkoaidasta. Temppulaaksossa on kaksi eläinaitausta. Suurempi aitaus on tarkoitettu lampaille ja pienempi vesilinnuille kuten hanhille tai ankoille. Noksulan takapihalla oleva aitaus on tarkoitettu kanoille.

Peukkulaa kiertävä raja-aita uudistettiin kevyenliikenteen väylän kohdalta kesällä 2010. Vanha ränsistynyt aita purettiin ja tilalle rakennettiin vastaa- vanlainen uusi aita. Aita on valkoiseksi maalattua lankkua. Noksula on ai- noa pihoista, joka on rajattu muusta puistosta aidalla. Aita on korkea ja tunnelmaan sopivasti mustaksi maalattua lankkua.

Linnan takana oleva raja-aita on rakennettu Lammin betonisesta muuriki- vestä ja rautaverkosta. Rautaverkolla on pystytty tekemään korkeampaa aitaa kuin laudasta. Linnan takaosa on pusikkoista ja ilkivallan takia tänne on joskus rakennettu vaikeammin ylitettävä aita. Aita on tosin paikoitellen sortunut kokonaan, eikä siten tällä hetkellä estä ulkopuolisten pääsyä puis- toon.

4.8 Kalusteet

Puistossa on 12 roska-astiaa. Yhdeksän niistä on malliltaan metallisia jaluksistaan irrotettavia pönttöjä. Kaksi roska-astioista on suurempia siirrettävissä olevia astioita ja yksi on kiinteä malli. Roska-astioiden tyhjennyksestä huolehtii puutarhuri. Roska-astioiden sijoittelu on aika epätasaista ja esimerkiksi ruusupuistossa niitä on liikaa.

Penkkejä puistossa on 24 kappaletta. Viisi penkeistä on kiinteästi paikallaan olevia ja loput ovat siirrettävissä. Penkkejä on sijoitettu tasaisesti ympäri puistoa levähdyspaikoiksi. Penkit ovat ulkona ympäri vuoden. Grillin terassialueella on irrallisia tuoleja ja pöytiä, jotka siirretään talvisin sisätiloihin suojaan. Jepulan pihassa on yksi jaloilla työnnettävä pihakeinu. Irrallisia suihkulähteitä on kaksi ja ne molemmat ovat keitaan vesiaiheissa.

5 KARTAT JA ALUEJAKO

Yhtenä opinnäytetyön osana oli piirtää alueesta kartat, joista selviäisi puiston kasvillisuus, pintamateriaalit sekä kalusteet. Yhtenäistä karttaa ei ole aikaisemmin ollut olemassa. Puistosta oli olemassa vain muutama yksittäisen alueen alkuperäinen suunnitelma sekä asemakaavakartta. Karttoja tehdessä puisto tuli jaetuksi yhdeksään pienempään osaan. Aluejako helpotti puiston käsittelyä.

5.1 Kartat

Karttoja puistosta on yhteensä 10. Yksi on yleiskartta koko puistosta ja yhdeksän karttaa on aluekarttoja. Karttojen koko on A3 ja mittakaavat vaihtelevat 1:200:sta 1:800:an. A3 koko on suurin jota yrityksen tulostimesta voi tulostaa. Mikäli karttoja pitää tulostaa lisää, on helpompaa että sen voi tehdä suoraan yrityksen omista toimitiloista. Yleiskartta on liitteenä (Liite 2). Se antaa yleiskuvan puistosta ja sen alueista. Yleiskarttaan ei ole merkitty kasvilajeja. Jokaisesta alueesta on tehty tarkemmat kasvillisuuskartat (Liitteet 3-11), joista näkee tarkat kasvilajit sekä käytetyt pintamateriaalit ja muut rakenteet. Kartat ovat värillisiä. Mustavalkoiset kartat olisivat parempia käsiteltävyyden kannalta, mutta värilliset kartat ovat havainnollisempia ja helpompilukuisia.

5.2 Aluejako

Puiston koon ja lajiston monipuolisuuden vuoksi puisto on jaettu yhdeksään eri alueeseen. Pienemmillä alueilla kasvillisuuden käsittely on selkeämpää ja karttamateriaali havainnollisempaa sekä helpommin luettavissa olevaa. Alueista neljä sijaitsee Tempkolaakson puolella ja viisi aluetta on Satupuolella. Alueiden jaossa on pyritty käyttämään luonnollisia rajoja. Alueet on nimetty puistossa yleisesti käytettyjen nimikkeiden mukaan. Jokainen alue esitellään tässä kappaleessa tarkemmin.

Alueet ovat:

- Etupiha
- Seikkailupuisto - Kroko
- Labyrintti - Autorata
- Linna - Ruusutarha
- Alikulku 1 – Alikulku 2
- Ruusula - Kiukkukauhun kioski
- Alikulku 1 - Jepula
- Noksula - Peikkola
- Alikulku 2 - Grilli

5.3 Etupiha

Etupiha käsittää päärakennuksen etupuolella olevan alueen. Kartta alueesta on liitteenä (Liite 3/1). Etupihaan kuuluu paikoitusalue sekä puiston sisäänkäyntitiet ja pääsisäänkäynti. Alueen pinta-ala on 12982,4 m²:ä. Tarkat määrät kasveista ja rakenteista ovat liitteenä (Liite 3/2, taulukko 1).

Pääsisäänkäynnin edusta ja portaat ovat kivettyä aluetta. Pääsisäänkäynti sijaitsee päärakennuksen yhteydessä. Sekä pinta- että porrasmateriaalina on käytetty betonikiveä. Sisäänkäynniltä johtaa yhtenäinen betonikivillä päällystetty käytävä Viherlandialle. Yhteensä betonikiveystä tällä alueella on 700,5 m²:ä. Istutusaltaat on rajattu reunakivellä. Istutusaltaissa kasvaa koivuangervoa (*Spiraea betulifolia*) ja sinikuusamaa (*Lonicera caerulea*). Etupihan reunassa sijaitsee myös roskakatos.

Parkkipaikan pintamateriaali on sora. Tilaa on jakamassa pihlaja-angervo (*Sorbaria sorbifolia*) aidanteet, joiden sekaan on istutettu orapihlajaa (*Crataegus*) ja isotuomipihlajaa (*Amelanchier spicata*) pikkupuina. Sora-alueiden pinta-ala etupihalla on 3791,3 m²:ä. Parkkipaikan edessä ovat suuret nurmialueet, joilla kasvaa metsälehmusta (*Tilia cordata*). Nurmikkoa on yhteensä 12767,3 m²:ä. Parkkipaikka on uudistuksen alla liian pienen kokonsa vuoksi. Uusi parkkipaikka on tarkoitus rakentaa keväällä 2013.

Päärakennuksen pohjoispäässä on pieni koiraparkki. Koiraparkki on rakennettu kesällä 2010. Sinne mahtuu kerrallaan kaksi koiraa. Koirien kytkemistä varten talon seinässä on koukut.

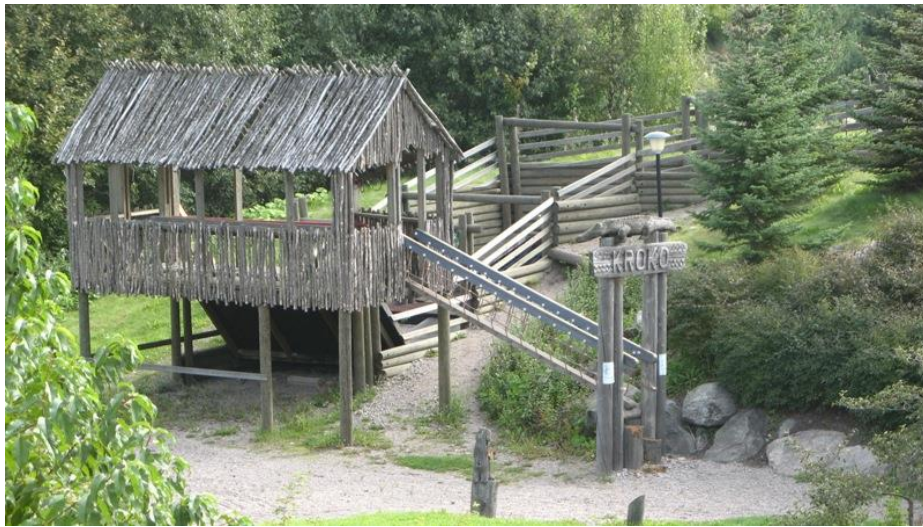
5.4 Seikkailupuisto - Kroko

Seikkailupuisto - Kroko -alue sijoittuu puiston koilliskulmaan. Se on suuruudeltaan 2672 m²:ä. Kartta alueesta on liitteenä (Liite 4/1). Alueeseen kuuluu osa Peukkulan läpi virtaavaa puroa. Alueesta on nurmikkoa 950 m²:ä. Pensaslajeja on 11, joista yhdeksän on erilaisia lehtipensaita ja kaksi on havupensaita. Pensaiden yhteenlaskettu pinta-ala on 734 m²:ä. Havupuista päälajina on sembramänty (*Pinus cembra*). Tässä luvussa esittelen

alueen vain yleisesti, tarkemmat tiedot löytyvät liitteestä (Liite 4/2, taulukko 1).

Seikkailupuistossa on seikkailurata, johon Krokorata kuuluu osana. Seikkailupuisto on erilaisista kasveista koostuva kumpu, jossa on pieni polkuverkosto ja korkeuseroja. Puro virtaa alas Seikkailupuistoa ja risteää polkuverkoston kanssa kahdessa kohdassa. Toisessa kohdassa puron pääsee ylittämään sillan kautta ja toisessa kohdassa puro on ylitettävissä astinkivien avulla. Seikkailupuisto on tarkoitettu omatoimiseen leikkimiseen. Enimmäkseen lapset juoksevat sen läpi päästäkseen uudelleen Krokoradan alkupisteeseen. Kivituhkaa alueella on 434 m²:ä. Tukimuuria seikkailupuistossa on yhteensä 96 juoksumetriä.

Krokorata on leikkirata, joka alkaa linnan puolelta ja päättyy putkilaskuun päärakennuksen nurkalle (Kuva 7). Krokoradassa on kiipeilyä, tasapainoilua, köysipujottelua, vesiaiheen ylitystä sekä loppulasku. Krokorata on pääosin rakennettu kyllästetystä pyöreästä pölkystä. Krokoradan pohja on pääosin puuta. Muuta pohjana käytettyä materiaalia ovat turvalaatat sekä turvasora.

KUVA 7 Krokoradan alkuosaa Seikkailupuistossa (Minna Hiekkola 2010)

5.5 Labyrintti - Autorata

Labyrintti - Autorata sijoittuu puiston itä-kaakko kulmaan. Se pitää sisällään leikkialueen, labyrintin, toimintatorin sekä autoradan. Alueen kokonaispinta-ala on 2525 m²:ä. Kartta alueesta on liitteenä (Liite 5/1). Suurin osa alueesta on betonikiveystä tai kivituhkaa. Esittelen alueen seuraavaksi yleisesti, tarkemmat tiedot alueesta löytyvät liitteestä (Liite 5/2, taulukko 1).

Leikkialue on kooltaan 119 m²:ä (Kuva 8). Sen alustana on käytetty turvasoraa. Leikkivälineet ovat: tasapainoilupuomi (Hags sea-swell), kiipeilytorni (Hags 408 457), sekä piruettirata (Hags pironette & hopper: kolme kappaletta Hags piruetti 593 528:a ja neljä kappaletta Hags Hoppsan 593 522:sta). Leikkialue on reunustettu pyöreällä kestopuupöllillä sekä pystysuorilla pöllinpätkillä. Leikkialuetta reunustaa rakennuksen puoleisella sivulla istutusallas, jossa on japaninmarjakuusta (*Taxus cuspidata*), alppiruusua (*Rhododendron*) sekä valtikkanauhusta (*Ligularia przewalskii*).

KUVA 8 Leikkialue (Minna Hiekkola 2010)

Labyrintin pinta-ala on 233 m²:ä ja se on rakennettu eri puu- ja pensaslajeista (Kuva 9). Ulkosivuilla olevat pensasaidanteet ovat korotetussa istutusaltaassa, jotta labyrintti erottuisi paremmin ympäristöstä. Muut kasvit ovat istutettu kiveyksen tasolle. Korotetut istutusaltaat on rakennettu betonista Lammin muurikivestä ja pinnan tasalla olevat istutusaltaat on rajattu liimattavalla betonisella reunakivellä. Istutusaltaita on yhteensä 223 juoksumetriä. Liimattavaa reunakiveä on 328 juoksumetriä. Labyrintin pintamateriaalina on käytetty betonista sauvakiveä. Labyrintti on keskeisellä paikalla. Se on ensimmäinen elementti, jonka puistoon tuleva asiakas näkee ja siksi sen tulee olla aina moitteettomassa kunnossa. Vuonna 2010 puhkaistiin keskelle labyrinttiä uusi kulkuväylä muualle puistoon ja nykyään labyrintti toimii kahdessa osassa. Vuonna 2009 labyrintistä kaadettiin uloimmat aidat ja niissä kasvaneet köynnökset. Köynnökset olivat villiintyneet ja ränsistyneet. Huonokuntoinen ja korkea köynnösseinämä oli liian hallitseva elementti. Sen poistaminen avasi näkymiä muualle puistoon sekä avasi yleisilmettä päärakennukselta päin katsottuna. Labyrintissä sijaitsevat puiston ainoat muotoonleikattavat pensaat. Labyrintissä kasvavis-

ta koripajuista (*Salix viminalis*) toinen on kasvatettu verkkomaiseksi seinämäksi ja toinen verhoamaan puolipallon muotoista pajukehikkoa.

KUVA 9 Labyrintin reunaa (Minna Hiekkola 2010)

Toimintatori on 353 m²:ä suuri, kolmella eri betonikivellä päällystetty alue, joka sijoittuu labyrintin ja päärakennuksen väliin. Betonikivistä on käytetty betonilaattaa, betoninoppaa, sekä sauvakiveä. Sen kautta tapahtuu kulku sisäpuistosta ulkopuistoon. Keskellä toria on pieni rakennus, joka toimii puuhastelupaikkana pienemmille kävijöille sekä varastotilana. Torilla on paljon penkkejä istumiseen keskeisen sijaintinsa kannalta. Torilla on kaksi istutusallasta, joissa kasvaa koivuangervoa (*Spiraea betulifolia*) ja purppuratuomea (*Prunus padus* 'Colorata'). Torin ja päärakennuksen välisiä sivuja kiertävät istutusallat, joihin on istutettu norjanangervoa (*Spiraea Grefsheim*) sekä köynnöksistä imukärhivilliiniä (*Parthenocissus quinquefolia*) ja köynnöshortensiaa (*Hydrangea anomala*).

Autorata rakennettiin vuonna 2010 (Kuva 10). Se on tarkoitettu polkuautoiluun. Tyhjästä autonrenkaista kasatut suojavallit kiertävät suurinta osaa rataa. Suojavallit toimivat myös rajaavina elementteinä. Autoradan pinta-ala on 417 m²:ä. Pintamateriaalina on käytetty kivituhkaa ja rata on reunustettu betonisella sauvakivellä. Autoradan ja aidan väliin jää istutus- ja nurmialueita. Istutusalueilla kasvaa paratiisiomenapuu (*Malus* 'John Dannie') sekä perennoista kotkansiipisaniaista (*Matteuccia struthiopteris*), isohelmililjaa (*Muscari latifolium*) ja amerikankeijunkukkaa (*Heuchera americana*). Perennoista vain kotkansiipi muodostaa tiiviin ja yhtenäisen kasvuston, loput perennat kasvavat hajanaisesti siellä täällä. Nurmikko on vaikeasti hoidettavissa. Autorataa rajaa yhdellä sivulla kiiltolehtiruusu (*Rosa virginiana*).

KUVA 10 Autorata (Minna Hiekkola 2010)

5.6 Linna - Ruusutarha

Linna - Ruusutarha sijoittuu puiston pohjoisosaan ja sen kokonaispinta-ala on 1923 m²:ä. Kartta alueesta on liitteenä (Liite 6/1). Kyseessä on Peukkulan linna sekä sen edessä oleva ruusutarha. Seuraavaksi esittelen alueen yleisesti, tarkemmat tiedot löytyvät liitteestä (Liite 6/2, taulukko 1).

Linna on Tontun asuinpaikka sekä kesäteatterin näyttämö (Kuva 11). Linnan pihalla on hiekkalaatikko ja toivomuskaivo, joka nykyään on kesäkukka-astia. Linna sijaitsee puiston korkeimmalla kohdalla ja sieltä avautuvat hienot näkymät muualle puistoon. Linnaa kiertää betoninen noppakiveys, jonka pinta-ala on 131 m²:ä. Nurmikkoa on 313 m²:ä. Linnan pihassa on käytetty myös harmaata kivituhkaa. Tukimuuria on linnan takana yhteensä 58 juoksumetriä. Istutusaltaita on yhteensä 14 juoksumetriä. Havupuista valtaosa on palsamipihtaa (*Abies balsamea*). Linnan pihalla kasvaa kääpiömanteli (*Prunus tenella*) sekä tuohituomi (*Prunus maackii*). Linnan edustalla olevat nurmialueet ovat käyttönurmikkoa. Linnan ovien edessä olevien vesialtaiden yhteydessä kasvaa suikeroalpia (*Lysimachia nummularia*) ja sammalleimua (*Phlox subulata*).

KUVA 11 Linna (Minna Hiekkola 2010)

Ruusutarhassa on 34 erilaista pensasruusua. Niiden istutusaltaan toimivat penkereenä linnan kohoavalle maastolle. Istutusaltat on rakennettu Lammin betonisesta muurikivestä. Istutusaltaita on yhteensä 430 juoksumetriä. Ruusutarhan käyttävät ovat harmaata kivituhkaa. Kivituhkapintaa alueella on yhteensä 778 m²:ä. Ruusutarhaan on istutettu myös puita: sirotuomipihlajaa (*Amelanchier laevii*), isotuomipihlajaa (*Amelanchier spicata*) ja mustamarjaorapihlajaa (*Crataegus douglasii*). Ruusutarhan edessä kasvaa kaistale niittykukkia sekä kaistale erilaisia ryhmäruusuja. Ruusutarhan edessä kasvaa rivi punasaarnia (*Fraxinus pennsylvanica*).

5.7 Alikulku 1 – Alikulku 2

Alue käsittää Temppulaakson puoleisten alikulkujen välisen alueen. Kartta alueesta on liitteenä (Liite 7/1). Siihen kuuluu: Keskiaikaistori, toinen leikkialue sekä eläinten aitaukset. Alueen kokonaispinta-ala on 3228 m²:ä. Linnanpuoleisella alikulku 2:lla on 13 juoksumetriä Lammin betonista muurikiveä tukimuurina. Tämän puoleisen alikulun läheisyydessä on myös yksi puron ylittävistä silloista. Seuraavaksi kerron alueesta yleisesti, tarkemmat tiedot löytyvät liitteestä (Liite 7/2, taulukko 1).

Suurimmaksi osaksi alue on nurmikkoja, jonka yhteenlaskettu pinta-ala on 1510 m²:ä. Pohjoisen osan nurmikkokentällä on pomppulinna, liukumäki sekä karuselli. Niiden läheisyydessä sijaitsee myös jäätelökioski. Karuselli ja jäätelökioski vuokrataan vuosittain ulkopuolisilta ulkopuiston aukiolon ajaksi. Pomppulinna ja suuri liukumäki pystytetään talveksi sisäleikkipuisto-

toon. Jäätelökioskin läheisyydessä on portti, joka on tarkoitettu huoltoliikenteelle. Portista pääsee isommalla autolla puiston tähän osioon.

Keksiaikaistorin pintamateriaali on punaista kivituhkaa (Kuva 12). Se on reunustettu seulanpääkivellä sekä osittain vanhanaikaisella heinäseiväsaidalla. Torilla sijaitsee muutama katos, jotka toimivat levähdyspaikkana sekä lampaiden heinän säilytyspaikkana. Keskellä toria on vanha tulisija, johon nykyään istutetaan kesäkukkia. Torilla on oma käyttötarkoituksensa joka kesäisin vietettävillä keskiaikaismarkkinoilla.

KUVA 12 *Keskiaikaistori (Minna Hiekkola 2010)*

Torin vieressä on toinen leikkialue, jonka pinta-ala on 100 m²:ä (Kuva 12). Leikkialue on turvahiekkaa. Siellä on pyöräkaruselli (Hags pedal 151 135), keinu (Lappset 212) ja kaksi jousikeinua (Hags 150 522 ja Hags 150 577). Leikkialue on rajattu nurmikosta pienellä muurilla, joka on tehty Lammin betonisesta muurikivistä.

KUVA 13 Leikkialue (Minna Hiekkola 2010)

Eläinten aitaukset on rakennettu vanhoista heinäseipäistä ja kanaverkosta. Suurempi aitaus on pinta-alaltaan 202 m²:ä ja pelkkää nurmikkoa. Aitaus on tarkoitettu lampaille. Aitauksessa on pieni mökki, jossa lampaat voivat levätä suojassa. Pienempi aitaus on kooltaan 63 m²:ä ja tarkoitettu vesilinnuille kuten hanhille tai ankoille. Osa aitauksesta on vettä, johon linnut pääsevät polskimaan. Eläinten aitaukset ovat aluetta halkovan rantaraitin vieressä, joten eläimet ilahduttavat myös ohikulkijoita.

Tällä alueella puro on päällystetty kokonaan seulanpääkivellä. Vesilintujen aitauksessa virtausta on pienennetty isommilla kivillä. Puron ja labyrintin välistä poistettiin kesällä 2010 perennoja ja niiden paikalle kylvettiin niittykukkia. Maaperä oli valmiiksi tässä kohtaa hiekkapitoinen ja paikka on muutenkin paahteinen sekä vaikeasti hoidettavissa.

Autoradan puoleista Alikulku 1:stä ennen on pergolarakenne, jonka yhteyteen on istutettu erilaisia köynnöksiä vuonna 2010. Suurin osa on humalaa (*Humulus lupulus*). Alikulkuun vievä tie laskee alaspäin ja on kivituhkaa. Alikulkua reunustaa alempana tukimuuri, joka on rakennettu Lammin betonisesta muurikivestä. Tukimuuria on yhteensä 33 juoksumetriä. Tukimuurin vieressä on kasvillisuusalue, jossa kasvaa: käärmekeusua (*Picea abies* f. *virgata*), ryhmäruusuja sekä erilaisia perennoja sekaisin. Suurin osa perennoista on peikonnauhusta (*Ligularia veitchiana*) sekä kultanauhusta (*Ligularia wilsoniana*). Myös väriminttua (*Monarda didyma*) kasvaa siellä täällä. Perennoista vain kilpiangervo (*Astilboides tabularis*) erottuu selvästi omana alueenaan ja tiiviinä kasvustona.

5.8 Ruusula - Kiukkukauhun kioski

Ruusula - Kiukkukauhun kioski käsittää Satupuolen itäosan. Kartta alueesta on liitteenä (Liite 8/1). Alueen pinta-ala on 1849 m²:ä. Alueeseen kuuluu Ruusula, iso nurmikkokenttä sekä Kapteeni Kiukkukauhun kioski. Tarkemmat tiedot alueesta löytyy liitteestä (Liite 8/2, taulukko 1). Seuraavaksi käsittelen alueen yleisesti.

Ruusulassa asuu Prinsessa Vivian. Ruusulan pihan henki on prinsessamainen. Vaihtelevuutta pihan ilmeeseen tuo kesäkukkapenkit joihin voi istuttaa joka kesä uudet kukat. Ruusulaa kiersi ennen puuaita, joka purettiin keväällä 2010 ja samalla puhkaistiin uusi kulkuväylä takapihalle (Kuva 14). Ruusulan takapiha oli siihen saakka ollut hieman pimennossa ja näin alue tuli paremmin käyttöön. Takapihalla asustavat kanit siirrettävässä häkissään. Nurmikkoalueen ja Ruusulan piha-alueen väliin rakennettiin liuskekiveys ja sen molemmille puolille siirrettiin perennoita; sinikuunilijaa (*Hosta sieboldiana*) ja särkynytsydäntä (*Lamprocapnos spectabilis*) muualta puistosta. Talon etupihalla on punaruskea betonikiveys. Talon sisäänkäynnin edustalla on betonivalu, joka on maalattu siniseksi. Keväällä 2009 rakennettiin talon etupihalla oleva kesäkukkapenkki, jota reunustaa kevät-pikkusydän. Kesäkukkapenkkiin Vivian istuttaa lasten kanssa keväällä orvokkeja ja myöhemmin kesällä kukat vaihdetaan muihin kesäkukkiin. Pihan suurimmat katseenvangitsijat ovat syreenit (*Syringa*). Takapihalla kasvava tähtijasmike (*Philadelphus lewisii* 'Waterton') herättää huomiota kukkiessaan. Talon katto on viherkatto, jossa kasvaa sammalen lisäksi erilaisia maksaruohoja.

KUVA 14 Ruusulan uusi kulkuaukko (Minna Hiekkola 2010)

Ruusulan vieressä on laaja nurmikenttä, jonka pinta-ala on 855 m²:ä. Nurmikentällä leikitään silloin tällöin erilaisia leikkejä ja muuten se palvelee istuskelupaikkana. Nurmikentällä kasvaa metsämäntyä (*Pinus sylvestris*).

Kapteeni Kiukkukauhu on puiston elävä legenda, josta Merirosvo Arpinaamalla riittää tarinoita. Tarinan mukaan Kiukkukauhu asuu kioskin yläkerrassa. Kiukkukauhun kioskin ympärillä on suuri ympyränmuotoinen kiveys, joka on tehty haramaasta betonisesta sauvakivestä (Kuva 15). Kiveyksen pinta-ala on 245 m²:ä. Kiveykseen lapset piirtelevät joka kesä erilaisia kuvia liiduilla. Kiveystä reunustavat terassialueen vieressä graniittipaasit sekä iso luonnonkivi. Kiukkukauhun kioskin edustalla pidetään erilaisia ohjelmanumeroita ulkopuiston aukioloaikana. Kioskissa myydään erilaisia pieniä tavaroita ja virvokkeita. Kioskin yhteydessä ovat myös asiakkaiden wc-tilat. Kioskin takaosassa on vesipiste, josta saa otettua kaste-luvettä kasveille.

KUVA 15 *Kiukkukauhun kioskin edessä on pyöreä betoninen sauvakiveys (Minna Hiekkola 2010)*

Kioskin takaosaan rakennettiin keväällä 2010 uusi kiveys, grillin siirrettyä kioskin läheisyyteen. Materiaaleina on käytetty betonista sauvakiveä sekä betonista noppakiveä. Kiveyksen takana on leveä portti, josta pääsee kulkemaan alueelle isommallakin menopelillä. Tämä kulkureitti on tarkoitettu huoltoajolle.

5.9 Alikulku 1 - Jepula

Alue käsittää autoradan puoleisen Alikulun ja Jepulan piha-alueen. Kartta alueesta on liitteenä (Liite 9/1). Kokonaispinta-ala on 2087 m:ä². Seuraavaksi on yleisesittely alueesta, tarkempi numeerinen tieto alueesta löytyy liitteestä (Liite 9/2, taulukko 1).

Jepulassa asuu Peukkis Peukalopotti sekä hänen pikkusiskonsa Pinni Peukalopotti. Talo on ennen ollut Hilarius Hiiren asuinkoti. Peukkis ja Pinni ovat viherpeukaloita ja Jepulan ympärillä onkin paljon erilaisia hyötykasveja kuten hedelmäpuita ja marjapensaita. Vuonna 2009 nurmikentälle rakennettiin myös kasvi- ja mansikkamaa, jossa Peukkis hoitaa kasveja lasten kanssa. Jepula henkii perinteisen pihapiirin tunnelmaa. Tunnelma syntyy käytetyistä kasveista. Siellä kasvaa mm. syreeniä (*Syringa*), pionia (*Paeonia*), juhannusruusua (*Rosa pimpinellifolia*) sekä kotipihlajaa (*Sorbus aucuparia*). Hienot riippapihlajat (*Sorbus aucuparia* 'Pendula') ovat pihan erikoisuuksia. Jepulan pihalla on myös pieni katettu huvipaviljonki. Talon vasemmalla seinustalla on muurikivestä rakennettu istutusallas, jossa kasvaa japaninkuunilijaa (*Hosta lancifolia*). Jepulan takaosassa kasvaa vapaastikasvava kuusiaita. Talon oikealle sivustalle on rakennettu luiska helpottamaan kulkua taloon. Luiska ei ole käytössä sen huonon kunnon ja osittaisen sortumisen vuoksi. Myös nykyisillä järjestelyillä ei luiskalle ole kulkua puiston puolelta.

Alikulkua reunustaa molemmin puolin pensas- ja perennaistutukset (Kuva 16). Myös tällä puolella tukirakenteena on käytetty Lammin betonista muurikiveä. Tukimuuria on yhteensä 28 juoksumetriä. Alikulun suulle siirrettiin keväällä 2009 säleikkövilliiniä (*Parthenocissus inserta*) sekä lamoherukkaa (*Ribes glandulosum*) muualta puistosta. Perennoista alikulun suilla kasvaa kanadanpiiskua (*Solidago canadensis*), saksankurjemiekkää (*Iris germanica*) ja keltamaksaruohoa (*Sedum acre*).

KUVA 16 Alikulun perennaistutuksia (Minna Hiekkola 2010)

5.10 Noksula - Peikkola

Noksula - Peikkola alue käsittää Noksulan, Peikkolan sekä Peikkolan vie-reisen leikkivälineen alueet. Kartta alueesta on liitteenä (Liite 10/1). Alueen pinta-ala on 992 m²:ä. Tarkemmat tiedot alueesta löytyy liitteestä (Liite 10/2, taulukko 1), seuraavaksi yleiskatsaus alueeseen.

Noksulassa asuu Noita Nokkonen. Noksulan pihalla vallitsee hillitty kaaos ja tunnelmaltaan se on jännittävä (Kuva 17). Surukuuset (*Picea abies* 'Inversa') sekä takapihan kanukka- ja tatarviidakko luovat taikamaista ja synkkää tunnelmaa. Nokkosella on myös oma perennapenkkinsä, johon on valikoitu hauskalta kuulostavia tai hauskannäköisiä perennoja. Siinä kasvaa esimerkiksi: ohotanmarunaa (*Artemisia schmidtiana*), koiruohoa (*Artemisia absinthium*), sinipiikkiputkea (*Eryngium planum*) ja purppurakeijunkukkaa (*Heuchera micrantha* 'Palace Purple'). Noksulan pihalla ja istutusalueilla saa olla rikkaruohoja, niitähän Noita Nokkonen vaalii. Rikkaruohot pidetään kuitenkin kurissa, eikä päästetä niitä valloittamaan koko piha-alueetta. Takapihalla asustavat myös kanat ja kukko. Lammin betonista muurikiveä Noksulan pihassa on 13 juoksumetriä. Muurikivellä perenna-alue on rajattu ja nostettu muusta pihasta. Pihan vasemmassa etukulmassa on lahonnut puunrunko. Puunrunko näkyy vain keväisin, kunnes säleikkövilliini (*Parthenocissus inserta*) kasvaessaan peittää sen alleen. Lahonnut runko tuo pihaan oman tunnelmansa, eikä sitä pidä poistaa.

KUVA 17 Noksulan pihaa (Minna Hiekkola 2010)

Peikonluola on suuri putkimainen rakennus. Sen alla on hiekkaa, jonne nurmikko on kituliaasti levinnyt. Japanintatar (*Fallopia japonica*) on osittain levinnyt luolan oikealle sivulle Noksulan puolelta.

Peikkolan vieressä on leikkiväline (Hags tornado). Se on yksittäinen leikkiväline ja hieman syrjässä, joten sen käyttöaste ei ole kovin suuri. Leikkivälineen alusta on kivituhkaa. Leikkivälineen yläpuolella on 79,6 neliometriä suuri pensasalue, missä kasvaa kolme mongolianvaahteraa (*Acer tataricum* subs. *ginnala*) ja niiden alla koivuangervoa (*Spiraea betulifolia*), ruusua (*Rosa*) sekä rusopajuangervoa (*Spiraea billardii*) sekaisin.

5.11 Alikulku 2 - Grilli

Alikulku 2 - Grilli alue käsittää Linnan puoleisen alikulun sekä Grillin välisen alueen. Kartta alueesta on liitteenä (Liite 11/1). Alueeseen kuuluu niiden lisäksi Merirosvo Arpinaaman laiva, keidas ja alppiruusualue. Alueen kokonaispinta-ala on 1704 m²:ä. Tässä luvussa käsittelen aluetta vain yleisesti, tarkemmat tiedot kasveista ja rakenteista löytyy liitteestä (Liite 11/2, taulukko 1).

Alikulun molemmin puolin kasvaa lamoherukkaa (*Ribes glandulosum*), joka verhoilee tukimuuria (Kuva 18). Alikululle johtavaa tietä reunustavat pensas- ja perenna-alueet. Toisella puolella kasvaa lehtipensaita; lamo-hietakirsikkaa (*Prunus pumila* var. *Depressa*) sekä pikkukeijuangervoa (*Spiraea japonica* 'Little Princess'). Toisen puolen kasvillisuus on monipuolisempaa. Siellä kasvaa mm. hopeakuusi (*Picea pungens* 'Glauca'), si-

nikatajaa (*Juniperus squamata* `Blue Star`) ja sinikuunliljaa (*Hosta sieboldiana*). Alue on istutettu kauniiksi katseltavaksi läpikulkumatkalla. Alikululle johtava tie on aika jyrkkää alamäkeä ja vesieroosio on kuluttanut sitä paikoin.

KUVA 18 Alikulun suuta verhoavat lamoherukat (*Ribes glandulosum*) (Minna Hiekkola 2010)

Peikkolaa vastapäätä on pieni katos, joka toimii rakentelupisteenä. Perinteisesti joka kesä puiston asukkaat rakentavat lapsien kanssa laivan, ja tämä katos toimii laivan rakennusvälineiden säilytyspaikkana. Laiva laskeaan vesille juhlavissa tunnelmissa loppukesällä.

Laiva rakennettiin vuonna 2010 Merirosvo Arpinaamalle (Kuva 19). Ulkopinta on verhoiltu laudalla. Laivan kannelta avautuu kauniit näkymät muualle puistoon sekä Jyväsjärvelle. Samana vuonna rakennettiin laivalle johtava liuskekivikäytävä. Laivan ympäryks on enimmäkseen nurmikkoa. Laivan takana kasvaa hopeakuusi (*Picea pungens* `Glauca`) ja edustalla tuoksuvatukkaa (*Rubus odoratus*). Laivan ympärille on pystytetty suoja-verkko turvallisuussyistä.

KUVA 19 *Merirosvo Arpinaaman laiva (Minna Hiekkola 2010)*

Keidas sai nykyisen muotonsa myös vuonna 2010. Se sijaitsee suurten mäntyjen ja alppiruusujen keskellä. Sen tarkoituksena on tarjota varjoisa levähdyspaikka. Keitaaseen rakennettiin vuonna 2009 kaksi vesiaihetta. Toinen on rakennettu allasmuovista ja toinen on muovinen valmisallas. Molemmissa altaissa on suihkulähteet. Keidas on korotettu ympäristöstään ja sitä kiertää betonikiveys, jonka varrella on penkkejä (Kuva 20). Keidas on rakennettu Lammin betonisesta muurikivestä. Keitaaseen on istutettu paljon erilaisia perennoja sekä muutama havu- ja lehtipensas. Keitaaseen on siirretty paljon perennoja muualta puistosta. Se toimii pienenä varastointipaikkana erilaisille perennoille. Ympäröivät alppiruusut ja männyt luovat oman tunnelmansa. Keitaan ympäritys on ainoa kunnon varjoa tarjoava levähdyspaikka puistossa. Ennen uudistamista keidas tunnettiin Satujen valtakuntana. Tuolloin siellä oli nappeja joista painamalla kuuli erilaisia satuja. Muurikivestä rakennettuun altaaseen oli tehty erilaisia osioita, joissa oli aina satua vastaava pienoisorakennelma. Äänentoisto oli kuitenkin rikkoontunut ja rikkaruohot sekä muutamat perennat olivat levinneet koko altaaseen. Se päätettiin purkaa ja perustaa siihen keidas.

KUVA 20 Keitaan tunnelmaa (Minna Hiekkola 2010)

Grilli siirrettiin nykyiselle paikalleen vuonna 2010. Itse rakennus on rakennettu vuotta aikaisemmin. Se toimi yhden kesän lipunmyyntipisteenä sekä pienenä kioskina. Päärakennuksessa sijaitsevan ravintolan kapasiteetti ei kuitenkaan riittänyt kunnolla, joten ruokatarjontaa laajennettiin. Grillin läheisyyteen rakennettiin myös kivituhkapohjainen alue pöydille ja tuoleille (Kuva 21). Terassialue on päällystetty punaisella kivituhkalla. Korkeuseroja on tasoitettu Lammin betonisilla muurikivimuureilla. Terassia rajaa yhdeltä sivulta alppiruusut (*Rhododendron*) ja yhdeltä sivulta kääpiövuorimännyn (*Pinus mugo* 'Pumilio'). Lammin betonista muurikiveä on 39 juoksumetriä grillin alueella, 32 juoksumetriä keitaan ympärillä ja 15 juoksumetriä alikululla.

KUVA 21 Grillin terassialue (Minna Hiekkola 2010)

6 ASUINTALON HUOLTOKIRJA

Sekä kunnostus- että hoitosuunnitelman rakenteeseen ja esitystapaan on otettu mallia Asuintalon huoltokirjasta. Asuintalon huoltokirja on tehty palvelemaan kiinteistönhoitoa ja kunnossapitoa. Sen tarkoitus on toimia apuvälineenä kiinteistöjen hoito- ja huoltotöiden järjestämisessä. Painopiste huoltokirjalla on taloyhtiöiden tarpeissa, mutta se soveltuu myös yksityisen asuinrakennuksen käyttöön. (Pirinen ym. 1996.) Kiinteistönhoidon yksi osa-alue on ulkoalueiden hoito. Myös Asuintalon huoltokirjan yhtenä suppeana osa-alueena on ulkoalueiden hoito ja kunnossapito. Niiden osalta todetaan, että ulkoalueiden hoidossa ja kunnossapidossa toteutetaan ulkoalueille asetettuja laatuvaatimuksia. Laatuvaatimuksissa ja suunnittelussa konsultoidaan asiantuntijaa. (Pirinen ym. 1996.)

6.1 Asuintalon huoltokirjan tausta

Asuintalon huoltokirjan taustalla on Ympäristöministeriön vuonna 1994 käynnistämä Huoltokirja -niminen projekti, joka oli osa valtakunnallista Remontti-ohjelmaa. Projektiin kuului huollon ja kunnossapitosuunnittelun kehittäminen ja huoltokirjan sisällön määrittäminen. Tarve kehittää yhtenäinen ohjeistus on lähtenyt asuinrakennusten suunnittelussa ja hoidossa havaituista puutteista. (Pirinen ym. 1996.) Aikaisemmin ohjeita huoltokirjaan on löytynyt mm Maankäyttö- ja rakennuslaista sekä Suomen rakentamismääräyskokoelmasta. Ohjeet ovat olleet luonteeltaan yleispäteviä ja selkeä malli on puuttunut. Asuintalon huoltokirja on selkeä ja yhtenäinen malli sitä tarvitseville. (Pirinen ym. 1996.)

Pirisen ym. (1996) mukaan maankäyttö ja rakennusasetusehdotuksessa (MRA 66 §) on maininta käyttö- ja huolto-ohjeesta jonka mukaan:

Rakennuksen käyttö- ja huolto-ohje on laadittava, jollei erityisestä syystä muuta johdu, rakennusta varten, jota käytetään pysyvään asumiseen tai työskentelyyn. Sama koskee tällaisen rakennuksen sellaista korjaus- ja muutostyötä, joka on verrattavissa rakennuksen rakentamiseen, ja soveltuvien osien korjaus- ja muutostyötä, joka muutoin edellyttää rakennuslupaa. (Ympäristöministeriö 2000.)

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa on myös määritteitä huoltokirjan sisällölle. Asetuksen mukaan huoltokirjassa tulee olla tarvittavat tiedot rakennuksen asianmukaista käyttöä ja kunnossapitovelvollisuudesta huolehtimista varten. Näissä seikoissa tulee huomioida rakennuksen käyttötarkoitus, rakennuksen ominaisuudet sekä rakennuksen ja käytettyjen rakennusosien ja laitteiden suunniteltu käyttöikä. Tarkempia sisältösäännöksiä löytyy Suomen rakentamismääräyskokoelmasta. (Pirinen ym. 1996.)

6.2 Huoltokirjan sisältö

Huoltokirjaan on koottu tärkeää tietoa kiinteistön omistajalle sekä huolto- ja hoito-organisaatiolle. Suomen rakentamismääräyskokoelman (Ympäristöministeriö 2000) mukaan huoltokirjan sisältö on seuraava:

Käyttö- ja huolto-ohje sisältää rakennuksen ja sen rakennusosien kunnossapidon sekä hoidon ja huollon lähtötiedot, tavoitteet, tehtävät ja ohjeet omistajalle ja ylläpitoorganisaatioille sekä asukkaille ja tilojen käyttäjille annettavat ohjeet.

Tästä määräyksestä on Ympäristöministeriön hankeryhmä tehnyt huoltokirjalle tarkemmat sisältöohjeet. Tätä sisältöä tulee huoltokirjaa laadittaessa noudattaa mahdollisimman tarkasti. Huoltokirja myös varmistaa tiedon siirtymisen ja säilymisen vastuuhenkilöiden vaihtuessa. (Pirinen ym. 1996.) Peukkulassa ei ole vakituista puutarhuria, joten puiston elinvoimaisuuden pysyvyyden ja suunnitelmallisen hoidon takia huoltokirjan soveltamisesta on hyötyä. Etenkin tietojen siirtyminen henkilökunnan vaihtuessa on oleellista. Huoltokirjan sisältö on esitelty alla luettelossa. Perässä on mainintoja tarkemmin kunkin kohdan sisällöstä.

- huollon lähtötietoja: kiinteistön pinta-ala, tilavuus , sijaintitiedot
- yhteyshenkilötiedot: huollon, kunnossapidon ja korjaustoiminnan tarvitsemat yhteyshenkilötiedot
- tarkastusten ja huoltojen ohjelmat (aikataulut): tarkastus-, hoito- ja huolto-ohjelmat ryhmitellään neljään huoltotaulukkoon
- paikantamispiirustukset: laaditaan A4 kokoon kaikista kiinteistön-huollon kannalta keskeisistä rakennusten toimivuuteen vaikuttavista laite- ja järjestelmäosista sekä viherrakenteista

- ohjeelliset käyttöarvot: merkitään tilaajan kanssa sovitut tavoitearvot, hoidon laatutavoitteet, teknisten järjestelmien toiminta-arvot ja -ajat
- pintarakenteet: kaikki pintarakenteiden lopulliset tarviketiedot kauppanimikkeineen ja paikantamistietoineen: piha-alueiden pohja- ja pintarakenteet
- hankevaiheessa asetetut käyttöikätaavoitteet: piha-alueiden pohja- ja pintarakenteet
- toteutusvaiheessa arvioidut kunnossapitotaksot: laite- ja tarvikevalintojen vaikutukset rakennuksen tuleviin ylläpitokustannuksiin nähtäisiin jo suunnittelu- ja rakentamisvaiheessa.
- korjauspäiväkirja ja vuosikulutuksen seuranta: täytettävä taulukko
- asiakirjaluettelo
(Pirinen ym. 1996)

6.3 Tavoitteet

Ympäristöministeriön hankkeen lähtökohtana ovat olleet yleisesti hyväksytyt hyvän kiinteistöpidon tavoitteet (Pirinen ym. 1996). Osa niistä sopii myös ulkoalueiden hoitoon ja ovat sopivia Peukkulan tapauksessa. Näitä tavoitteita ovat:

- kustannusten ennustettavuus ja suunnitelmallisuus
- viihtyisät ja terveelliset asumis- ja työskentelyolosuhteet
- ympäristöystävälliset ratkaisut

Edellä mainitut tavoitteet käydään myöhemmin läpi tässä kappaleessa. Tavoitteiden osalta on keskitytty niiden tuomaan hyötyyn. Talokohtaisen huoltokirjan suurimpana tavoitteena on kiinteistökannan jatkuva hoito, jaksottaisten kunnossapitotoimenpiteiden oikea ajoittaminen sekä suunnitelmallinen korjaustoiminta (Pirinen ym. 1996). Opinnäytetyössäni olen muokannut hoito- ja kunnostussuunnitelman vastaamaan huoltokirjan tavoitteita. Hoitosuunnitelma on huoltokirjaa vastaava, tähdäten jatkuvaan suunnitelmalliseen hoitoon ja hoitotoimenpiteiden ajoittamiseen. Kunnostussuunnitelma taas painottuu yksittäisten ränsistyneiden kohteiden hoitoon. Siinäkin on huomioitu kunnostustöiden oikea ajoittaminen.

6.3.1 Kustannusten ennustettavuus ja suunnitelmallisuus

Kustannusten ennustettavuus ja suunnitelmallisuus on yksi iso tekijä, josta on apua Peukkulassa. Puiston kasvillisuuden hoitoon ja kunnostukseen ei ole budjetoitu vuosittain tiettyä rahamäärää. Suunnitelmallisen toiminnan kautta yrityksen johto pystyy ottamaan huomioon näitä kustannuksia suunnitellessaan tulevaa kautta. Suosittelisin vuosi- tai kausibudjetin laatimista myös ulkoalueille, koska resursseja puiston kunnossapitoon tarvitaan. Yllättäviä kuluja saattaa syntyä koneiden rikkoontuessa, tai jos talvi on ollut erityisen hankala ja paikkaistutuksia joudutaan tekemään paljon.

Aikataulukoista pystyy katsomaan millaiselle ajanjaksolle olisi tarvetta palkata työvoimaa puutarhaan ja varata siihen taloudellisia resursseja. Työntekijöiden lukumäärää pystytään pohtimaan hyvissä ajoin, kun johdolle saadaan tieto tulevan kesän työtehtävistä.

6.3.2 Viihtyisät ja terveelliset asuin- ja työskentelytilat

Viihtyisät ja terveelliset asuin- ja työskentelytilat taataan puiston hyvällä hoidolla ja kunnossapidolla. Tässä tapauksessa puhutaan enenemän viihtyisistä ja turvallisista, kuin terveellisistä työskentelytiloista työntekijöille. Kaunis ympäristö antaa inspiraatiota näyttelijöille jokapäiväiseen työhönsä. Näyttelijät usein kuulevat myös sen suoran palautteen asiakkailta, joten heidän työnsä mielekkyyden kannalta on puiston oltava hyvässä toimintakunnossa. Turvallisuuteen tulee kiinnittää huomiota. Turvallinen puisto ennaltaehkäisee työtapaturmia. Puiston on oltava turvallinen niin asiakkaille kuin työntekijöillekin. Hoito- ja kunnostussuunnitelma tähtäävät turvalliseen ja hyvin hoidetun puiston aikaansaamiseen. Viihtyisä ja turvallinen puisto palvelee myös asiakkaita. Asiakastyytyväisyyteen vaikuttaa paljon se, kuinka viihtyisäksi aikuiset puiston kokevat. Lapsille on paljon viihdykettä puistossa satuhahmojen ja ohjelmanumeroiden muodossa. Aikuisille puisto tarjoaa mukavan ja viihtyisän ympäristön. Kauniiseen puistoon otetaan mielellään mukaan isovanhempia ja muita sukulaisia ihastelemaan kasveja ja samalla katsomaan lasten riemua.

6.3.3 Ympäristöystävälliset ratkaisut

Ympäristöystävällisiä ratkaisuja käytetään aina kun mahdollista. Esimerkiksi hyödynnetään paikallisia yrityksiä ja niiden tarjoamia tuotteita. Viereisessä sijaitsevasta Viherlandiasta hankitaan kasvit.

Kitkentä- ja leikkuujäte pyritään kierrättämään mahdollisimman tehokkaasti. Kitkentäjätteestä suurin osa on kelvollista esimerkiksi lampaiden lisärehuna ja herkkupaloina. Kitkentäjätettä ei saa antaa lampaille, jos on syytä epäillä kitkentäjätteen sisältävän rikkaruohomyrkyjä. Leikkuujätteelle on oma varastointipaikkansa viereisessä metsikössä, jonne ne voidaan kuljettaa maatumaan. Suurempien alasleikkuiden jälkeen leikkuujäte kannattaa kuljettaa kaatopaikalle. Puiston muut roskat lajitellaan roskakotoksen jäteastioihin. Katteena käytetään maatuvaa puunkuorihaketta, jota saa Viherlandiasta.

6.4 Hyödyt

Asuintalon huoltokirjan tuomista hyödyistä seuraavat pätevät Peukkulan tapauksessa:

- toimii apuvälineenä hoidon ja huollon järjestämisessä

- kunnollisen hoidon ja huollon vaikutuksesta käyttöikä pitenee ja suurten korjaustoimenpiteiden tarve siirtyy pidemmälle
- tietojen haku ja tallentaminen helpottuvat (Pirinen ym. 1996)

Kunnostus ja hoitosuunnitelma palvelevat yritystä paljon. Uuden työntekijän perehdyttäminen on nopeaa ja helppoa. Uusi työntekijä pääsee heti kiinni työhön, eikä aikaa ja resursseja tarvitse käyttää siihen, että suunnittelee ja miettii tarvittavat hoito- ja kunnostustoimenpiteet. Kartoista näkee mitä kasveja kasvaa ja missä. Taulukoista saa ainakin suuntaa antavaa tietoa työtehtävistä. Peukkulassa yrityksen johdolla ei ole paljoa tietoa kasveista tai viherrakenteista ja niiden hoidosta, joten heiltä ei voi vaatiakaan apua. Hoito- ja kunnostussuunnitelma palvelevat myös johtoa siinä, että he voivat suunnitella ja aikatauluttaa kevään rakennusprojektit huomioiden muut kunnostus- ja hoitotyöt puistossa. Näin vältetään myös kiireitä. Osa hoitotoimenpiteistä, kuten puiden leikkuu, on tehtävä tiettyyn aikaan vuodesta ja siihen on varattava aikaa. Myös sopivan työntekijän etsinnässä voidaan hyödyntää kunnostus- ja hoitosuunnitelmaa varmistamalla, että hakijalla on riittävät tiedot ja taidot noudattaa näitä.

Koska kunnostus- ja hoitotyöt saattavat yrityksen organisaatiossa jakaantua eri ihmisille tai tiimeille on ne tehty erillisinä osioinaan.

7 KUNNOSTUSSUUNNITELMA

Kunnostussuunnitelman lähtökohtana on puuttua puiston sellaisiin rakenteisiin tai kasveihin, joiden kunto vaatii suurempia toimenpiteitä kuin normaalit hoitotoimenpiteet. Kunnostustyöt ovat luonteeltaan kertaluonteisia. Kun kohde on kunnostettu, pidetään se kunnossa hoitosuunnitelman mukaan. Kunnostussuunnitelmaan kuuluvat leikkialueet omana kohtanaan. Leikkialueiden kunnostuksessa huomioidaan muuttuneet turvallisuussuosituksiset. Myös esteettömyys on huomioitu kohteiden kunnostamisessa. Kunnostussuunnitelmassa on enemmän rakenteita kuin kasveja ja käyttäjien turvallisuudella on ollut suurin painopiste aikataluttamisessa.

Kunnostussuunnitelman pohjana ja ideana on käytetty Ympäristöministeriön toimeksiannosta tehtyä Asuintalon huoltokirjaa. Asuintalon huoltokirja toimii kiinteistönpidon apuna. (Pirinen ym. 1996.) Siinä on sivuutettu jonkin verran myös ulkoalueiden hoitoa ja tuota ulkoalueiden hoitoa on tässä opinnäytetyössä viety pidemmälle. Vaikka huoltokirja viittaaakin enemmän taloyhtiöiden pienten pihojen huoltoon ja hoitoon, niin mielestäni sitä voi soveltaa koskemaan suurempia kokonaisuuksia.

7.1 Aikataulut

Kunnostustöiden ajankohta on pääosin kevät. Paras aika kunnostaa puistoa on ennen sen aukeamista asiakkaille. Tavoitteena on, että puiston auetessa

se on kokonaan asiakkaiden käytössä ja turvallinen käyttää. Esimerkiksi isoja koneita vaativat tehtävät on oltava tehtyinä, ennen kuin asiakkaat saapuvat puistoon. Pienet lapset eivät osaa varoa suuri koneita ja vaaratilanteita saattaisi syntyä. Kokemuksesta tiedän, että syksyisin puutarhurilta loppuvat työt kun puisto on saatu talvikuntoon. Syksyisin ei ole aikaa tai resursseja kunnostustöille. Talven aikana usein tulee uusia ajatuksia puiston monipuolistamiseksi, jolloin keväisin saattaa olla monta muuta rakennusprojektia käynnissä. Silloin kovin montaa isoa kunnostustyötä ei ole järkevää laittaa joka keväälle. Myös tavalliset hoitotyöt on otettava huomioon kunnostussuunnitelman aikataulun laadinnassa. On ehdittävä hoitaa puistoa ja keväisin on yleensä paljon tehtävää hoitopuolella. Aikataulutusta hankaloittaa myös se, että puutarhuri saattaa aloittaa työnsä vasta toukokuussa. Siksi kuukausittainen aikataulutusta on tarpeen, että johto voi huomioida esimerkiksi huhtikuussa tapahtuvat työt ja aloittaa puutarhurin etsinnän jo hyvissä ajoin. Hakijan haastatteluvaiheessa voidaan tarkistaa onko hakijalla tarvittavat taidot suoritua tehtävistä, vai pitääkö kunnostukseen hankkia ulkopuolista apua.

Kunnostustoimenpiteissä tarvitaan ammattitaitoa ja tietämystä, mutta näissä asioissa voidaan myös konsultoida asiantuntijaa. Kunnostussuunnitelma mahdollistaa kunnostustöiden kilpailuttamisen, jos halutaan ottaa niiden tekijäksi kokonaan ulkopuolinen taho. Tarjouspyyntöihin voidaan liittää jo alustava suunnitelma tai tehtäväluettelo. Näin erilliseltä kartoituskäynniltä ja sen kustannuksilta säästytään. Aikataulutuksessa on huomioitu kunnostettava kohde sekä sen vaikutus turvallisuuteen. Suurimmat turvallisuusriskit ja kohteet joiden huono kunto vaikuttavat puiston käyttöön, on aikataulutettu kunnostettavaksi ensin. Näiden jälkeen panostetaan ränsistyneisiin kasvillisuusalueisiin.

7.2 Paikantamistiedot

Paikantamistiedot löytyvät kartoista (Liitteet 3-11). Pohjana on käytetty asemakaavakarttaa, johon on täydennetty puuttuneet kasvit ja rakenteet. Kartat on piirretty A3 kokoon, vaikka yleisohje huoltokirjaa tehtäessä on A4 koko. Alueen koon takia paperikokoa on kuitenkin kasvatettu, jotta liialliselta ja epäselvältä karttamateriaalilta säästyttäisiin. Karttojen lisäksi on tehty Excel-taulukot, joista löytyy kirjallinen ja numeraalinen tieto jokaisesta alueesta erikseen (Liitteet 3-11). Käytetyistä pintamateriaaleista tiedot ovat vaihtelevia, sillä esimerkiksi betonikivien valmistajasta ei ole ollut saatavilla tarkkaa tietoa. Excel-taulukoista on hyötyä, mikäli halutaan laskea määriä tai pinta-aloja kustannusarviota tehdessä.

7.3 Kunnostussuunnitelman kohteet

Kunnostussuunnitelman kohteet ja toimenpiteet esitetään alueittain, jotta niiden paikantaminen olisi helppoa. Kohteista ja tehtävistä on koottu yksi yhteinen taulukko (Liite 12). Taulukkoon on merkitty myös suositeltava

ajankohta kunnostustyön suorittamiseen. Leikkipaikkojen kunnostukseen tulee erityisesti panostaa muuttuneiden turvallisuussuositusten takia. Leikkipaikkojen kunnostukseen on syvennytty tarkemmin luvun lopussa. Muut ohjeet ovat luonteeltaan yleisluontoisia.

7.3.1 Seikkailupuisto - Kroko – alueen kohteet

Tältä alueelta kunnostussuunnitelmaan kuuluvat krokoradan vieressä olevat portaat. Portaat on rakennettu pyöreästä kestopuupöllistä ja kivituhkasta. Erosio on kuitenkin syövyttänyt paikoitellen portaiden etureunaa ja romahduttanut askeleita siten, etteivät portaat ole enää turvalliset käyttää (Kuva 22).

KUVA 22 *Vesieroosion rikkomat portaat Seikkailupuistossa (Minna Hiekkola 2010)*

Krokoradan liukumäen päädyn tukimuuri suoristettiin keväällä 2011 (Kuva 23). Tätä kohtaa ei ollut tukiraudoitettu, joten oletettavaa on, ettei muitakaan tukimuureja ole tukiraudoitettu, vaan ne ovat kylmäladottuja. Tukimuuri on paikoitellen kaksi metriä korkea, joten suositellisin tukiraudoituksen lisäämistä jälkikäteen. Muuri sijaitsee kulkuväylän sekä leikkialueen läheisyydessä, joten sen tulisi olla mahdollisimman tukeva. Mahdollista betonianturoista tai routaeristyksistä muurin alapuolella ei ole tietoa.

KUVA 23 Kallistunut tukimuuri ennen korjausta (Minna Hiekkola 2010)

Seikkailupuistossa oleva hanhikki- ja vuohenkuusama-alue kuuluu kunnostussuunnitelmaan (Kuva 24). Varsinkin vuohenkuusama (*Diervilla lonnicera*) on hyvin ränsistynyt ja siinä on enemmän kuollutta kuin elävää kasvustoa. Viereinen lännenheisiangervo (*Physocarpus opulifolius*) on osittain levinnyt vuohenkuusamien joukkoon. Keskellä pensasaluetta kasvaa rikkaruohoja koska pensaat eivät peitä maanpintaa tiiviisti. Pensaat leikataan alas kokonaan samaan aikaan. Samalla rikkaruohot kitketään pensaiden välistä hyvin ja pensasalueelle tuodaan katetta estämään rikkaruohojen kasvua.

KUVA 24 Seikkailupuistossa kasvavaa ränsistynyttä hanhikkia (*Potentilla*) (Minna Hiekkola 2010)

Seikkailupuistossa kasvavien vuorijalavien (*Ulmus glabra*) poisto on kunnostussuunnitelmassa. Jalavissa on jalavansyöpätauti ja niiden elinvoima ei ole kovin suuri. Lehdistö on läpikesän puoliksi kellertävä (Kuva 25). Niille on annettu elinaikaa vielä 3 vuotta, mutta mikäli niiden kunto havaitaan heikommaksi ja ne ovat vaarassa kaatua asiakkaiden päälle, tulee puut poistaa mahdollisimman pian. Puiden kunnonarviointiin tulee käyttää asiantuntijaa.

KUVA 25 *Jalavien kuivat lehdet kertovat taudista (Minna Hiekkola 2010)*

7.3.2 Labyrintti – Autorata – alueen kohteet

Labyrintin sekä päärakennuksen sivuilla sijaitsevien istutusaltaiden reuna on ajan mittaan kallistunut vinoon (Kuva 26). Vinous on sekä turvallisuusriski että esteettinen ongelma. Lapset tykkäävät kävellä istutusaltaiden reunoja pitkin ja vaarana on putoaminen tai loukkaantuminen. Suorat reunat olisivat turvallisemmat. Reunat tulee suoristaa, jolloin ne myös näyttävät paremmilta ja vaikuttavat oleellisesti puiston yleisilmeeseen. Vinous johtuu juuriston kasvusta sekä kasvualustan paisumisesta. Kasvualusta liikkuu sekä routimisen että juurten kasvun myötä. Suoristuksen yhteydessä istutusaltaiden kasvualustan voi vaihtaa uuteen joko kokonaan tai osittain. Suoristus tapahtuu joko koneellisesti työntämällä kivet suoraan tai käsityönä purkamalla ja uudelleen latomalla.

KUVA 26 *Labyrintin kallistunut istutusallas (Minna Hiekkola 2010)*

Leikkivälineiden turva-alueet tulee tarkistaa ja tarvittaessa siirtää niitä siten, että ne vastaavat nykyisiä turvallisuusnormeja. Leikkialueen reunalla kasvaa japaninmarjakuusia (*Taxus cuspidata*) joiden marjat ovat myrkyllisiä. Marjakuusen viereen tulisi laittaa myrkyllisyydestä varoittava kyltti, tai mieluummin vaihtaa kasvi johonkin ei-myrkylliseen lajiin.

Autoradan rengasvallien väliin ja taakse on jäänyt nurmialueita, jotka kasvavat huonosti ja näyttävät epäsiisteiltä. Niiden hoito vaatii siimaleikkurin, koska koneen kanssa sinne ei pääse. Laikuittain kasvava heinikon ja nurmikun sekoitus näyttää epäsiistiltä. Alueesta osa näkyy suoraan parkkipaikalle. Siistin yleisilmeen saamiseksi se kannattaa rakentaa joko pensas- tai perenna-alueeksi.

7.3.3 Linna – Ruusutarha – alueen kohteet

Ruusutarhan käytävät kasvavat rikkaruohoa ja niiden hoito on aikaa vievää sekä työlästä (Kuva 27). Tähän saakka ne on raaputettu käytäväharalla käsin ja haravoitu sen jälkeen tasaiseksi. Tämä on suoritettu kaksi kertaa kesässä rikkaruohojen voimakkaan kasvun takia. Vesieroosio on kuluttanut käytäviä. Käytävät tulisi myrkyttää ja harata kunnolla ja sen jälkeen lisätä kulutuspinnaksi uutta kivituhkaa. Kivituhka tärytetään hyvin. Myrkytyksen ajankohdaksi suositellaan juhannuksen aikaa, jolloin puisto on suljettuna, eivätkä rikkakasvimyrkyt pääse leviämään asiakkaiden kengissä muualle puistoon.

KUVA 27 *Ruusutarhan käytävien puhdistamista rikkaruohoista (Minna Hiekkola 2010)*

Linnan pihalla olevien nurmialueiden reunat ovat epämääräiset (Kuva 28). Nurmialueiden ja käytävien reunat kantataan siisteiksi. Tarvittaessa reunaan istutetaan uutta nurmikkoa. Uuden nurmikon istutus kannattaa ajoittaa syksyyn, koska keväällä sillä ei ole tarpeeksi aikaa juurtua ennen asiakkaiden tuloa. Nurmikko on paikoitellen painunut kuopalle ja on epätasainen, mikä vaikeuttaa hoitoa. Nurmikon kuopat täytetään mullalla ja tasataan ympäröivään maastoon. Uusi nurmikko kylvetään mullan päälle. Käytävälle lisätään kivituhkaa ja tärytetään.

KUVA 28 Epäsiisti nurmikon raja linnan pihalla (Minna Hiekkola 2010)

Linnan ovien edessä olevat vesialtaat ovat rikki, eikä niissä pysy vesi. Altaat joko korjataan tai täytetään kokonaan esimerkiksi seulanpääkivillä. Kivillä täytettynä niiden hoito on helpompaa. Korjaaminen tapahtuu purkamalla nykyiset kivet altaista, vaihtamalla uusi allasmuovi rikkimenneen tilalle ja asettelemalla reunakivet takaisin paikoilleen.

7.3.4 Alikulku 1 – Alikulku 2 – alueen kohteet

Linnan puoleinen alikulku tulvii aina sateiden jälkeen ja saattaa olla useita päiviä pois käytöstä. Suljettu alikulku hankaloittaa liikkumista puistossa. Tulvaongelma johtuu ilmeisesti jostain tukkeumasta. Sadevesi ei pääse purkaantumaan kaivosta kokonaan. Tukos tulee paikantaa ja avata. Asiasta konsultoidaan Energialaitosta sillä vedet johdetaan heidän mailleen rakennettuun imeytyskaivoon. Alikulun suulla olevat nurmikaistaleet esitetään rakennettaviksi perenna- tai pensasalueiksi, sillä nurmikko kasvaa siellä huonosti ja muistuttaa enemmän epäsiistiä heinikkoa. Perenna- tai pensas-alueet ovat esteettisempiä sekä helppohoitoisempia, kuin huonosti kasvava nurmikko, jonka hoitoon on käytettävä siimaleikkuria. Mikäli ei haluta ostaa uusia kasveja, voidaan hyödyntää puistosta saatavia siirrännäisiä.

Leikkialueella olevien leikkivälineiden turva-alueet tarkistetaan ja tarvittaessa siirretään leikkivälineitä, jotta turva-alueet vastaavat nykyisiä turvanormeja.

7.3.5 Alikulku 1 – Jepula – alueen kohteet

Alikululle johtavalle käytävälle lisätään kivituhkaa ja tärytetään tasaiseksi. Vesieroosio on tällä kohtaa suuri ja käytävä on osittain pahasti urittunut. Vanha kulutuspinna on valunut ja kulunut pois ja käytävän pohjarakenteet tulevat pintaan. Pohjarakenteen isot kivet aiheuttavat alamäkeen juokseville lapsille kompastusvaaran. Tempulaakson puoleisella suulla on vesikaivo ja pintakallistukset tehdään siten, että vesi valuu kaivon muodosta lammikoita alikulkutunneliin. Alikulun satupuolen puoleisella suulla olevat istutusalueet kantataan hyvin ja kasveille lisätään kasvualustaa.

7.3.6 Noksula – Peikkola – alueen kohteet

Noksulan ja Peikkolan välinen aita on lahonnut japanintattaren (*Fallopia japonica*) takaa. Aidan voi purkaa kokonaan tältä osin, koska tiivis tatar-kasvusto estää kulun näillä kohdilla. Sortunut aita on epäsiistin näköinen. Peikkolan vieressä olevan leikkivälineen alusta tulee täyttää turvahiekalla. Leikkivälineen siirtoa toiselle paikalle voisi myös harkita, sillä nykyisellä paikallaan se on hieman syrjässä ja käyttöaste on hyvin pieni. Vaihtoehtoisesti jonkin muun aktiviteetin lisääminen leikkivälineen läheisyyteen saataisi nostaa sen käyttöastetta.

7.3.7 Etupihan kohteet

Etupiha ja sisääntulo kaipaavat enemmän ilmettä. Istutukset eivät anna kovin jännittävää vaikutelmaa puistosta. Nykyiset koivuangerivot (*Spiraea betulifolia*) poistetaan ja tilalle istutetaan jotain näyttävämpää ja houkuttelevampaa. Myös kulkua sisäänkäynnille tulee ohjata uudelleen siten, että väylä roskakatoksen ohitse jäisi käyttämättä. Roskakatoksella on usein epäsiistissä kunnossa, eikä anna hyvää ensivaikutelmaa asiakkaille. Roskakatokseen voisi rakentaa portit, ettei suoraa näkyvyyttä sen sisälle olisi.

7.4 Leikkipaikat

Leikkipaikka on leikkimiseen tarkoitettu alue, jolle on sijoitettu leikkiin tarkoitettuja välineitä. Peukkulassa varsinaisia leikkialueita on kolme. Lainopillisesti vastuu leikkipaikan turvallisuudesta on leikkipaikan ylläpitäjällä. Tällöin omistajan tulee huolehtia siitä, että kaikki mahdollinen onnettomuuksien estämiseksi on tehty. Omistajan tulee myös huolehtia siitä, että leikkivälineet tarkastetaan säännöllisesti. Niiden tarkastukseen on Peukkulassa olemassa oma pohja. Normeja ja valmistajan ohjeita tulee noudattaa uusien leikkipaikkojen rakentamisessa, sekä silloin kun vanhaa kunnostetaan tai uusitaan. Välineiden siirto ei ole pakollista ilman edellä mainittuja toimenpiteitä, mutta suositeltavaa turvallisuuden kannalta.

Vaikka välinettä ei siirretä, olisi hyvä tarkistaa leikkivälineiden alustat sekä keinujen ketjujen pituudet vastaamaan nykyisiä suosituksia.

7.4.1 Lait ja turvallisuussuositukset

Peukkula määritellään teemapuistoksi ja teemapuistot rinnastetaan laissa yksityispihoiksi. Teemapuisto määritellään aidatuksi, valvotuksi leikkikentäksi, jonka hoitamisessa ja valvonnassa toteutetaan lasten kehitystä edistäviä pedagogisia periaatteita ja jossa usein on itse rakennettuja välineitä. (SFS-käsikirja 2009.) Leikkipaikkojen turvallisuudesta säädetään sekä laissa että standardeissa. Myös leikkivälineen valmistaja antaa omat ohjeensa leikkivälineen asennuksesta ja huollosta. Laki velvoittaa palveluntarjoajan hankkimaan turvalliseksi todettuja leikkivälineitä ja ylläpitämään leikkialueen turvallisuutta tekemällä huoltosuunnitelman, josta ilmenee määräaikaishuollot, niiden sisältö sekä niistä vastaava taho. (Junttila 2009, 114.)

Peukkulan leikkivälineitä koskee turvallisuusnormi SFS-EN 71-8, eli leulunormi. Standardin periaatteena on leikkivälineiden turvallisuuden, terveyden ja ympäristöä koskevien vaatimusten täyttäminen. Normia noudatetaan yhdessä leikkivälinevalmistajan antamien suositusten kanssa. (SFS-EN 71-8: 2010.) Jos valmistajalta ei löydy ohjeita, katsotaan ohjeet turvallisuusnormista. Normissa määritellään mitä kaikkea valmistajien ohjeista tulisi löytyä. Ohjeista löytyy tietoa siitä kuinka leikkipaikka rakennetaan ja miten se tulee huoltaa, jotta se olisi turvallinen käyttää. Sekä tarkastuksessa että ylläpidossa otetaan huomioon valmistajan antamat ohjeet. Asennus on tehtävä valmistajan antamien ohjeiden mukaan ja henkilöstön tulee olla pätevää.

Yksityispihojen turvanormit ovat yksinkertaisempia verrattuina julkisten pihojen normeihin. Standardissa SFS-EN 71-8 (SFS-EN 71-8: 2010) määritellään yleiset ohjeet, jotka valmistajan tulisi mainita kokoamis- ja asennusohjeissa. Näitä ovat muun muassa:

- leikkivälineiden etäisyys toisistaan tai muista rakenteista tulee olla 2 metriä. Muita rakenteita ovat: aita, autotalli, rakennus, puiden oksat, pyykkinarut ja sähköjohdot.
- yksityiskohtaiset ohjeet kuinka ankkuriosat asennetaan jotta leikkiväline pysyy pystyssä
- minimi väli keinuelementtien ja maan välille ja kuinka se saadaan säädettyä
- leikkivälineen alusta ei saa olla betonia, asfalttia tai muuta kovaa pintaa
- suositus leikkivälineen suunnasta suhteessa aurinkoon

7.4.2 Tarkastukset ja tarkastussuunnitelma

Standardissa SFS-EN 71-8 määritellään leikkipaikkojen ylläpitäjän suorittamista tarkastuksista. Standardin mukaan leikkivälineen mukana tulee antaa ohjeet huollosta ja omistajan tulee tarkistaa sekä huoltaa leikkivälineet valmistajan antamien ohjeiden mukaan. (SFS-EN 71-8: 2010.) Peukkulassa olevien leikkivälineiden asennukseen, tarkastukseen ja huoltoon on löydettävissä ohjeet internetistä. Standardissa SFS-EN 71-8 (SFS-EN 71-8: 2010) määrätään erikseen millaisia tarkastustoimenpiteitä olisi hyvä olla kerran vuodessa suoritettavassa tarkastuksessa. Näitä ovat:

- a: tarkistaa pulttien ja muttereiden kireys säännöllisesti valmistajan ohjeiden mukaan
- b: öljytä metalliset liikkuvat osat
- c: tarkistaa pulttien ja terävien reunojen päällysteet ja vaihtaa ne tarvittaessa
- d: tarkistaa keinujen istuimet, ketjut, köydet ja muut kiinnitysvälineet
- e: vaihtaa vialliset osat valmistajan ohjeiden mukaan

Omistajan tai leikkikentän ylläpitäjän on pidettävää tarkastus- ja huoltopäiväkirjaa leikkivälineiden huollosta ja tarkastuksesta (SFS-EN 71-8: 2010). Kerran vuodessa tehtävän tarkastuksen Peukkulassa suorittaa Jyväskylän kaupungin terveystoimenomainen. Tarkastus tehdään keväällä ennen ulkopuiston aukeamista. Kerran viikossa leikkivälineet tarkastetaan silmämääräisesti ja varmistetaan niiden toimivuus kokeilemalla. Tämän suorittaa puistohenkilökunta. Edellä mainitsin, että Peukkulassa on oma pohjansa leikkiväline-tarkastuksille. Siihen merkitään tarkastuksen ajankohta, tekijä sekä havaitut viat. Mikäli leikkivälineiden toiminnassa havaitaan puutteita tai vikoja, tulee leikkivälineen käyttö estää kunnes se on korjattu ja turvallinen käyttää.

8 HOITOSUUNNITELMA

Hoitosuunnitelman rakenteeseen on otettu ideoita huoltokirjasta. Hoito-ohjeistus noudattaa Viheralueiden hoito VHT`05:ssä (Viherympäristöliitto 2005) annettuja ohjeita. Hoidon tavoitteena on säilyttää puiston kasvit elinvoimaisina sekä turvata rakenteiden kunnossa pysyminen. Hoidolla pyritään myös vaikuttamaan joissain tapauksissa näkymien säilymiseen sekä avaruuteen, ettei yleisnäkyvä olisi liian pusikkoinen tai kasvit peittäisi tärkeitä kohteita. Hoidolla vaikutetaan myös puiston turvallisuuteen, esimerkiksi kiinnittämällä huomiota kulkuväylien avaruuteen. Pensaiden oksat leikataan pois paikoista, joissa lapset eivät niitä välttämättä osaa varoa. Kasvilajien hoidossa on paikoitellen poikettu suosituksista, koska osa hoitotoimenpiteistä suoritetaan esimerkiksi näkymien säilyttämiseksi. Tällaisia tapauksia ovat mm. muutamat pensaiden alasleikkuut. Noksulan pihassa oleva japanintatar (*Fallopia japonica*) suositellaan jätettäväksi pys-

tyyn, vaikka muut perennat leikataan alas syksyllä. Japanintattaren kuivuneet oksat tuovat oman tunnelmansa Noksulan pihalle keväällä.

Yhtenäisen hoitosuunnitelman tekeminen puistoon on mielestäni tärkeää, sillä johdonmukainen hoito puuttuu. Osa kasvillisuusalueista on päässyt ränsistymään hoidon puutteen vuoksi (Kuva 29). Lannoituksista ja kalkituksista ei ole koottu tietoa, joten niiden tarve perustuu silmämääräisiin havaintoihin kasvien kunnosta sekä omakohtaisiin kokeiluihin lannoituksen antamisen vaikutuksista.

KUVA 29 *Kasvillisuuden hoidon puute näkyy mm.. Ruusutarhassa (Minna Hiekkola 2010)*

8.1 Hoitotoimenpiteet

Esittelen hoitotoimenpiteet yleisesti. Hoitotoimenpiteitä ovat: leikkaaminen, kitkeminen, lannoittaminen sekä kanttaus. Hoitotoimenpiteillä taataan kasveille mahdollisimman pitkä elinikä sekä parannetaan niiden luonnollista uusiutumista. Hoidolla vaikutetaan myös puiston ulkonäköön ja käytömahdollisuuksiin rajoittamalla kasvien liiallista kasvua tai poistamalla sieltä ei-toivottuja kasveja.

8.1.1 Leikkaaminen

Puita ja pensaita leikataan niiden elinvoimaisuuden säilyttämiseksi sekä niiden kasvun ja leviämisen säännöstelemiseksi. Leikkaaminen vaikuttaa myös lehdistön, kukinnan ja hedelmien kehitykseen. (Heiskanen, Rätty &

Tajakka 2006, 274.) Leikkaamisessa huomioitavia seikkoja ovat leikkuun ajankohta sekä kasvilajikohtaiset ohjeet. Kaikki kasvit eivät esimerkiksi siedä alasleikkuuta ja toiset kasvit leikataan keväällä kun taas toiset syksyllä. Leikkaamisessa tulee huomioida myös kasvin luontainen kasvutapa. Leikkaamisella ei pääsääntöisesti vaikuteta luontaiseen kasvutapaan, vaan pyritään säilyttämään kasvi luonnollisennäköisenä. Tästä poikkeuksena ovat pensasaidat ja muotoonleikattavat pensaat, joita Peukkulassa on kuitenkin vähän. Mustamarjaorapihlajat (*Crataegus douglasii*) ja tuomipihlajat (*Amelanchier*) pidetään leikkaamalla pikkupuina, eikä anneta niiden kasvaa pensasmaisiksi. Peukkulassa pensaiden leikkaaminen painottuu keväälle, mutta koska keväällä on muutenkin paljon tekemistä, on leikkaamista jaettu myös myöhemmälle ajalle. Pääsääntöisesti keskeisillä alueilla ja kulkuväylien varrella olevista pensaista kuolleet ja vaurioituneet oksat tulisi poistaa heti, kun sellaisia havaitaan.

Pensaiden ja puiden leikkuussa käytetyt termit ovat:

- jatkuva nuorentaminen (jn): 1-3 vuoden välein leikataan pensaasta vanhimmat versot pois
- hoitoleikkaus (hl): kuolleiden tai vaurioituneiden oksien poisto, juuri- vesojen poisto, liian pitkiksi kasvaneiden versojen typistys
- alasleikkaus (al): koko pensas tai pensasryhmä leikataan kerralla alas
- muotoonleikkaus (ml): pensas pidetään leikkaamalla halutun muotoisena
- rakenneleikkaus (rl): leikkauksella pyritään säilyttämään puun luontainen rakenne
- kannusleikkaus (kl): leikkauksella saadaan pensas haaromaan enemmän typistämällä versoja tasaisesti sieltä täältä haluttuun pituuteen

Leikkaamisella tarkoitetaan myös nurmikkojen leikkaamista ja pitämistä halutussa korkeudessa.

8.1.2 Lannoitus

Lannoituksella taataan ravinteiden saanti kasveille. Oikeat ravinteet ja niiden saanti auttavat kasveja pysymään elinvoimaisina, kukoistamaan sekä esimerkiksi talvehtimaan. (Heiskanen ym. 2006, 274.) Lannoitus ei perustu maa-aineanalyysiin, vaan omakohtaisiin kokemuksiin lannoituksen tarpeellisuudesta. Maa-aineanalyysin teko olisi kuitenkin suotavaa asian varmistamiseksi.

8.1.3 Rikkaruohojen torjunta

Rikkaruohot voidaan torjua joko käsin kitkemällä tai kemiallisesti myrkyttämällä. Torjunnalla pidetään rikkaruohot ja ei-toivotut kasvit pois paikasta sekä rajoitetaan paikoitellen kasvien leviämistä. Rikkaruohot valtaavat elintilaa varsinaisilta kasveilta ja haittaavat niiden kasvua. Suurin on-

gelma Peukkulassa on voikukat, jotka meinaavat valloittaa koko puiston (Kuva 30). Voikukkien poistamiseen on paikotellen käytetty kemiallista myrkyä. Muiden rikkaruohojen torjunta pyritään tekemään käsin kitkemällä. Kitkemisessä pääpaino on kulkuväylillä ja keskeisillä alueilla. Seikkailupuiston syrjäisemmät pensasalueet eivät ole niin tärkeitä kuin esimerkiksi labyrintin pensaat tai talojen pihat. Kitkemistä Peukkulassa on paljon ja se on keskeinen hoitotoimenpide.

KUVA 30 Voikukka on levinnyt ruusupensaan sekaan linnan pihalla (Minna Hiekkola 2010)

8.1.4 Rajaus

Rajauksella eli kanttauksella tarkoitetaan sekä istutusalueiden että käytävien rajojen selkeyttämistä. Kanttauksella estetään nurmikon leviäminen käytäville ja istutusalueille. Selvät rajat tuovat ryhdikkyyttä. Istutusalueet on myös helpompi pitää puhtaina, kun rajat ovat selkeät. Puiden rungon ympäristöjä ei ole kantattu. Mielestäni niiden kanttaus olisi tarpeen, sillä nurmikko kasvaa paikotellen korkeaksi puiden ympärillä ja näyttää epäsiistiltä. Nurmikon leikkaaminen puiden ympäriltä on hidasta ja siinä on aina vaarana vahingoittaa puuta. Rajaamalla puut selvästi nurmikosta, on runkojen ympäristö helpompi pitää siistinä.

8.2 Yleiset kasviryhmäkohtaiset hoito-ohjeet

Kasviryhmille on koottu yleiset hoito-ohjeet helpottamaan oikeaoppista hoitoa. Kasviryhmien kohdalla toteutetaan pääsääntöisesti aina samanlais-

ta hoitoa. Hoito-ohjeet noudattavat pääasiassa Viheralueiden hoito VHT'05:ssä (Viherympäristöliitto 2005) esitettyjä ohjeita. Tarvetta muuttaa hoitoa saattaa esiintyä kasvin sairastuessa. Tällöin kasvia tulee hoitaa siten, että sen mahdollisuudet selvitä ovat optimaaliset.

8.2.1 Nurmikot

Nurmikoiden hoidossa sovelletaan VHT'05:n A1 ja A2 alueiden hoito-ohjeita. Nurmikoiden hoito koostuu kevätkunnostuksesta, paikkauksesta, leikkuusta, rajauksesta ja lannoituksesta. (Viherympäristöliitto 2005, 50 - 55.)

Kevätkunnostuksessa nurmikoilta poistetaan edellisen vuoden lehdet ja muut sinne kertyneet roskat. Suuret alueet voidaan puhdistaa koneellisesti, mutta käsin puhdistettavia alueitakin löytyy. Nurmikoiden paikkaus tapahtuu kylvämällä kuolleen nurmikon tilalle uutta. Siirtonurmikkoa ei käytetä sen saatavuuden ja hinnan vuoksi. Rajaus tehdään kerran vuodessa. Rajauksella huolehditaan rajapintojen siistinä pysymisestä. Rajaus voidaan suorittaa sekä koneellisesti että käsin. Lannoitus tapahtuu kahdessa erässä. Keväällä annetaan yleislannoite ja syksyllä fosfori-kaliumlannoite. (Viherympäristöliitto 2005, 50–53.)

Leikkuu tapahtuu pääsääntöisesti koneella. Siimaleikkuria käytetään, mikäli paikka on sellainen, että koneellisesti sinne ei pääse. Suurin osa nurmikoista voidaan leikata päältäajettavalla leikkurilla. Suurilta nurmikentiltä kerätään leikkuujäte pois, ettei se kulkeudu asiakkaiden jaloissa sorakäytävälle ja muualle puistoon. Syrjäisemmillä alueilla tai alueilla joilla ei ole paljon kulkua, voidaan leikkuujäte jättää maahan. Kerralla leikataan korkeintaan 1/3 nurmikon pituudesta. (Viherympäristöliitto 2005, 54.)

8.2.2 Pensaat

Pensaiden hoito käsittää pensaille tehtävät leikkaukset, lannoituksen, paikkaustutukset sekä rikkakasvien torjunnan. (Viherympäristöliitto 2005, 62 – 63.)

Pensaille tehdään vuosittain hoitoleikkauksia joiden yhteydessä poistetaan kuolleet, paleltuneet tai vaurioituneet oksat sekä juurivesat. Myös harvenus- sekä alasleikkauksia tehdään vuosittain. Leikkuuajankohta määräytyy kasvilajikohtaisesti. Suurimmat leikkuutyöt ajoittuvat keväälle. Alasleikkuut pyritään pääsääntöisesti ajoittamaan loppukesään ja alkusyksyyn, jolloin puistossa on rauhallisempaa ja hoidettavia tehtäviä vähemmän. Pensaiden lajikohtainen leikkuutaulukko on liitteenä (Liite 13/3, taulukko 3). Pensaat lannoitetaan kaksi kertaa vuodessa: keväällä ja loppukesällä. Keväällä annetaan yleislannoite ja syksyllä fosfori-kaliumlannoite. (Viherympäristöliitto 2005, 62.) Paikkaistutuksia tehdään mikäli kasvustoon jää suuri aukko kuolleen pensaan poiston jälkeen. Paikkaistutukset tehdään

keväisin. Pensasalueet pidetään vapaina rikkaruohoista. Nurmikkoon rajautuvat pensasalueet kantataan kerran vuodessa.

Pensasruusujen, marjapensaiden ja alppiruusujen hoito poikkeaa osittain muiden lehtipensaiden hoidosta. Niille on annettu erikseen hoito-ohjeet seuraavaksi.

8.2.2.1 Pensasruusut

Ruusujen paleltuneet versot leikataan elävään puuhun saakka toukokuussa ja mahdollisesti uudestaan alkukesällä, jolloin paleltuneet oksat on helpompi tunnistaa. Samalla poistetaan vaurioituneet tai kuolleet oksat. Tiheiksi ja risuisiksi kasvaneita pensaita harvennetaan keväällä. Harventaminen tapahtuu versojen vanhimmasta päästä, jotta elinvoimaisuus pensaalla säilyy. Ylitiheät pensaat harvennetaan, jotta latvusto saa valoa ja härmän uhka pienenee. Pitkiksi kasvaneet versot voidaan lyhentää kannusleikkauksella. Käytävillä kaatuilevat ja lapsille mahdollisesti vaaralliset versot poistetaan kokonaan. Vanhat ja ränsistyneet pensasruusut voidaan nuorentaa alasleikkauksella. Alasleikkauksessa versot leikataan alas kokonaan. Uudet elinvoimaiset versot pidetään hoitoleikkauksin halutun kokoisina. Pensasruusut lannoitetaan keväällä ruusulannoitteella tai vähän typpeä sisältävällä lannoitteella. Kesällä pensasruusut lannoitetaan ruusulan- noitteella. Liian typpipitoista lannoitetta tulee välttää näyttävän kukinnan saavuttamiseksi. Elokuun alussa tai myöhemmin pensasruusut lannoitetaan fosfori-kalium-lannoitteella (PK-lannoite) talvehtimista varten. Pensasruusut pidetään rikkaruohovapaina. Lähellä nurmikkoa kasvavat ruusupensaat kantataan hyvin, ettei nurmikko pääse kasvamaan pensaan juurille.

8.2.2.2 Marjapensaat

Marjapensaista Peukkulassa tavataan musta- ja punaherukan eri lajeja, karviasta (*Ribes uva-crispa*) ja vadelmaa (*Rubus idaeus*). Pensaat ovat suhteellisen ränsistyneitä ja vadelma lähes kuollut.

Musta- ja punaherukat pidetään ilmavina leikkaamalla niitä säännöllisesti alkuun joka vuosi ja myöhemmin joka toinen vuosi. Mustaherukka muodostaa kukkasilmuja sekä yksivuotisille että vanhemmille versoille. Punaherukan kukkasilmuista suurin osa taas on 2-5 vuotta vanhoilla lyhyillä sivuversoilla. Maata vasten taipuneet ja kaikki heikot versot poistetaan kokonaan. Peukkulassa sadon tuottaminen herukoilla ei ole pääasia. Pensaiden versoista valitaan parhaimmat satoa tuottamaan ja ylimääräiset versot leikataan pois. Marjapensaita saa yleensä leikata aika voimakkaasti. Marjapensaiden leikkuu ajoittuu peukkulassa heinäkuuhun. Marjapensaat lannoitetaan keväällä typpipitoisella kevätlannoitteella ja syksyllä syyslannoitteella.

8.2.2.3 Alppiruusut

Alppiruusut tarvitsevat vähän leikkausta. Leikkuu rajoittuu kuolleiden oksien poistoon ja kasvutavan säätelyyn. Myöskään lannoitusta ne eivät pääsääntöisesti tarvitse. Tarpeen mukaan niille voi antaa erityistä rhoodannoitetta, jonka happamuus on säädely niille sopivaksi. Lannoitus tapahtuu tällöin keväällä. Viimeinen lannoitusajankohta on kukinnan päättyminen juhannuksen tienoilla.

8.2.3 Havupensaat

Havupensaista poistetaan kuolleet ja kuivuneet oksat. Nuoret havut suojataan jo syksyllä kevätauringolta ja suojaukset poistetaan maan sulamisen jälkeen. Kääpiövuorimäntyjen (*Pinus mugo* 'Pumilio') vuosikasvaimet tyypistetään kesällä, jotta ne kasvaisivat tuuheammiksi. Havupensaat lannoitetaan kuten lehtipensaat. Havupensaat pidetään rikkaruohovapaina.

8.2.4 Puut

Puiden hoito käsittää leikkaukset ja lannoitukset. Puiden leikkaustarve arvioidaan joka kevät. Vuosittaista leikkuuta tarvitsevat ränsistyneet omenapuut (*Malus*) sekä riippapihlajat (*Sorbus aucuparia* 'Pendula') (Kuva 31). Liian rajuja leikkauksia ei tehdä yhtenä vuonna. Pääsääntönä on poistaa maksimissaan 30 %:a tuottavasta lehdistöstä. Mikäli leikkuutarve on suurempi, se jaetaan useammalle vuodelle. Nuoria koristepuita leikataan harvoin. Mahdolliset kilpalatvat poistetaan sitä mukaa kun niitä ilmestyy. Muuten leikkaus rajoittuu halutun koon ylläpitoon sekä hoitoleikkauksiin.

KUVA 31 Riippapihlajan oksat roikkuvat maassa asti (Minna Hiekkola 2010)

Yleisesti puita leikataan 3-5 vuoden välein. Vanhoista puista poistetaan hankalissa oksakulmissa kasvavat oksat sekä toisiaan hankaavat oksat. Puiden leikkaamisessa otetaan huomioon niiden lajityypillinen rakenne. Levälatvuksiset puut leikataan ja annetaan kasvaa leveälatvuksiksi. Leikkaamisella voidaan vaikuttaa puun rakenteeseen siten, että esim. latva on selkeä. Paras leikkuuajankohta lehtipuilla on kesä. Kevätleikkaukset tulee ajoittaa varhaiskevääseen, ennen kuin silmut puhkeavat. Lajit joilla esiintyy mahlavuotoa, leikataan syksyllä. Puiden lajikohtainen leikkuutaulukko on liitteenä (Liite 13/1, taulukko 1). Puut kasvavat joko pensaiden seassa tai nurmialueilla. Tällöin ne saavat tarpeellisen lannoituksen samalla kun pensaat tai nurmikko lannoitetaan. Erillistä lannoitusta puille annetaan,

mikäli puussa havaitaan kasvuhäiriöitä. Nurmialueilla kasvavien puiden ympäryksessä kantataan kerran kesässä.

8.2.5 Köynnökset

Köynnöksien hoitoon kuuluu: leikkaus, lannoitus, kitkeminen ja mahdollinen tukeminen. Alikulun pergolarakenteen köynnökset on ohjattu kiipeilemään tukea pitkin. Kesän aikana versoja voi joutua ohjailemaan haluttuun suuntaan, mikäli ne meinaavat kasvaa ei toivottuun suuntaan. Köynnösten leikkausaika riippuu köynnöslajista ja siitä, millä versoilla köynnös kukkii. Lannoitus tapahtuu keväällä ja syksyllä. Köynnösten lajikohtainen leikkuutaulukko on liitteenä (Liite 13/1, taulukko 2).

8.2.6 Perennat

Perennojen hoitoon kuuluu niiden alasleikkaus syksyllä, kasvualustan hauraus keväällä, rikkaruohojen poisto, istutusalueiden kanttaus, lannoitus ja tarpeen mukaan perennojen jakaminen. Perennat jaetaan siinä vaiheessa, kun niiden kasvu- ja elintila käy ahtaaksi. Jakaminen tehdään lajikohtaisiin ohjeisiin. On huomioitava, että kaikki perennat eivät siedä jakamista. Kuolleet tai pahoin vaurioituneet kasvit uusitaan keväällä, mikäli niiden poistaminen jättää näkyvän aukon istutukseen. (Viherympäristöliitto 2005, 59 – 60.) Perennojen lannoitetaan keväällä ja syksyllä. Keväällä annetaan yleislannoitetta ja syksyllä PK-lannoitetta. Liian typpipitoista lannoitetta tulee välttää näyttävän kukinnan saavuttamiseksi. Perennojen lannoitukseen voi käyttää samaa lannoitetta kuin pensasruusuille.

8.2.7 Ryhmäkasvit

Ryhmäkasveilla tarkoitetaan kesäkukkia. Niiden hoitoon kuuluu: kevät-kunnostus, istutus, kastelu, kasvuston siistiminen ja rikkakasvien torjunta, lannoitus ja syyskunnostus (Viherympäristöliitto 2005, 57 – 58).

Kevätkunnostuksessa kasvualusta puhdistetaan roskista ja kasvualusta vaihdetaan juuristokerroksen syvyydeltä (Viherympäristöliitto 2005, 57). Suurin osa kesäkukista istutetaan ruukkuihin. Ruukkujen kasvualusta vaihdetaan kokonaan joka kolmas vuosi. Muina vuosina kasvualustasta vaihdetaan noin puolet. Istutus tapahtuu, kun yöpakkasten vaaraa ei enää ole, aikaisimmillaan 10. kesäkuuta. Istutuksen yhteydessä annetaan ensimmäinen lannoite. Muuten kesäkukkia lannoitetaan kerran kuukaudessa kasteluveteen liuotettavalla lannoitteella. Kukkiensa vedensaannista tulee huolehtia läpi kasvukauden. Kesäkukista poistetaan kuolleet kasvit sekä kuolleet kasvin osat. Rikkaruohot pidetään poissa käsin kitkemällä. (Viherympäristöliitto 2005, 57.) Kukkieneet kukat poistetaan, mikäli kasvilaji sitä vaatii.

Syksyllä kesäkukat kerätään pois ja astiat tyhjennetään, pestään ja varastoidaan.

8.2.8 Ryhmäruusut

Ryhmäruusujen hoitoon kuuluu: kevätkunnostus, leikkaus, paikkausistutukset, lannoitus sekä rikkakasvien torjunta. (Viherympäristöliitto 2005, 58 – 59.)

Kevätkunnostuksessa poistetaan paleltuneet ja sairaat kasvit ja niiden osat. Keväällä annetaan yleislannoite. Työ ajoittuu toukokuun loppuun. Samalla poistetaan kuolleiden kasvien osat. Hoitoleikkauksella poistetaan vuosittain myös ylikukkineet kukat, villiversot ja sokeat versot. Ryhmäruusuille tehdään paikkaistutuksia, mikäli kuollut kasvi jättää huomattavan aukon kasvustoon. Paikkausistutus kannattaa tehdä siinä vaiheessa, kun viereisistä ruusuista voi hieman päätellä minkä laisia ruusuja penkissä kasvaa. Ryhmäruusujen lannoitus tapahtuu vähintään kaksi kertaa vuodessa. Etupihan ruusuja lannoitetaan useammin kukinnan näyttävyyden pysymiseksi. Liian typpipitoista lannoitetta tulee kuitenkin välttää kukinnan turvaamiseksi. Ruusut sietävät hyvin vähän rikkaruohoja, joten niiden kasvualusta pidetään rikkaruohovapaana kitkemällä. Penkit kantataan kerran kesässä.

8.2.9 Niityt

Niittykaistaleet niitetään kerran vuodessa elo-syyskuussa. Niittojäte kerätään pois. Muuten ne pidetään siistinä ja elinvoimaisina kitkemällä pois rikkaruohot. Tarvittaessa niittyalueille voidaan lisätä hiekkaa.

8.3 Päälysteiden ja kalusteiden hoito

Päälysteet pitävät sisällään sidotut päälysteet, eli tässä tapauksessa kiveykset ja sitomattomat päälysteet eli kivituhkan. Kalusteet käsittävät penkit, roska-astiat sekä leikkivälineet.

Sekä sidotut että sitomattomat päälysteet puhdistetaan keväisin. Kiveykset harjataan puhtaaksi kerran viikossa. Kivituhkakäytäviltä korjataan epätasaisuudet heti kun niitä havaitaan ja mikäli epätasaisuus on vaaraksi asiakkaille. (Viherympäristöliitto 2005, 79 – 80.) Penkit puhdistetaan ja tarkastetaan keväällä. Mikäli penkit rikkoontuvat kesän aikana, ne korjataan välittömästi. Roska-astiat huolehditaan paikoilleen ja pidetään siisteinä kesän ajan. Syksyllä ne pestään ja varastoidaan talvenajaksi.

8.4 Tehtävätaulukot

Tehtävätaulukoista selviää toistuvien hoitotöiden aikataulutus. Tehtävätaulukot ovat liitteinä (Liite 14). Hoitotoimenpiteet suoritetaan edellä annettujen ohjeiden mukaan.

Tehtävätaulukot koostuvat huoltokirjan tavoin neljästä eri taulukosta: A, B, C ja D. (Pirinen ym. 1996.) Taulukoita on muokattu koskemaan puiston hoitoa. Ulkoalueiden hoidossa suoritettavia tehtäviä on useammin kuin kiinteistöhuollossa. Huoltokirjan B-taulukko on muutettu vuosittaisista töistä kuukausittaisiin, C-taulukko taas 10-vuosittain tehtävistä vuosittaisiin ja D-taulukko sitten harvemmin tehtäviin. Uudet taulukot ovat siis:

- A: hoidon ja huollon päivittäiset ja viikoittaiset tehtävät
- B: hoidon ja huollon kuukausittaiset tehtävät
- C: hoidon ja huollon vuosittaiset tehtävät
- D: harvemmin suoritettavat tehtävät

Taulukot ovat viitteellisiä ja niiden sisältämiä tehtäviä saattaa joutua vaihtelevaan pakollisten olojen niin vaatiessa. Pääsääntönä on, että puiston ollessa auki keskitytään enemmän kitkemiseen sekä pieniin leikkaus- ja siistimistehtäviin. Suuremmat leikkaukset hoidetaan, kun puisto ei vielä ole avoinna asiakkaille.

8.4.1 Taulukko A, päivittäiset ja viikoittaiset tehtävät

Taulukko A (Liite 14/1, taulukko 1) pitää sisällään hoidon ja huollon päivittäiset ja viikoittaiset tehtävät. Suurin osa näistä tehtävistä on kitkemistä, siistimistä ja pieniä leikkauksia. Taulukon työtehtävät ajoittuvat enimmäkseen ulkopuiston aukioloaikaan, eli toukokuun puolesta välistä elokuun puoliväliin. Eläintenhoito kuuluu puistotyöntekijälle ja niiden päivittäinen hoito on myös merkitty taulukkoon. Koska kesät ovat säiden puolesta hyvinkin vaihtelevat, on taulukossa paljon tarvittaessa kohtia. Esimerkiksi kastelutarve riippuu täysin siitä kuinka sateinen kesä on.

Joka aamu puisto kierretään ja tarkistetaan sen siisteys sekä turvallisuus. Maahan heitetyt roskat korjataan pois ja roska-astiat tyhjennetään. Mahdolliset puutteet turvallisuudessa, rikkimenneet elementit tai epäkohdat korjataan mahdollisimman pian ja niistä ilmoitetaan esimiehelle. Eläimet ruokitaan päivittäin niiden omistajan antamien ohjeiden mukaan. Joka päivä huolehditaan, että eläimillä on puhdasta vettä tarjolla ja vesi vaihdetaan ainakin kerran päivässä. Vedenvaihdon yhteydessä juoma-astia pestään. Eläimet myös tarkistetaan silmämääräisesti päivittäin. Kitkentä kuuluu osana puiston siisteydestä huolehtimiseen. Rikkaruohot tulee poistaa päivittäin näkyviltä paikoilta. Kitkentä aloitetaan heti, kun rikkaruohoja alkaa ilmestyä. Koska lapset mielellään syöttävät eläimiä keräämillään kasveilla, en suosittelen rikkaruohojen kohdalla myrkytystä. Myös myrkyt, jotka ovat vaarassa kulkeutua kengän pohjissa sellaisille alueille joille niiden ei ole tarkoitus joutua, kannattaa jättää pois. Juhannuksen aikaan puis-

to on kiinni kolme päivää. Mikäli halutaan käyttää myrkkijä, kannattaa se tehdä silloin, kun puistossa ei ole asiakkaita pariin päivään.

Pieniä hoitoleikkauksia joutuu kesäkuukausina tekemään viikoittain. Niiden avulla puiston käytävät pidetään kulkukunnossa ja yleisilme siistinä. Esimerkiksi ruusut kasvavat suotuisina kesinä hyvinkin paljon ja varsinkin sateiden jälkeen niiden piikkiset oksat lakoutuvat käytäville (Kuva 32). Pienet lapset eivät ymmärrä varoa piikkisiä oksia ja saattavat kävellä niitä päin. Oksat ovat yleensä myös vaarallisesti silmien korkeudella. Myös muualla puistossa kasvillisuus rehoittaa välillä tukkien kulkuväyliä. Sellaiset oksat tulee poistaa välittömästi.

KUVA 32 Ruusujen piikkiset oksat leikataan pois kulkuväyliltä (Minna Hiekkola 2010)

Nurmikot leikataan kesäkuukausina kerran viikossa, aina kun ruohon pituus sitä vaatii. Nurmikoiden leikkuusta huolehtii ulkopuolinen taho. Peukkulan henkilökunta on tehnyt vain pienempiä siistimisleikkuita tarvittaessa. Leikkaaminen ajoittuu joko varhaiseen aamuun tai myöhäisempään iltaan, kun puisto on jo kiinni. Koneelliset hoitotoimenpiteet tulee ajoittaa siten, ettei koneen ääni häiritse ohjelmanumeroita tai asiakkaat eivät joudu vaaratilanteisiin koneiden kanssa. Kiveykset harjataan puhtaaksi roskista ja sorasta kerran viikossa. Samalla poistetaan mahdolliset rikkaruohot saumojen välistä. Leikkivälineet tarkistetaan silmämääräisesti joka päivä aukiolosesongin aikaan. Tarkastus tehdään samalla kuin roskakerros. Leikkivälineistä etsitään selviä vaaratekijöitä. Ne voivat johtua joko ilkivallasta, normaalista käytöstä tai sääolosuhteista.

Kasvien kastelua saattaa joutua tekemään kuivina kesinä jopa päivittäin. Ainakin ruukussa olevien kesäkukkien vedensaannista tulee huolehtia. Muita kasveja kastellaan sitten, kun niiden vedensaanti ei muutoin ole riittävää. Istutusaltaissa olevat puut ja pensaat tarvitsevat vettä aiemmin, kuin maassa kasvavat. Labyrintin pensaita ja puita pitää kastella kuumina ja kuivina kesinä. Kastelun helpottamiseksi voi lainata sadettimen Viherlandiasta. Kastelu ajoitetaan aikaiseen aamuun, mikäli mahdollista, jolloin haihdutus ei ole vielä kovin suurta.

8.4.2 Taulukko B, kuukausittaiset tehtävät

Taulukko B:ssä (Liite 14/1, taulukko 2) on koottuna puiston kuukausittaiset tehtävät. Nämäkin tehtävät saattavat vaihdella sääolojen mukaan. Suurin osa kuukausittaisista töistä ajoittuu puiston aukioloaikaan, toukokuun puolivälistä elokuun puoliväliin.

Ruusutarhan pensasruusut lannoitetaan kesäkuukausina kerran kuussa. Lannoitus tehdään ruusuille tarkoitettulla lannoitteella. Pensasruusut kärsivät jonkin verran kirvoista sekä härmästä. Lannoituksen avulla parannetaan ruusujen mahdollisuuksia puolustautua tauteja vastaan, sillä koko ruusutarhan uusiminen tulisi liian kalliiksi. Lannoitus vaikuttaa myös kukinnan määrään. Pensasruusut ovat ruusutarhassa suljetussa kasvualustassa, joten ravinteiden saanti vanhassa mullassa ei ole riittävää ilman lannoitusta. Kesäukat lannoitetaan kerran kuussa kasteluveteen liuotettavalla lannoitteella. Näin taataan niiden näyttävyys ja kukinta puiston aukiolon ajan.

Eläinten aitaukset siivotaan kerran kuussa. Ne haravoidaan eläinten jätöksistä sekä lampailta poistetaan syömättä jäänyt kuivaheinä. Mahdolliset kuivikkeet vaihdetaan uusiin. Labyrintin pensaiden muotoonleikkaus tehdään kaksi kertaa kesässä, jotta labyrintti pysyisi siistin näköisenä. Syreenien juurivesat leikataan kaksi kertaa kesässä siistin ilmeen ylläpitämiseksi.

Leikkivälineiden kunnollinen tarkastus tehdään kerran kuussa. Kyseessä on toiminnallinen tarkastus jossa tarkastetaan välineiden toimivuus perus-

teellisesti. Kaikki puutteet kirjataan ylös ja korjataan mahdollisimman pikaisesti. Mikäli korjausta ei voida heti suorittaa, tulee väline sulkea siten että sen käyttö on mahdotonta.

8.4.3 Taulukko C, vuosittaiset tehtävät

Taulukko C:ssä on esitetty vuosittaiset tehtävät jotka enimmäkseen ajoittuvat keväälle ja syksyyn (Liite 14/2, taulukko 3).

Puiston kevät tarkistus suoritetaan heti, kun lumitilanne on sellainen, että puistoon pääsee kävelemään ja kasvit ovat kunnolla näkyvissä. Kevät tarkistuksen yhteydessä käydään läpi talven aikana tapahtuneet tuhot puistossa. Suurin osa tuhoista johtuu lumen kuormituksesta sekä jyrksijöiden aiheuttamista tuhoista. Vahingot kirjataan ylös. Katkeilleet ja syödyt oksat leikataan pois. Mikäli koko kasvi on tuhoutunut, se poistetaan ja tilalle hankitaan tarvittaessa uusi. Nurmikoiden haravoiminen tehdään kerran vuodessa keväisin. Koneiden käyttö on suositeltavaa, sillä nurmipintaa on paljon. Lehtipuhallin tai päältäajettava ruohonleikkuri, jossa on keräävä ominaisuus, ovat hyviä apuvälineitä.

Puiden hoitoleikkaukset ajoittuvat pääasiassa alkukeväälle - kesälle. Puiden leikkuutaulukosta (Liite 13/1, taulukko 1) näkee puulajien tarkemmat leikkuuajat. Omenapuut (*Malus*) voidaan leikata juhannuksen jälkeen, jos keväällä on muita kiireitä. Pensaiden hoitoleikkaukset pyritään suorittamaan keväällä, mutta niitä voidaan tehdä myös myöhemmin kesällä. Hoitoleikkauksilla tarkoitetaan kuolleiden tai paleltuneiden versojen poistoa, sekä pieniä leikkuita, joilla rajoitetaan pensaan kasvua. Pensaiden alasleikkuu pyritään ajoittamaan rauhallisempaan syksyyn, mutta voidaan suorittaa myös keväällä ennen puiston aukeamista. Pensaiden leikkuun voi aloittaa heti, kun lumitilanne sen vaan sallii. Joillekin pensaille suositellaan vuosittaista alasleikkuuta. Esimerkiksi ruusutarhan kurttureusut (*Rosa rugosa* sp.) voidaan leikata alas joka vuosi. Kurttureusut ovat nopeakasvuisia ja leikkaamalla ne alas joka kevät, niiden kasvu pidetään kurissa ja hoitotoimet helpottuvat. Ne kukkivat saman vuoden versoilla eli ehtivät kukkia myös leikkausvuonna.

Perenna penkit harataan keväällä. Perennojen alasleikkuu tapahtuu syksyllä, koska silloin on enemmän aikaa. Puistoon ei ole tarkoitus jättää talveksi perennoja pystyyn, koska talvikäyttö on tällä hetkellä olematonta. Vain Noksulan japanintatar (*Fallopia japonica*) jätetään talveksi pystyyn. Puro pestään keväisin painepesurilla. Tällöin kivistä irtoaa lika sekä purosta lähtee kaikki kuivuneet lehdet ym. lika, joka sinne on kulkeutunut. Pesun painopiste on puron näkyvillä osilla. Seikkailupuistossa puro välillä sukeltaa syvällä pensaiden lomassa, että sieltä riittää käsin tehtävä tyhjennys. Pelkkä veden juoksuttaminen ei puhdistaa puroa, koska veden virtaus ei ole tarpeeksi suuri.

Paikkaistutukset hoidetaan pääsääntöisesti alkukesästä, kun kuolleita kasveja alkaa ilmestyä. Paikkaistutusten määrä on tapauskohtainen. Selvän aukon kasvustoon jättävä kasvi paikataan. Mikäli yhden kuolleen kasvin

korvaaminen ei ole pakollista, vaan ympärillä olevat kasvit peittävät aukon, riittää pelkkä kuolleen yksilön poistaminen. Mikäli kasveja kuolee kesällä, voidaan kuollut kasvi korvata uudella myös muulloin. Paikkaistutukset tehdään keskeisellä sijainnilla oleville alueille. Syyslannoitus annetaan kasveille alkusyksyllä. Lannoitus auttaa kasveja selviämään talvesta.

Kesäkukat hankitaan ja istutetaan kun yöpakkasten vaara on ohi. Keväällä voidaan istuttaa pakkasia kestäviä lajeja, esimerkiksi orvokkeja, antamaan väriä puistoon. Varsinaiset kesäkukat istutetaan vasta kesäkuussa. Kesäkukat kannattaa hankkia Viherlandiasta. Leikkivälineille tehdään kerran vuodessa vuotuinen tarkistus. Siinä huomioidaan välineen, perustuksien ja iskua vaimentavien alustojen turvallisuuden kokonaistaso. Tarkastuksen suorittaa ammattilainen.

Puiston syyssiivouksella tarkoitetaan puiston tyhjentämistä. Kesäkuukaruukut tyhjenetään ja pestään ja varastoidaan talveksi. Maassa olevat kesäkukat poistetaan. Kasvimaa tyhjenetään kylvöksistä. Puiston irrotettavat roska-astiat pestään ja kuivataan. Eläinten poishaku sovitaan hyvissä ajoin. Keitaan vesiaiheet tyhjenetään vedestä ja suihkulähteet huolehditaan sisälle talveksi. Puutarhavajasta huolehditaan kaikki jäätymisalttiit tavarat sisätiloihin talven ajaksi. Puiston siivoukseen jälkeen puisto on siinä kunnossa, että se voi rauhassa jäädä talvehtimaan.

8.4.4 Taulukko D

Taulukko D kertoo harvemmin suoritettavat tehtävät (Liite 14/2, taulukko 4). Taulukko koostuu enimmäkseen pensaiden alasleikkuista. Erona kunnostussuunnitelmaan tässä tarkoitetaan säännöllisesti toistuvaa alasleikkuuta. Alasleikkuut suoritetaan joko tiettyjen vuosien välein tai tarvittaessa. Myös näistä ohjeellisista ajoista voidaan poiketa, mikäli pensaan alasleikkuu koetaan turhaksi tai jokin pensas vaatii alasleikkuuta aikaisemmin tai useammin. Pensaiden usein toistuvalla alasleikkuulla säännöstellään niiden kasvua ja pidetään avoimena näkymiä. Jepulan edessä oleva pihlaja-angervo (*Sorbaria sorbifolia*) peittää kasvaessaan näkymän päärakennuksen edestä Jepulaan. Peikkolan vieressä oleva angervo- ja ruusualue puolestaan peittävää kauniit tatarivaahterat (*Acer tataricum* subs *Ginnala*) massaansa, sekä niiden takana olevan leikkivälineen. Pitämällä pensaat matalina pääsevät tatarivaahterat paremmin esiin ympäristöstään (Kuva 33).

KUVA 33 *Tataarivaahterat erottuvat hyvin alasleikattujen pansaiden keskeltä (Minna Hiekkola 2010)*

Toimintatorin laidalla olevat norjanangervot (*Spiraea 'Grefsheim'*) suositellaan leikattavaksi alas kolmen vuoden välein. Istutusaltaassa sen kasvua tulee säädellä, etteivät nuokkuvat oksat painu liikaa torin puolelle häiritsemään kulkua (Kuva 34). Norjanangervo kukkii toisen vuoden versoilla, joten leikkauksen jälkeisenä vuonna menetetään sen kukkaloisto.

KUVA 34 *Norjanangervojen oksat taipuvat helposti oleskelualueelle (Minna Hiekkola 2010)*

9 YHTEENVETO

Työlleni asettamat tavoitteet täyttyvät mielestäni hyvin. Kunnostus- ja hoitosuunnitelman avulla puistosta saadaan turvallinen ja viihtyisä. Puutteellinen karttamateriaali on nyt olemassa ja sitä pystytään hyödyntämään sekä paikantamisessa että uuden työntekijän perehdyttämisessä. Perehtyminen jää työntekijän omaksi asiaksi, mutta ainakin materiaalia on saatavilla. Karttojen ja alustavien taulukoiden sekä ohjeiden avulla uuden työntekijän on helpompaa suunnitella omaa työskentelyään ja hän saa selkeän kuvan työtehtävistään.

Tietojen löytäminen ja ylläpitäminen helpottuu, kun ne on koottu yhteen paikkaan. Sähköisessä muodossa olevia taulukoita on helppo muokata ja ne on helppo pitää tallennettuina yrityksen koneella. Tarvittaessa ne ovat tulostettavissa paperiversioiksi. Heikkona kohtana tässä pidän sitä, että kuinka taulukoita jaksetaan päivittää ja ylläpitää. Jos tehtyjä hoitotoimenpiteitä ei kirjata ylös, ei tieto myöskään siirry eteenpäin. Työntekijältä vaaditaan vastuuta taulukoiden ylläpidossa. Yrityksen johto voi tietysti yrittää kontrolloida ylläpitoa ja vaatia tietojen päivittämistä. Tämä tarkoittaa, että puiston hoitoon sitoudutaan jo yrityksen johdon puolelta. Pelkästään sähköisessä muodossa olevat tiedostot voivat kadota bittiavaruuteen. Hyvä olisi, jos kauden lopussa tulostettaisiin taulukot paperille ja arkistoitaisiin varmuuden vuoksi. Yllämainitut asiat myös auttavat seuraamaan tehtyjä hoito- ja kunnostustoimenpiteitä ja tiedon siirtymistä eteenpäin.

Puiston tarkoituksellinen ja suunniteltu hoito on helppoa aloittaa ja jatkaa hoitosuunnitelman mukaan. Tosin hoito- ja kunnostussuunnitelma perustuvat vain yhden ihmisen käsitykseen siitä mitä pitäisi tehdä ja milloin. Nämä käsitykset voivat osittain olla erilaiset, kuin kulloisellakin työntekijällä tai yrityksen johdolla. Tähän liittyy myös laatuaso. Itselläni saattaa olla eri näkemys kuinka paljon rikkaruohoja puistossa saisi kasvaa kuin jollain muulla. Siksi hoitosuunnitelmaan tulisi suhtautua suuntaa antavana, eikä liikaa tuijottaa sen sisältöä. Jos kaikkia toimenpiteitä ei ehdi tekemään, priorisoidaan tärkeimpiin. Pääasia on puiston kunnossapitäminen. Vaikka kuinka toivoisi puiston pysyvän rikkaruohottomana, on se mahdollon tehtävä. Tavoitteet on hyvä asettaa realistisiksi tällaisissa asioissa.

Vaarallisten ja riskialttiiden kohteiden kunnostuksessa auttaa kunnostussuunnitelma. Näitä kohteita varmasti tulee lisää vuosien mittaan. Ne pitää huomata ja korjata ajoissa. Asiakkaiden antamaan palautteeseen tulisi kiinnittää enemmän huomiota. Puiston hoito- ja kuntotaso on luettavissa asiakkaiden palautteesta. Peukkulassa on asiakaspalautelappu jaossa. Palautelappuun voisi lisätä kohdan, jossa asiakkaat voivat esittää omia näkemyksiään ja ideoitaan puiston parantamiseen. Ilman asiakkaita ei ole koko puistoa. Siksi asiakkaiden kokemukset ja viihtyvyys ovat tärkeitä tekijöitä yrityksen menestymisen kannalta. Negatiivinen palaute on rakentavaa palautetta silloin, kun asioille tehdään jotain.

En muista, että Peukkulassa olisi omana aikanani tapahtunut vakavia onnettomuuksia. Eli turvallisuusasiat ovat onnettomuuksien suhteen hyvällä

mallilla. Aina voi tehdä paremmin ja siksi riskialttiisiin kohteisiin pitää puuttua ajoissa, eikä odottaa, että jotain tapahtuu ja toimia vasta sitten. Esimerkiksi kallellaan olevat istutusaltaat olisi hyvä suoristaa, ennen kuin joku niihin loukkaa itsensä. Täysin vaarattomaksi puistoa ei voi saada. Jo-kaista kiveä ei voi eikä ole tarkoituksenmukaistakaan pehmustaa. On eri asia kuitenkin puuttua selviin vaaratilanteita aiheuttaviin kohtiin. Näiden kohteiden kartoituksessa auttaisi myös se, että tieto onnettomuuksista, pienistäkin sellaisista, kantautuisi joko puutarhurille tai yrityksen johdolle.

Karttamateriaali auttaa uutta työntekijää tutustumaan puistoon etukäteen ja luomaan jonkinlaisen yleiskuvan työmaastaan. Karttamateriaalia voi myös hyödyntää tarjouksia tehdessä, mikäli puiston ylläpitoon halutaan ulko-puolisia tekijöitä. Karttojen avulla on helppoa suunnitella uusia asioita puistoon, kun kokonaisuus hahmottuu paperilla. Huono puoli kartoissa on se, ettei niiden muokkaus onnistu ilman tietokoneohjelmaa. Jos jotain muutoksia tulee, joudutaan ne piirtämään paperille ja se voi mennä epä-selväksi. Mutta jokin lähtökohta ainakin löytyy ja parannusta on jo siihen asemakaavakarttaan, josta näkyi rakennukset ja kulkuväylät. Karttoja voi myös käyttää opaskarttojen pohjana. Karttojen mitat on otettu askelmittoi-na ja osa mittanauhalla. Kaikki mitat eivät välttämättä ole kovin tarkkoja.

Alussa läpikäymäni kasvillisuus- ja rakenneanalyysi on aika yksityiskoh-tainen. Mielestäni sellainen on perusteltua, koska se antaa tietoa, kuinka paljon erilaisia kasveja alueella kasvaa ja mistä elementeistä puisto raken-tuu. Varsinkin hoidon kannalta on hyvä tietää miten paljon on pensasaluei-ta, perennoja tai nurmikoita, koska silloin osaa mitoittaa tulevia hoitoteh-täviä. On eri asia kitkeä pensasryhmiä, kuin leikata nurmikkoa. Tietojen perusteella pystyy hieman suunnittelemaan omaa ajankäyttöään ja työs-kentelyään.

Kiinteistöhoidon taulukot ovat sovellettavissa ulkoalueiden hoitoon pienil-lä muokkauksilla. Taulukoiden aikajaksoja piti muuttaa vastaamaan pa-remmin ulkoalueilla tapahtuvia hoitotoimia. Ulkoalueidenhoito on luonteel-taan hieman erilaista, kuin kiinteistönhuolto. Hoitoa säätelee paljon alueel-la olevat kasvilajit ja niiden vaatimat hoitotoimenpiteet. On tärkeää kasvi-en elinvoimaisuuden kannalta, että niitä hoidetaan oikein. Mielestäni on hyvä, että kiinteistöhoidon puolella vakiintuneet työkalut ovat muokatta-vissa myös ulkoalueille. Kiinteistöhoitoalalla ammattilaisten käyttö ulko-alueidenhoidossa lisääntyy. Ainakin Jyväskylän seudulla moni isännöitsijä ja taloyhtiö ostavat esimerkiksi pensaiden- ja puidenleikkuun viheralan ammattilaisilta. Tutkimusten mukaan hyvin hoidettu piha nostaa kiinteis-tön arvoa. Tämä koskee myös kerros- ja rivitaloissa olevia huoneistoja. Näiden huoneistojen sekä koko kiinteistön arvoa ajatellen, kannattaa siis pihojen hoitoon ja kunnostukseen panostaa. Mielestäni olisi perusteltua tarjota taloyhtiöille ulkoalueiden hoitosuunnitelmapalvelua. Suunnitelmas-sa voisi käyttää pohjana kiinteistöhuollon taulukoita, jotta liiallisilta erilai-suuksilta säästyttäisiin. Näin myös taloyhtiöiden pihojen hoito helpottuisi ja varmistettaisiin, että tieto siirtyy vaikka tekijä vaihtuisikin. Hoitosuun-nitelmaa voisi myös hyödyntää taloyhtiöiden pihatalkoissa. Siitä näkisi mitä pitää tehdä ja mihin aikaan vuodesta. Isännöitsijöiden ja huoltohenki-

lökunnan ei tarvitsisi opetella viheralan hoitoluokkia, kun tieto olisi heille tutussa muodossa. Tämä voisi osaltaan myös lähentää kiinteistöhuolto- ja viheralaa.

Peukkulassa puiston hyvä kunto toimii käyntikorttina koko yritykselle. On eri asia viettää päivä lasten kanssa viihtyisässä ja vehreässä puistossa, kuin epäsiistissä ja ”sinne päin” hoidetussa ympäristössä. Asiakkaat ovat alkaneet vaatia rahoilleen enemmän vastinetta. Vaikka satuhahmot ja heidän ohjelmanumeronsa ovat puiston suurin vetonaula, ei se yksinään riitä tyydyttämään kaikkien asiakkaiden vaatimuksia. Puitteiden ja muiden palvelujen, kuten ravintoloiden, pitää myös olla moitteettomia. Tietenkään kaikkia asiakkaita ei voi miellyttää, mutta suurinta osaa kyllä. Hoitosuunnitelman yksi tavoite on saada puistosta viihtyisä, jotta siellä käynti olisi viihdyttävää myös aikuisille. Hoitosuunnitelma auttaa saavuttamaan tuon tavoitteen. Hyvin hoidettu ympäristö viestii siitä, että yrityksessä on muutkin asiat hoidossa.

LÄHTEET

Heiskanen, R & Rätty, E & Tajakka, H. 2007. Puutarha ja piha. Osa 3 Kestävät koristekasvit. Porvoo: Weilin+Göös Oy

Janrest. Case Viherlaakso. Viitattu 7.12.2012.
http://www.janrest.fi/case_viherlaakso

Junttila, E. 2009. Toimiva, kestävä ja turvallinen leikkikenttä. Tampere: Viherympäristöliitto Ry

Jyväskylän kaupunki. 2008. Kunta toimisto. Viitattu 7.12.2012.
<http://www3.jkl.fi/paatos/kh/2008/09061400.0/htmtxt253.htm>

Peukkula. 2014. Viitattu 7.12.2012. <http://www.peukkula.fi/yhteystiedot/>

Pirinen, A & Salminen, M. 1999. Käytössä olevan asuintalon huoltokirjan Laadinta – Käyttö – Esimerkki. Tampere: Rakennustieto Oy

Pirinen, A & Salminen, M & Speeti, T. 1996. Asuintalon huoltokirjan laadinta. Helsinki: Rakennustieto Oy

Riihimäki Antti. 27.3.2012. Peukkulasta. Minna Hiekkola. [sähköpostiviesti]. Viitattu 30.3.2012

SFS-EN 71-8.2010. Lelujen turvallisuus. Osa 8: Sisällä ja ulkona kotikäyttöön tarkoitetut keinut, liukumäet ja vastaavat aktiivilelut. Helsinki: Suomen standardisoimisliitto

SFS-Käsikirja 143, 2009. Leikkikenttävälineet. Helsinki: Suomen standardisoimisliitto

Tuuliainen, A-M. 2009. Viherlaaksosta tulee Peukkula. Keski-suomalainen. Viitattu: 7.12.2012. http://www.janrest.fi/upload/docs/lehtileikkeet/ksml_16-01-2009_viherlaaksosta_tulee_peukkula.pdf

Viherympäristöliitto 2005. Viheralueidenhoito VHT`05. Viherympäristöliiton julkaisu 32. Tampere: Tammer-Paino Oy

Vuorinen, T. 2008. Seikkailumaa Viherlaakson satu uhkaa päättyä. Kaleva. Viitattu 7.12.2012. <http://www.kaleva.fi/uutiset/kotimaa/seikkailumaa-viherlaakson-satu-uhkaa-paattya/310108>

Ylä-Tuuhonen, M. 2008. Jyväskylän Energia ostaa satumaa Viherlaakson. Keski-suomalainen. Viitattu 7.12.2012. <http://www.ksml.fi/uutiset/keski-suomi/jyvaskylan-energia-ostaa-viherlaakson/910356>

Ympäristöministeriö 2000. Suomen rakentamismääräyskokoelma. Rakennuksen käyttö- ja huolto-ohje. 16.2.2000. (www.finle.fi/data/normit/6022-A4.pdf)

KASVILISTA

Liite 1/1

TAULUKKO 1 Peukkulassa kasvavat kasvit ja niiden kuntoarvio (Minna Hiekkola)

Tieteellinen nimi	Suomenkielinen nimi	Kpl	m2	Missä	Kunto
Havupuut	Havupuut				
<i>Abies concolor</i>	harmaapihta	5		Kroko, Ruusula	hyvä
<i>Abies balsamea</i>	palsamipihta	16		Seikkailupuisto	hyvä
<i>Abies sibirica</i>	siperianpihta	7		Linna, Jepula	hyvä
<i>Picea abies</i>	kuusi	26		Labyrintti, Jepula	kohtalainen
<i>Picea abies f. virgata</i>	käärmekuusi	4		Noksula, autorata	hyvä
<i>Picea abies 'Inversa'</i>	surukuusi	7		Noksula, autorata?	hyvä
<i>Picea pungens 'Glauca'</i>	hopeakuusi	2		Alikulku2	hyvä
<i>Pinus cembra</i>	sebramänty	10		Kroko	hyvä
<i>Pinus sylvestris</i>	metsämänty	41		Grilli, Ruusula, Jepula	hyvä
<i>Taxus cuspidata</i>	japanimarjakuusi		49,9	Leikki1, Seikkailupuisto	hyvä
<i>Thuja occidentalis</i>	tuija		25,8	Labyrintti, Seikkailupuisto	hyvä
<i>Thuja occidentalis 'Fastigiata'</i>	pilarituija	6		Keidas	hyvä
yht		124	75,7		
Lehtipuut	Lehtipuut				
<i>Acer tataricum</i> subsp. <i>Ginnala</i>	mongolianvaahtera	4		Peikkola	hyvä
<i>Alnus incana f. laciniata</i>	sulkaharmaaleppä	3		Seikkailupuisto	hyvä
<i>Amelanchier spicata</i>	isotuomipihlaja	15		Ruusutarha, etupiha	kohtalainen
<i>Amelanchier laevis</i>	sirotuomipihlaja	3		Ruusutarha	kohtalainen
<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	3		autorata, alikulku	hyvä
<i>Betula pendula</i> var. <i>Carelica</i>	visakoivu	4		alikulku	hyvä
<i>Crataegus douglasii</i>	mustamarjaorapihlaja	10		Ruusutarha, jätski, etupiha	hyvä
<i>Fraxinus pennsylvanica</i>	punasaarni	8		Ruusutarha	hyvä
<i>Malus baccata</i>	marjaomenapuu	3		Jepula, Linna	kohtalainen
<i>Malus domestica 'Antonovka'</i>	omenapuu Antonovka	1		Jepula	kohtalainen
<i>Malus domestica 'Lavia'</i>	omenapuu Lavia	1		Jepula	kohtalainen
<i>Malus domestica 'Punakaneli'</i>	omenapuu Punakaneli	1		Jepula	kohtalainen
<i>Malus domestica 'Åkerö'</i>	omenapuu Åkerö	1		Jepula	kohtalainen
<i>Malus 'John Downie'</i>	paratiisiomenapuu	1		Autorata	kohtalainen
<i>Malus sargentii</i>	marjaomenapensas	1		Linna	hyvä
<i>Prunus cerasus</i>	hapankirsikka	1		Jepula	kohtalainen
<i>Prunus domestica</i>	punaluumu	1		Jepula	kohtalainen
<i>Prunus domestica 'Sinikka'</i>	luumupuu Sinikka	1		Jepula	kohtalainen
<i>Prunus maackii</i>	tuohituomi	1		Linna	hyvä
<i>Prunus padus 'Colorata'</i>	purppuratuomi	2		Labyrintti	kohtalainen
<i>Prunus pennsylvanica</i>	pilvikirsikka	4		Jepula, Autorata, Ruusula	hyvä
<i>Prunus virginiana</i>	virginiantuomi	3		Labyrintti	kohtalainen
<i>Quercus robur</i>	metsätammi	1		Jepula	hyvä
<i>Salix fragilis 'Bullata'</i>	terijoensalava	1		Peikkola	hyvä
<i>Sorbus aucuparia</i>	kotipihlaja	2		Jepula	hyvä
<i>Sorbus aucuparia 'Pendula'</i>	riippapihlaja	5		Jepula, Seikkailupuisto	huono
<i>Sorbus intermedia</i>	ruotsinpihlaja	3		Seikkailupuisto	hyvä
<i>Sorbus thuringiaca 'Fastigiata'</i>	taatanpihlaja	2		Ruusula	hyvä
<i>Tilia cordata</i>	metsälehmus	20		Etupiha	hyvä
<i>Ulmus glabra</i>	vuorijalava	3		Seikkailupuisto	kohtalainen
yht		109			
Havupensaat	Havupensaat				
<i>Juniperus horizontalis</i>	laakakataja		17,4	Seikkailupuisto	hyvä
<i>Juniperus squamata 'Blue Star'</i>	sinikataja		4,4	Alikulku	hyvä
<i>Microbiata decussata</i>	tuivio		4,5	Noksula	kohtalainen
<i>Picea abies 'Nidiformis'</i>	pesäkuusi		30,6	Seikkailupuisto	hyvä
<i>Picea abies 'Echiniformis'</i>	siilikuusi		8,4	Keidas	hyvä
<i>Pinus mugo</i>	vuorimänty		9,8	Seikkailupuisto	hyvä
<i>Pinus mugo 'Pumilio'</i>	kääpiövuorimänty		24,1	Grilli	hyvä
yht			99,2		

Liite 1/2

Lehtipensaat	Lehtipensaat			
<i>Aronia melanocarpa</i>	koristearonia	16,3	Labyrintti	hyvä
<i>Aronia mitschurinii</i>	marja-aronia	35,2	Autorata	hyvä
<i>Berberis thunbergii</i>	japaninhappomarja	13,4	Labyrintti	kohtalainen
<i>Berberis thunbergii</i> 'Atropurpurea'	purppurahappomarja	6	Labyrintti	kohtalainen
<i>Comus alba</i> 'Kesselringii'	verikanukka	45,8	Noksula	hyvä
<i>Comus alba</i> subsp. <i>stolonifera</i>	keltaaksakanukka	64,9	Noksula	hyvä
<i>Cotoneaster lucidus</i>	kiiltotuhkapensas	19,4	Labyrintti	huono
<i>Diervilla lonicera</i>	keltavuohenkuusama	189,1	Grilli, Seikkailupuisto	hyvä/huono
<i>Hydrangea paniculata</i> 'Mustila'	mustilanhortensia	11,6	Alikulku2	hyvä
<i>Lonicera caerulea</i>	sinikuusama	210,9	Seikkailupuisto, Labyrintti, etupiha	hyvä
<i>Lonicera involucrata</i> 'Satu'	sadunkuusama	5,6	Labyrintti	hyvä
<i>Philadelphus lewisii</i> 'Waterton'	tähtijasmike	5,5	Ruusula	hyvä
<i>Physocarpus opulifolius</i>	lännenheisiangervo	115,5	Seikkailupuisto	hyvä
<i>Potentilla fruticosa</i> 'Goldfinger'	pensashanhikki	52,8	Labyrintti, Seikkailupuisto	hyvä/huono
<i>Potentilla fruticosa</i> 'Månelys'	pensashanhikki	7,8	Labyrintti	kohtalainen
<i>Prunus pumila</i> var. <i>Depressa</i>	lamohietakirsikka	36	Seikkailupuisto	hyvä
<i>Prunus tenella</i>	kääpiömanteli	5,5	Linna	hyvä
<i>Rhododendron</i> 'Haaga'	alppiruusu	380,2	Grilli, Leikki1	hyvä
<i>Rhododendron</i> 'Mikkeli'	alppiruusu		Grilli	hyvä
<i>Ribes alpinum</i>	taikinamarja	8,2	Seikkailupuisto	huono
<i>Ribes glandulosum</i>	lamoherukka	68	Alikulut, seikkailupuisto	hyvä
<i>Ribes nigrum</i> 'Öjebyn'	mustaherukka	5	Jepula	kohtalainen
<i>Ribes rubrum</i> 'Punainen Hollantilainen'	punaherukka	5	Jepula	kohtalainen
<i>Ribes uva-crispa</i> 'Hinnonmäen keltainen'	karviainen	3	Jepula	hyvä
<i>Rosa acicularis</i>	karjalanruusu	5,6	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rosa alba</i>	neidonruusu	9,9	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rosa blanda</i>	kanadanruusu	9,3	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rosa canina</i>	koiranruusu	10,9	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rosa carolina</i>	karoliinanruusu	7,6	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rosa</i> 'F.J. Grootendorst'	neilikkaruusu	8,6	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rosa foetida</i> 'Persian Yellow'	persiankeltaruusu	12,2	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rosa</i> 'Francofort'	kirkonruusu	8,7	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rosa glauca</i>	punalehtiruusu	11,90	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rosa</i> 'Kempeleen Kaunotar'	Kempeleen Kaunotar	16	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rosa majalis</i>	metsäruusu	14,7	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rosa majalis</i> 'Foecundissima'	mökinruusu	9,5	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rosa majalis</i> 'Tornedal'	tornionlaaksonruusu	12,4	Ruusutarha	hyvä
<i>Rosa</i> 'Minette'	mustilianruusu	4,9	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rosa nitida</i>	nukkeruusu	7,3	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rosa</i> 'Onni'	onnenruusu	4,7	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rosa pendulina</i>	vuoriruusu	68,7	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rosa pimpinellifolia</i> 'Plena'	juhannusruusu	26,8	Ruusutarha, Jepula	kohtalainen
<i>Rosa pimpinellifolia</i> 'Poppius'	sviruusu	33,8	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rosa pimpinellifolia</i> 'Staffa'	papulanruusu	8,3	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rosa</i> 'Pink Grootendorst'	neilikkaruusu	9,5	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rosa</i> 'Pohjolan Kuningatar'	Pohjolan Kuningatar	5,8	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rosa rugosa</i>	kurtulehtiruusu	6	Ruusutarha	hyvä
<i>Rosa rugosa</i> 'Alba'	kurtulehtiruusu	17,3	Ruusutarha	hyvä
<i>Rosa rugosa</i> 'Fru Dagmar Hastrup'	kurtulehtiruusu	8,2	Ruusutarha	hyvä
<i>Rosa rugosa</i> 'Hansa'	hansaruusu	6,7	Ruusutarha	hyvä
<i>Rosa rugosa</i> 'Rosea'	kurtulehtiruusu	8,7	Ruusutarha	hyvä
<i>Rosa</i> 'Sipi'	sipiruusu	7,8	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rosa</i> 'Splendens'	valamonruusu	9,4	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rosa virgiana</i>	kiiltolehtiruusu	22,1	Linna	hyvä
<i>Rosa</i> 'White Grootendorst'	neilikkaruusu	7,9	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rosa x harisonii</i>	harisoniruusu	7,5	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rosa x mariae-graebner</i>	marianruusu	5,5	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rosa x rugotida</i>	keijunruusu	8,5	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rosa x spaethiana</i>	neuvoksenruusu	7,8	Ruusutarha	kohtalainen
<i>Rubus idaeus</i> 'Muskoka'	vadelma	9,1	Jepula	huono

<i>Rubus odoratus</i>	tuoksuvatukka		43,4	Alikulut, seikkailupuisto	hyvä
<i>Salix viminalis</i>	koripaju		24,3	Ruusula, Labyrintti	hyvä
<i>Salix x aurora</i> "Tuhkimo"	peittopaju		16,3	Labyrintti	hyvä
<i>Sorbaria sorbifolia</i>	pihlaja-angervo		737,6	Jepula, etupiha	hyvä
<i>Spiraea betulifolia</i>	koivuangervo		143,6	Labyrintti, autorata, etupiha	hyvä
<i>Spiraea billiardii</i>	rusopajuangervo		73,3	Jepula	hyvä
<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	virpiangervo		82,3	Labyrintti, kroko	hyvä
<i>Spiraea densiflora</i>	rinneangervo		98,22	Labyrintti, seikkailupuisto	hyvä
<i>Spiraea</i> "Grefsheim"	norjanangervo		32,3	Linna, labyrintti, Ruusula	hyvä
<i>Spiraea japonica</i> "Froebelii"	ruusuangervo		29,8	Alikulku2	kohtalainen
<i>Spiraea japonica</i> "Little Princess"	keijuangervo		61,9	Linna, Ruusula, Seikkailupuisto	hyvä
<i>Spiraea japonica</i> "Odensala"	loistoangervo		127	Seikkailupuisto	hyvä
<i>Stephanandra incisa</i> "Crispa"	seppelvarpu		34,8	Seikkailupuisto	hyvä
<i>Syringa josikaea</i>	unkarinsyreeni		66,8	Ruusula, Jepula	kohtalainen
<i>Syringa vulgaris</i>	pihasyreeni		10,2	Ruusula	kohtalainen
<i>Viburnum opulus</i> "Roseum"	lumipalloheisi		6,4	Jepula	kohtalainen
yht			3325,52		
Köynnökset	Köynnökset				
<i>Actinidia kolomikta</i> "Annikki"	kiinanlaikkuköynnös	1			hyvä
<i>Aristolochia macrophylla</i>	piippuköynnös	1			hyvä
<i>Celastrus orbiculatus</i>	japaninkelasköynnös	1			hyvä
<i>Hydrangea anomala</i>	köynnöshortensia	1		Labyrintti	huono
<i>Humulus lupulus</i>	humala	6		Alikulku1, jepula	hyvä
<i>Lonicera caprifolium</i> "Dropmore Scarlet"	tuoksuköynnöskuusama	2		Alikulku1	hyvä
<i>Parthenocissus inserta</i>	säleikköwilliviini	4	18,9	Alikulut, Noksula	hyvä
<i>Parthenocissus quinquefolia</i>	imukärhivilliviini	10		Labyrintti	kohtalainen
yht		26	18,9		
Perennat	Perennat				
<i>Ajuga reptans</i> "Atropurpurea"	rentoakankaali		0,8	Keidas	hyvä
<i>Artemisia absinthium</i>	koiruoho		12,9	Noksula	hyvä
<i>Artemisia schmidtiana</i>	ohotanmaruna		1,4	Noksula	hyvä
<i>Aruncus dioicus</i>	töyhtöangervo		18,2	Ruusula, Noksula	hyvä
<i>Astilboides tabularis</i>	kilpiangervo		15,2	Autorata, Noksula	hyvä
<i>Bellis perennis</i>	kaunokainen		1,2	Keidas	hyvä
<i>Bergenia cordifolia</i>	herttavuorenkilpi		3,1	Jepula	hyvä
<i>Campanula carpatica</i>	karpaattienkello		1,5	Alikulku	hyvä
<i>Cerastium tomentosum</i>	hopeahärkki		1,7	Keidas	hyvä
<i>Cimicifuga racemosa</i>	tähkäkimikki		4,5	Noksula	hyvä
<i>Cymbalaria muralis</i>	rauniokilikka		0,8	Noksula	hyvä
<i>Dianthus deltoides</i>	ketoneilikka		3,3	keidas	hyvä
<i>Dicentra formosa</i>	kesäpikkusydän		6,1	Ruusula	hyvä
<i>Digitalis purpurea</i>	rohtosormustinkukka		0,8	Noksula	hyvä
<i>Echinops bannaticus</i>	sinipallo-ohdake		2,1	Noksula	hyvä
<i>Epimedium x rubrum</i>	tarhavarjohiippa		4,5	Noksula	hyvä
<i>Eryngium planum</i>	sinipiikkiputki		1,9	Noksula	hyvä
<i>Fallopia japonica</i>	japanintatar		100	Noksula	hyvä
<i>Geranium macrorrhizum</i>	tuoksukurjenpolvi		3,6	Noksula	hyvä
<i>Geranium sanguineum</i>	verikurjenpolvi		0,5	Alikulku	hyvä
<i>Geranium x cantabrigiense</i>	peittokurjenpolvi		1,2	Keidas	hyvä
<i>Hemerocallis</i> Hybrida -ryhmä	tarhapäivänliija		1,5	Keidas	hyvä
<i>Heuchera americana</i>	amerikankeijunkukka		14,2	Autorata	hyvä
<i>Heuchera sanguinea</i>	korallikeijunkukka		0,3	Ruusula	hyvä
<i>Heuchera micrantha</i> "Palace Purple"	purppurakeijunkukka		1,6	Noksula	hyvä
<i>Hosta fortunei</i> "Aureomarginata"	keltareunakuunilija		0,9	Noksula	hyvä
<i>Hosta lancifolia</i>	japaninkuunilija		4,8	Keidas, Jepula	hyvä
<i>Hosta sieboldiana</i>	sinikuunilija		7,1	Jepula, keidas	hyvä
<i>Hosta undulata</i>	kirjokuunilija		2,2	Ruusula, alikulku2	hyvä
<i>Hosta undulata</i> "Albomarginata"	isoraitakuunilija		0,9	keidas, seikkailupuisto	hyvä
<i>Hosta undulata</i> "Erreomena"	hämykuunilija		11,1	Keidas	hyvä
<i>Iris germanica</i>	saksankurjenmieikka		4	Alikulku1	hyvä

Liite 1/4

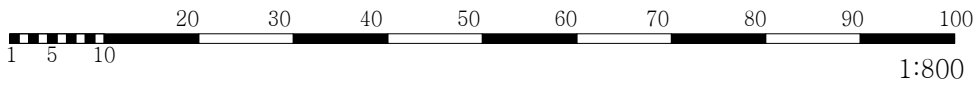
<i>Iris sibirica</i>	siperiankurjenmiekkä	1,1	Keidas	hyvä
<i>Lamprocapnos spectabilis</i>	särkynytsydän	11,7	Keidas	hyvä
<i>Lamprocapnos spectabilis</i> 'Alba'	särkynytsydän	0,4	Noksula, Ruusula	hyvä
<i>Liatris spicata</i>	punatähkä	1	Noksula	hyvä
<i>Ligularia przewalskii</i>	valtikkanauhus	6,5	Autorata	hyvä
<i>Ligularia veitchiana</i>	peikonnauhus	72,9	Alikulku1	kohtalainen
<i>Ligularia wilsoniana</i>	kultanauhus	72,9	Alikulku1	kohtalainen
<i>Lysimachia nummularia</i>	suikeroalpi	1,4	Linna	Hyvä
<i>Lysimachia punctata</i>	tarha-alpi	13,2	Ruusula	hyvä
<i>Malva moschata</i>	myskimalva	2,7	Jepula, Keidas	hyvä
<i>Matteuccia struthiopteris</i>	kotkansiipi	26,4	Autorata	hyvä
<i>Monarda didyma</i>	värिमinttu	72,9	Alikulku1	hyvä
<i>Muscari latifolium</i>	isohelmiilija	14,2	Autorata	hyvä
<i>Omphalodes verna</i>	kevätkaihonkukka	19	Ruusula	hyvä
<i>Paeonia lactiflora</i> 'Festiva Maximal'	kiinanpioni	5,4	Jepula	hyvä
<i>Papaver croceum</i> 'Party Fun'	siperianunikko	0,4	Keidas	hyvä
<i>Phlox subulata</i>	sammalleimu	2	Keidas, Linna	hyvä
<i>Physalis alkekengi</i>	lyhtykoiso	4,5	Linna, Noksula	hyvä
<i>Rodgersia aescullifolia</i>	sormivaleangervo	4,5	Noksula	hyvä
<i>Saxifraga hostii</i>	isorikko	0,7	Keidas	hyvä
<i>Saxifraga umbrosa</i>	varjorikko	0,5	Keidas	hyvä
<i>Sedum acre</i>	keltamaksaruoho	4,8	Keidas	hyvä
<i>Sedum ewersii</i>	turkestaninmaksaruoho	1,5	Alikulku1	hyvä
<i>Sedum spathulifolium</i>	lusikkamaksaruoho	1,5	Keidas	hyvä
<i>Solidago canadensis</i>	kanadanpiisku	3,5	Alikulku1	hyvä
<i>Viola labradorica</i>	purppuraonvokki	0,4	Keidas	hyvä
yht		579,9		

Merkkien selitykset

	nurmikko
	kiveys
	sora/kivituhka
	leikkialue
	rakennus
	lehtipensas
	havupensas
	perenna
	köynnös
	kesäkukkapenkki
	muurikivi
	vesi
	lehtipuu
	havupuu
	puuaita

Kammitintie 4 40520 Jyväskylä	
2D	Puiston yleiskartta 1:800
6.4.2013 Minna Hiekkola	

ETUPIIHA

Merkkien selitykset	
	nurmikko
	kiveys
	sora/kivituhka
	rakennus
	lehtipensas
	muurikivi
	lehtipuu
	puuaita
	kunnostussuunnitelman kohde

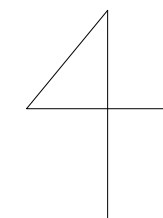
KASVILUETTELO

Lehtipuut

AmSp *Amelanchier spicata*, isotuomipihlaja
 CrDo *Crataegus douglasii*, mustamarjaorapihlaja
 TiCo *Tilia cordata*, metsälehmus

Lehtipensaat

LoCa *Lonicera caerulea*, sinikuusama
 SoSo *Sorbalia sorbifolia*, pihlaja-angervo
 SpBe *Spiraea betulifolia*, koivuangervo

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Kammintie 4 40520 Jyväskylä	
2D	Puiston osa-alueen kasvillisuuskartta 1:800
4.6.2013 Minna Hiekkola	

TAULUKKO 1 Etupihan tiedot (Minna Hiekkola)

	kpl	m2
kokonaispinta-ala		12982,4
Lehtipuut		
<i>Amelanchier spicata</i>	11	
<i>Crataegus douglasii</i>	6	
<i>Tilia cordata</i>	5	
yht	22	
Lehtipensaat		
<i>Lonicera caerulea</i>		140,1
<i>Sorbalia sorbifolia</i>		631
<i>Spiraea betulifolia</i>		91,8
yht		862,9
Perennat		
<i>ryhmäruusut</i>		26,2
yht		26,2
nurmikko		12767,3
sorapinta		3791,3
kiveykset		700,5
rakennukset		1232,8

SEIKKAILUPUISTO-KROKO

KASVILUETTELO

Havupuut
 AbCo *Abies concolor*, harmaapihta
 abSi *Abies sibirica*, siperianpihta
 PiCe *Pinus cembra*, sembramänty
 PiMu *Pinus mugo*, vuorimänty
 TaCu *Taxus cuspidata*, japaninmarjakuusi
 ThOc *Thuja occidentalis*, tuija

Lehtipuut
 Alla *Alnus incana* 'Lacinata', sulkaharmaaleppä
 SoPe *Sorbus aucuparia* 'Pendula', riippapihlaja
 SoIn *Sorbus intermedia*, ruotsinpihlaja
 UIGI *Ulmus glabra*, vuorijalava

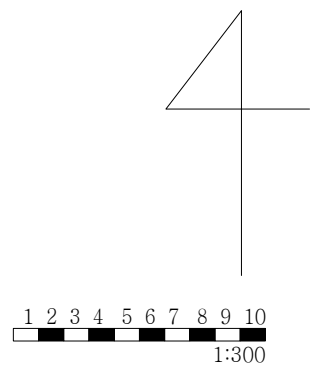
Havupensaat
 JuHo *Juniperus horizontalis*, laakakataja
 PiNi *Picea abies* 'Nidiformis', pesäkuusi

Lehtipensaat
 DiLo *Diervilla lonicera*, keltavuohenkuusama
 LoCa *Lonicera caerulea*, sinikuusama
 PhOp *Physocarpus opulifolius*, lännenheisiangervo
 PoGo *Potentilla fruticosa* 'Goldfinger', pensashanhikki
 PrPu *Prunus pumila* var. *depressa*, lamohietakirsikka
 RiAl *Ribes alpinum*, taikinanmarja
 RiGl *Ribes glandulosum*, lamoherukka
 Ruod *Rubus odoratus*, tuoksuvatukka
 SpCh *Spiraea chamaedryfolia*, virpiangervo
 SpDe *Spiraea densiflora*, rinneangervo
 SpLp *Spiraea japonica* 'Little Princess', pikkukeijuangervo
 SpOd *Spiraea japonica* 'Odensala', loistoangervo
 StIn *Stephanandra incisa* 'Crispa', seppelvarpu

Perennat
 HoUn *Hosta undulata*, kirjokuunilija

Merkkien selitykset

- nurmikko
- lehtipensas
- havupensas
- perenna
- köynnös
- muurikivi
- puro
- havupuu
- lehtipuu
- puuaita
- kunnostus-suunnitelman kohde

Kammitie 4 40520 Jyväskylä	
20	Puiston osa-alueen kasvillisuuskartta 1:300
6.4.2013 Minna Hiekkola	

Taulukko 1 Seikkailupuisto – Krokon tiedot (Minna Hiekkola)

	kpl	m2
Kokonaispinta-ala		2671,5
Havupuut		
<i>Abies concolor</i>	4	2
<i>Abies sibirica</i>	4	2
<i>Pinus cembra</i>	10	5
<i>Pinus mugo</i>		9,8
<i>Taxus cuspidata</i>		14,4
<i>Thuja occidentalis</i>		20,9
yht	18	54,1
Lehtipuut		
<i>Alnus incana</i> 'Laciniata'	3	1,5
<i>Sorbus aucuparia</i> 'Pendula'	3	1,5
<i>Sorbus intermedia</i>	3	1,5
yht	9	4,5
Havupensaat		
<i>Juniperus horizontalis</i>		17,4
<i>Picea abies</i> 'Nidiformis'		30,6
yht		48
Lehtipensaat		
<i>Diervilla lonicera</i>		122,2
<i>Lonicera caerulea</i>		48
<i>Physocarpus opulifolius</i>		115,5
<i>Potentilla fruticosa</i> 'Goldfinger'		32,7
<i>Prunus pumila</i> var. <i>depressa</i>		4,7
<i>Ribes alpinum</i>		8,2
<i>Ribes glandulosum</i>		12,3
<i>Rubus odoratus</i>		21,2
<i>Spiraea chamaedryfolia</i>		59,4
<i>Spiraea densiflora</i>		72,4
<i>Spiraea japonica</i> 'Little Princess'		27,3
<i>Spiraea japonica</i> 'Odensala'		127
<i>Stephanandra incisa</i> 'Crispa'		34,8
yht		685,7
Perennat		
<i>Hosta undulata</i>		0,8
yht		0,8
Sorakäytävä		235,4
Nurmikko		950,1
Joki		131,4
Kroko		160,6
Turvasora		198,7

LABYRINTTI-AUTORATA

Merkkien selitykset

	nurmikko		havupuu
	kiveys		lehtipuu
	rengasvalli		köynnös
	rakennus		muurikivi
	lehtipensas		kesäkukkapenkki
	havupensas		kunnostussuunnitelman kohde
	perenna		

KASVILUETTELO

Havupuut

AbSi	<i>Abies sibirica</i> , siperianpihta
PiAb	<i>Picea abies</i> , metsäkuusi
TaCu	<i>Taxus cuspidata</i> , japanimarjakuusi
ThOc	<i>Thuja occidentalis</i> , tuija
ThFa	<i>Thuja occidentalis</i> 'Fastigiata', pilarituija

Lehtipuut

BePe	<i>Betula pendula</i> , rauduskoivu
MaJo	<i>Malus John Downie</i> ' omenapuu
PrCo	<i>Prunus padus</i> 'Colorata', purppuratuomi
PrPe	<i>Prunus pensylvanica</i> , pilvikirsikka
PrVi	<i>Prunus virginiana</i> , virginiantuomi

Lehtipensaat

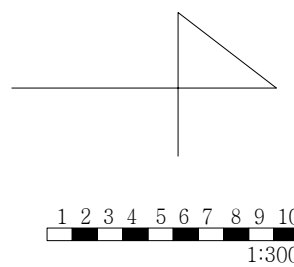
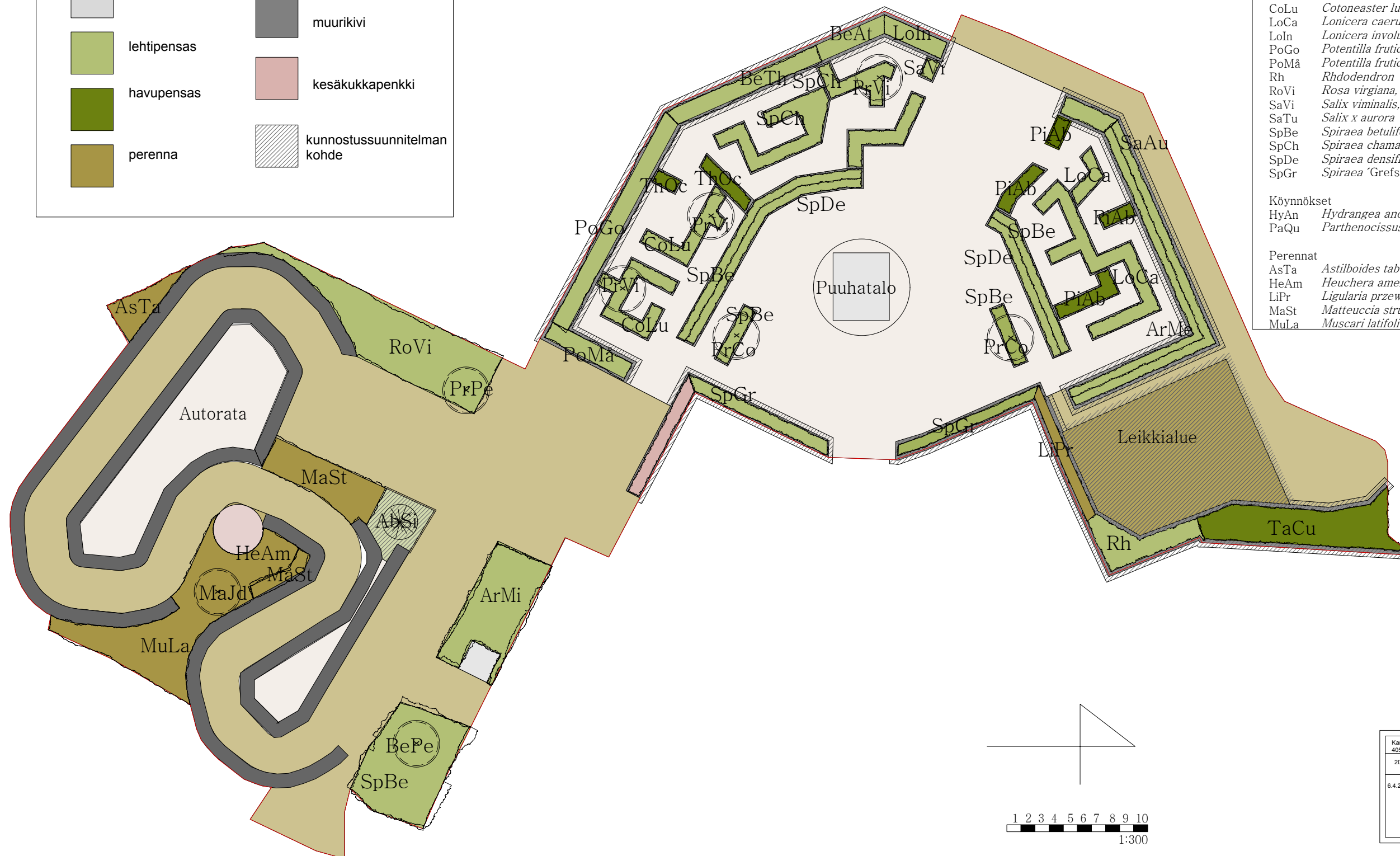
ArMe	<i>Aronia melanocarpa</i> , koristearonia
ArMi	<i>Aronia mitschurinii</i> , marja-aronia
BeTh	<i>Berberis thunbergii</i> , japaninhappomarja
BeAt	<i>Berberis thunbergii</i> 'Atropurpurea', purppurahappomarja
CoLu	<i>Cotoneaster lucidus</i> , kiiltotuhkapensas
LoCa	<i>Lonicera caerulea</i> , sinikuusama
LoIn	<i>Lonicera involucrata</i> 'Satu', sadunkuusama
PoGo	<i>Potentilla fruticosa</i> 'Goldfinger', pensashanhikki
PoMä	<i>Potentilla fruticosa</i> 'Mänelys', pensashanhikki
Rh	<i>Rhododendron</i> 'Haaga', alppiruusu
RoVi	<i>Rosa virginiana</i> , kiiltolehirtuusu
SaVi	<i>Salix viminalis</i> , koripaju
SaTu	<i>Salix x aurora</i> 'Tuhkimo', peittopaju
SpBe	<i>Spiraea betulifolia</i> , koivuangervo
SpCh	<i>Spiraea chamaedryfolia</i> , virpiangervo
SpDe	<i>Spiraea densiflora</i> , rinneangervo
SpGr	<i>Spiraea</i> 'Grefsheim', norjanangervo

Köynnökset

HyAn	<i>Hydrangea anomala</i> , köynnöshortensia
PaQu	<i>Parthenocissus quinquefolia</i> , imukärhivilliini

Perennat

AsTa	<i>Astilboides tabularis</i> , kilpiangervo
HeAm	<i>Heuchera americana</i> , amerikankeijunkukka
LiPr	<i>Ligularia przewalskii</i> , valtikkanauhus
MaSt	<i>Matteuccia struthiopteris</i> , kotkansiipi
MuLa	<i>Muscari latifolium</i> , isohelmililja

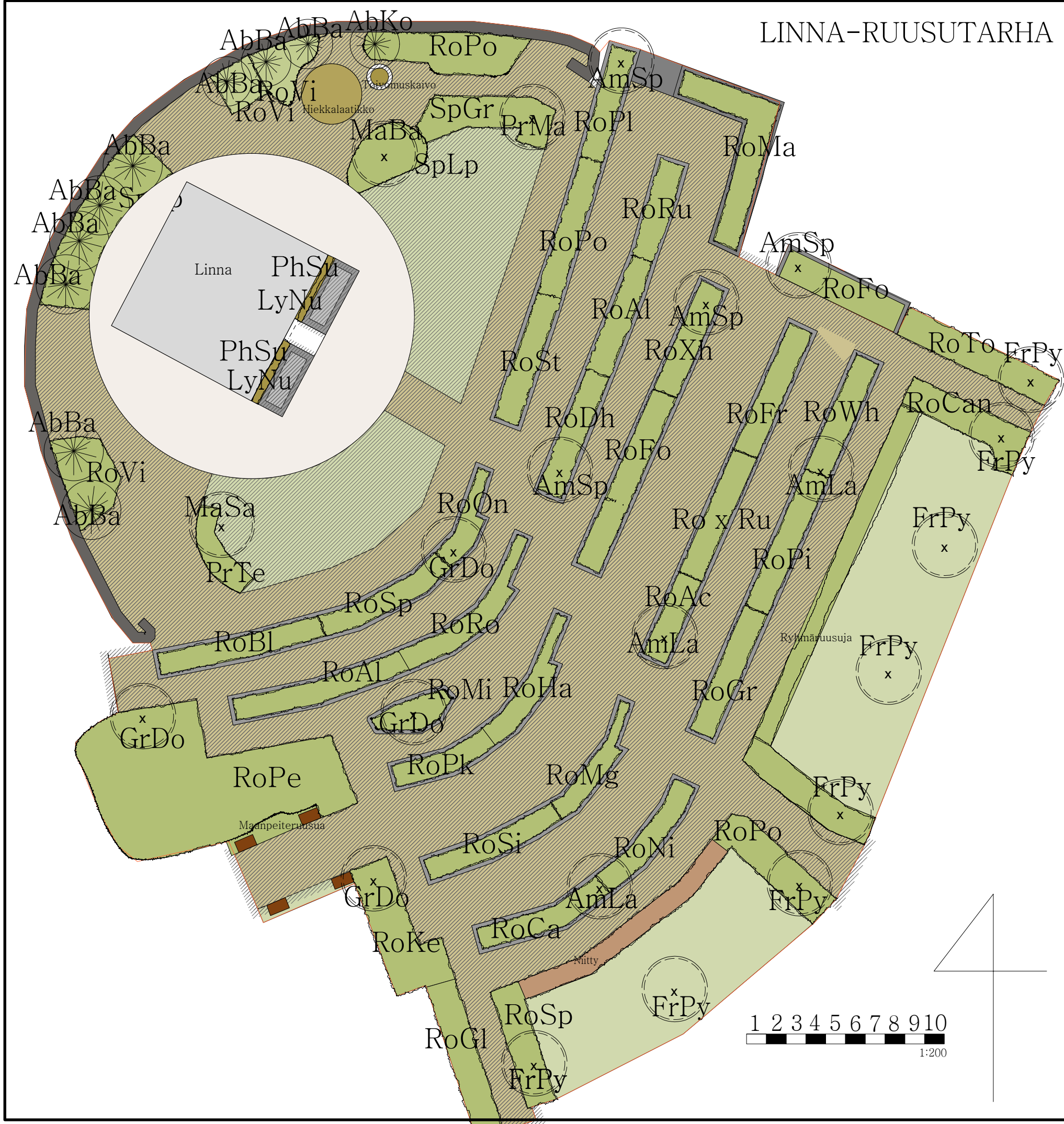

Kammitte 4	
40520 Jyväskylä	
2D	Puiston osa-alueen kasvillisuuskartta
	1:300
6.4.2013 Minna Hiekkola	

Taulukko 1 *Labyrintti – Autoradan tiedot (Minna Hiekkola)*

Kokonaispinta-ala		2525,1
Havupuut		
<i>Abies sibirica</i>	1	
<i>Picea abies</i>		12,5
<i>Taxus cuspidata</i>		35,5
<i>Thuja occidentalis</i>		4,9
<i>Thuja occidentalis</i> 'Fastigiata'	3	
yht	4	52,9
Lehtipuut		
<i>Betula pendula</i>	1	
<i>Malus</i> 'John Downie'	1	
<i>Prunus padus</i> 'Colorata'	2	
<i>Prunus pensylvanica</i>	1	
<i>Prunus virginiana</i>	3	
yht	8	
Lehtipensaat		
<i>Aronia melanocarpa</i>		16,3
<i>Aronia mitschurinii</i>		35,2
<i>Berberis thunbergii</i>		13,4
<i>Berberis thunbergii</i> 'Atropurpurea'		6
<i>Cotoneaster lucidus</i>		19,4
<i>Lonicera caerulea</i>		22,9
<i>Lonicera involucrata</i> 'Satu'		5,6
<i>Potentilla fruticosa</i> 'Goldfinger'		20,1
<i>Potentilla fruticosa</i> 'Månelys'		7,8
<i>Rhododendron</i> 'Haaga'		13,8
<i>Rosa virginiana</i>		58,4
<i>Salix viminalis</i>		9,1
<i>Salix x aurora</i> 'Tuhkimo'		16,3
<i>Spiraea betulifolia</i>		77,7
<i>Spiraea chamaedryfolia</i>		69,6
<i>Spiraea densiflora</i>		25,83
<i>Spiraea</i> 'Grefsheim'		17
yht		434,43
Köynnökset		
<i>Hydrangea anomala</i>	1	
<i>Parthenocissus quinquefolia</i>	10	
yht	11	
Perennat		
<i>Astilboides tabularis</i>		9,4
<i>Heuchera americana</i>		14,2
<i>Ligularia przewalskii</i>		6,5
<i>Matteuccia struthiopteris</i>		26,4
<i>Muscari latifolium</i>		14,2
yht		70,7
Nurmikko		48,3
Kiveys		588,3
Kivituhka, harmaa		145,9
Kivituhka, punainen		232
Leikkipaikka		116,6
Autorata		697,5
Rakennukset		24,2

LINNA-RUUSUTARHA

Merkkien selitykset

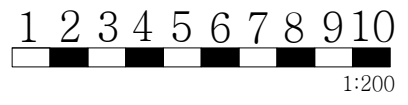
- nurmikko
- kiveys
- sora/kivituhka
- rakennus
- hiekkalaatikko
- lehtipensas
- köynnös
- muurikivi
- niittykasvillisuus
- kiviheitoke
- lehtipuu
- havupuu
- kunnostus-suunnitelman kohde

- KASVILUETTELO**
- Havupuut**
 AbBa *Abies balsamea*, palsamipihta
 AbKo *Abies koreana*, koreanpihta
- Lehtipuut**
 AmSp *Amelanchier spicata*, isotuomipihlaja
 AmLa *Amelanchier laevis*, sirotuomipihlaja
 CrDo *Crataegus douglasii*, mustamarjaorapihlaja
 FrPe *Fraxinus pennsylvanica*, punasaarni
 MaBa *Malus baccata*, marjaomenapuu
 MaSa *Malus sargentii*, marjaomenapensas
 PrMa *Prunus maackii*, tuohituomi
- Lehtipensaat**
 PrTe *Prunus tenella*, kääpiömanteli
 RoAc *Rosa acicularis*, karjalanruusu
 RoAl *Rosa alba*, neidonruusu
 RoBl *Rosa blanda*, kanadanruusu
 RoCa *Rosa canina*, koiranruusu
 RoCr *Rosa carolina*, karolinanruusu
 RoFj *Rosa 'F.J. Grootendorst'*, neilikkaruusu
 RoPe *Rosa foetida 'Persian Yellow'*, persiankeltaruusu
 RoFr *Rosa 'Francofort'*, kirkonruusu
 RoGl *Rosa glauca*, punalehtiruusu
 RoKe *Rosa 'Kempelen Kaunotar'*, Kempeleen Kaunotar
 RoMa *Rosa majalis*, metsäruusu
 RoFo *Rosa majalis 'Foecundissima'*, mökinruusu
 RoTo *Rosa majalis 'Tornedal'*, tornionlaaksonruusu
 RoMi *Rosa 'Minette'*, mustilanruusu
 RoNi *Rosa nitida*, nukkeruusu
 RoOn *Rosa 'Onni'*, onnenruusu
 RoPe *Rosa pendulina*, vuoriruusu
 RoPl *Rosa pimpinellifolia 'Plena'*, juhannusruusu
 RoPo *Rosa pimpinellifolia 'Poppius'*, suviruusu
 RoSt *Rosa pimpinellifolia 'Staffa'*, papulanruusu
 RoPi *Rosa 'Pink Grootendorst'*, neilikkaruusu
 RoPk *Rosa 'Pohjolan Kuningatar'*, Pohjolan Kuningatar
 RoRu *Rosa rugosa*, kurttulehtiruusu
 RoAl *Rosa rugosa 'Alba'*, kurttulehtiruusu
 RoFd *Rosa rugosa 'Fru Dagmar Hastrup'*, kurttulehtiruusu
 RoHa *Rosa rugosa 'Hansa'*, hansaruusu
 RoRo *Rosa rugosa 'Rosea'*, kurttulehtiruusu
 RoSi *Rosa 'Sipi'*, sipiruusu
 RoSp *Rosa 'Splendens'*, valamonruusu
 RoVi *Rosa virgiana*, kiiltlehtiruusu
 RoWh *Rosa 'White Grootendorst'*, neilikkaruusu
 RoXh *Rosa x harisonii*, harisoniruusu
 RoXm *Rosa x mariae-graebner*, marianruusu
 RoXr *Rosa x rugotida*, keijunruusu
 RoSp *Rosa x spaethiana*, neuvoksenruusu
 SpGr *Spiraea 'Grefsheim'*, norjanangervo
 SpLp *Spiraea japonica 'Little Princess'*, pikkukeijuangervo
- Perennat**
 LyNu *Lysimachia nummularia*, suikeroalpi
 Phsu *Phlox subulata*, sammalleimu

Kammintie 4
 40520 Jyväskylä

2D	Puiston osa-alueen kasvillisuuskartta 1:200
----	--

6.4.2013 Minna Hiekkola

TAULUKKO 1 Linna – Ruusutarhan tiedot (Minna Hiekkola)

	kpl	m2
Kokonaispinta-ala		1922,8
Havupuut		
<i>Abies balsamea</i>	9	
<i>Abies koreana</i>	1	
yht	10	
Lehtipuut		
<i>Amelanchier spicata</i>	4	
<i>Amelanchier laevis</i>	3	
<i>Crataegus douglasii</i>	4	
<i>Fraxinus pennsylvanica</i>	8	
<i>Malus baccata</i>	1	
<i>Malus sargentii</i>	1	
<i>Prunus maackii</i>	1	
yht	22	
Lehtipensaat		
<i>Prunus tenella</i>		5,5
<i>Rosa acicularis</i>		5,6
<i>Rosa alba</i>		9,9
<i>Rosa blanda</i>		9,3
<i>Rosa canina</i>		10,9
<i>Rosa carolina</i>		7,6
<i>Rosa</i> 'F.J. Grootendorst'		8,6
<i>Rosa foetida</i> 'Persian Yellow'		12,2
<i>Rosa</i> 'Francofort'		8,7
<i>Rosa glauca</i>		11,9
<i>Rosa</i> 'Kempelen Kaunotar'		16
<i>Rosa majalis</i>		14,7
<i>Rosa majalis</i> 'Foecundissima'		9,5
<i>Rosa majalis</i> 'Tornedal'		12,4
<i>Rosa</i> 'Minette'		4,9
<i>Rosa nitida</i>		7,3
<i>Rosa</i> 'Onni'		4,7
<i>Rosa pendulina</i>		68,7
<i>Rosa pimpinellifolia</i> 'Plena'		26,8
<i>Rosa pimpinellifolia</i> 'Poppius'		33,8
<i>Rosa pimpinellifolia</i> 'Staffa'		8,3
<i>Rosa</i> 'Pink Grootendorst'		9,5
<i>Rosa</i> 'Pohjolan Kuningatar'		5,8
<i>Rosa rugosa</i>		6
<i>Rosa rugosa</i> 'Alba'		17,3
<i>Rosa rugosa</i> 'Fru Dagmar Hastrup'		8,2
<i>Rosa rugosa</i> 'Hansa'		6,7
<i>Rosa rugosa</i> 'Rosea'		8,7
<i>Rosa</i> 'Sipi'		7,8
<i>Rosa</i> 'Splendens'		9,4
<i>Rosa virginiana</i>		22,1
<i>Rosa</i> 'White Grootendorst'		7,9
<i>Rosa x harisonii</i>		7,5
<i>Rosa x mariae-graebner</i>		5,5
<i>Rosa x rugotida</i>		8,5
<i>Rosa x spaethiana</i>		7,8
<i>Spiraea</i> 'Grefsheim'		12,3
<i>Spiraea japonica</i> 'Little Princess'		30,3
yht		478,6
Perennat		
<i>Lysimachia nummularia</i>		1,4
<i>Phlox subulata</i>		1,4
yht		2,8
Nurmikko		312,6
Sorapinta		778
Kiveykset		131
Rakennukset		66,3
Niitty		12,6

ALIKULKU 1-ALIKULKU 2

KASVILUETTELO

Havupuut

PiVi *Picea abies* f. *virgata*, käärmeukuusi

Lehtipuut

CrDo *Crataegus douglasii*, mustamarjaorapihlaja

Lehtipensaat

PrTe *Prunus tenella*, kääpiömanteliRo *Rosa*, ruusuRoAc *Rosa acicularis*, karjalanruusuRoRu *Rosa rugosa*, kurtulehtiruusuSpFr *Spiraea japonica* Froebeli, ruusuangervo

Köynnökset

AcAn *Actinidia kolomikta* 'Annikki', kiinanlaikkuköynnösArMa *Aristolochia macrophylla*, piippuköynnösCeOr *Celastrus orbiculatus*, japaninkelasköynnösHuLu *Humulus lupulus*, humalaLoCa *Lonicera caprifolium* 'Dropmore Scarlet', tuoksuköynnöskuusama

Perennat

AsTa *Astilboides tabularis*, kilpiangervoLiVe *Ligularia veitchiana*, peikonnauhusLiWi *Ligularia wilsoniana*, kultanauhusMoDi *Monarda didyma*, värिमinttu

Merkkien selitykset

nurmikko

kiveys

rakennus

lehtipensas

vesi

perenna

köynnös

muurikivi

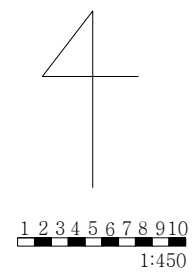
niitty

havupuu

lehtipuu

kunnostus-
suunnitelman
kohde

puuaita

Kammintie 4
40520 Jyväskylä2D Puiston osa-alueen kasvillisuuskartta
1:450

4.6.2013 Minna Hiekkola

TAULUKKO 1 Alikulku 1 – Alikulku 2:n tiedot (Minna Hiekkola)

	kpl	m2
Kokonaispinta-ala		3228,4
Havupuut		
<i>Picea abies</i> f. <i>virgata</i>	3	
yht	3	
Lehtipuut		
<i>Crataegus douglasii</i>	1	
yht	1	
Lehtipensaat		
<i>Prunus nipponica</i>		6,6
<i>Rosa acicularis</i>		63,3
<i>Spiraea japonica</i> 'Froebelii'		29,8
yht		99,7
Köynnökset		
<i>Actinidia kolomikta</i> 'Annikki'	1	0,5
<i>Aristolochia macrophylla</i>	1	0,5
<i>Celastrus orbiculatus</i>	1	0,5
<i>Humulus lupulus</i>	5	2,5
<i>Lonicera caprifolium</i> 'Dropmore Scarlet'	2	1
yht	10	35,5
Perennat		
<i>Astilboides tabularis</i>		9,4
<i>Ligularia veitchiana</i>		24,3
<i>Ligularia wilsoniana</i>		24,3
<i>Monarda didyma</i>		24,3
yht		82,3
Sorapintaa		628,5
Nurmikkoa		1510
Eläimet		265,4
Leikkialue		100,1
Joki		85,6
Rakennukset		35,3
Niitty		38,9

RUUSULA-KIUKKUKAUHUN KIOSKI

KASVILUETTELO

Havupuut
 AbCo *Abies concolor*, harmaapihta
 PiSy *Pinus sylvestris*, metsämänty

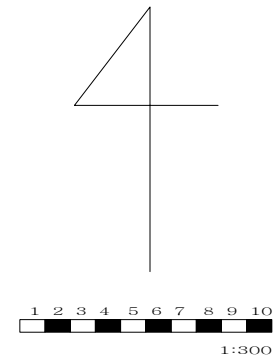
Lehtipuut
 PrPe *Prunus pensylvanica*, pilvikirsikka
 SoTh *Sorbus thuringiaca* 'Fastigiata', taatanpihlaja

Lehtipensaat
 PhLe *Philadelphus lewisii* 'Waterton', tähtijasmike
 SaVi *Salix viminalis*, koripaju
 SpGr *Spiraea 'Grefsheim'*, norjanangrervo
 SpLp *Spiraea japonica* 'Little Princess', pikkukeijuangervo
 SyJo *Syringa josikaea*, unkarinsyreeni
 SyVu *Syringa vulgaris*, pihasyreeni

Perennat
 ArDi *Aruncus dioicus*, töyhtöangervo
 DiFo *Dicentra formosa*, kesäpikkusydän
 HeSa *Heuchera sanguinea*, korallikeijunkukka
 HoEr *Hosta undulata* 'Erreomena', hämykuunilija
 LaSp *Lamprocapnos spectabilis*, särkynytsydän
 LyPu *Lysimachia punctata*, tarha-alpi
 OmVe *Omphalodes verna*, kevätkaikhonkukka

Merkkien selitykset

- nurmikko
- kiveys
- kesäkukkapenkki
- rakennus
- lehtipensas
- havupensas
- perenna
- köynnös
- graniittipaasi
- kiviheitoke
- * havupuu
- x lehtipuu
- puuaita

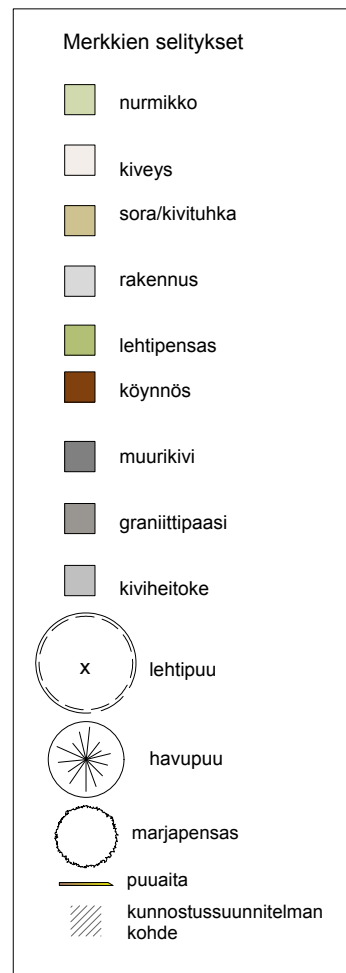

Kammitte 4	
40520 Jyväskylä	
20	Puiston osa-alueen kasvillisuuskartta
1:300	
6.4.2013 Minna Hiekkola	

TAULUKKO 1 Ruusula – Kiukkukauhun kioskin tiedot (Minna Hiekkola)

	kpl	m2
Kokonaispinta-ala		1849,3
Havupuut		
<i>Abies concolor</i>	1	
<i>Pinus sylvestris</i>	6	
Yht	7	
Lehtipuut		
<i>Prunus pensylvanica</i>	1	
<i>Sorbus thuringiaca</i> 'Fastigiata'	2	
Yht	3	
Lehtipensaat		
<i>Philadelphus lewisii</i> 'Waterton'		5,5
<i>Salix viminalis</i>		15,2
<i>Spiraea</i> 'Grefsheim'		3
<i>Spiraea japonica</i> 'Little Princess'		4,3
<i>Syringa josikaea</i>		36
<i>Syringa vulgaris</i>		10,2
Yht		74,2
Perennat		
<i>Aruncus dioicus</i>		11,1
<i>Dicentra formosa</i>		6,1
<i>Heuchera sanguinea</i>		0,3
<i>Hosta undulata</i> 'Erreomena'		3,1
<i>Lamprocarnos spectabilis</i>		5,2
<i>Lysimachia punctata</i>		13,2
<i>Omphalodes verna</i>		19
Yht		58
Nurmikko		1063,7
Kiveykset		392,2
Kesäkukkapenkki		14,4
Rakennukset		59,1
Kivirakennelma		18,3
Sorapinta		168,4
Yht		1716,1

ALIKULKU 1-JEPULA

KASVILUETTELO

Havupuut

AbSi	<i>Abies sibirica</i> , siperianpihta
PiAb	<i>Picea abies</i> , metsäkuusi
PiSy	<i>Pinus sylvestris</i> , metsämänty

Lehtipuut

BePe	<i>Betula pendula</i> , rauduskoivu
BeCa	<i>Betula pendula</i> var. <i>Carelica</i> , visakoivu
MaBa	<i>Malus baccata</i> , marjaomenapuu
MaAn	<i>Malus domestica</i> 'Antonovka', omenapuu
MaLa	<i>Malus domestica</i> 'Lavia', omenapuu
MaPu	<i>Malus domestica</i> 'Punakaneli', omenapuu
MaÅk	<i>Malus domestica</i> 'Åkerö', omenapuu
PrCe	<i>Prunus cerasus</i> , hapankirsikka
PrDo	<i>Prunus domestica</i> , punaluumu
PrSi	<i>Prunus domestica</i> 'Sinikka', luumupuu
PrPe	<i>Prunus pensylvanica</i> , pilvikirsikka
QuRo	<i>Quercus robur</i> , metsätamm
SoAu	<i>Sorbus aucuparia</i> , pihlaja
SoPe	<i>Sorbus aucuparia</i> 'Pendula', riippapihlaja

Lehtipensaat

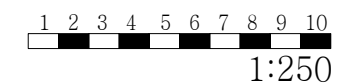
RiGl	<i>Ribes glandulosum</i> , lamoherukka
RiNi	<i>Ribes nigrum</i> 'Ojebyn', mustaherukka
Ri	<i>Ribes</i> , punaherukka
RiUv	<i>Ribes uva-crispa</i> 'Hinnonmäen keltainen', karviainen
RoPi	<i>Rosa pimpinellifolia</i> 'Plena', juhannusruusu
Ruld	<i>Rubus idaeus</i> 'Muskoka', vadelma
SoSo	<i>Sorbaria sorbifolia</i> , pihlaja-angervo
SpBi	<i>Spiraea billardii</i> , rusopajuangervo
SyJo	<i>Syringa josikaea</i> , unkarinsyreeni
SyJo	<i>Viburnum opulus</i> 'Roseum', lumipalloheisi

Köynnökset

HuLu	<i>Humulus lupulus</i> , humala
PaIn	<i>Parthenocissus inserta</i> , säleikkövilliini

Perennat

BeCo	<i>Bergenia cordifolia</i> , herttavuorenkilpi
CaCa	<i>Campanula carpatica</i> , karpaattienkello
GeMa	<i>Geranium macrorrhizum</i> , tuoksukurjenpolvi
HoLa	<i>Hosta lancifolia</i> , japaninkuunilija
IrGe	<i>Iris germanica</i> , saksankurjenmiekkä
MaMo	<i>Malva moschata</i> , myskimalva
PaLa	<i>Paeonia lactiflora</i> 'Festiva Maximal', kiinanpioni
RoAe	<i>Rodgersia aesculifolia</i> , sormivaleangervo
SeAc	<i>Sedum acre</i> , keltamaksaruoho
SoCa	<i>Solidago canadensis</i> , kanadanpiisku

Kammintie 4 40520 Jyväskylä	
2D	Puiston osa-alueen kasvillisuuskaartta 1:250
6.4.2013 Minna Hiekkola	

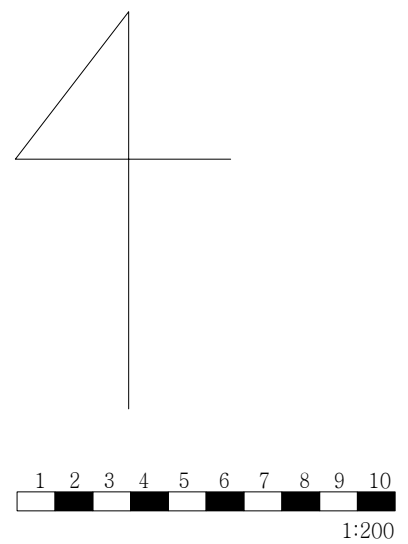
TAULUKKO 1 *Jepula – Alikulku 1:n tiedot (Minna Hiekkola)*

	kpl	m2
Kokonaispinta-ala		2087,2
Havupuut		
<i>Abies sibirica</i>	2	
<i>Picea abies</i>	26	
<i>Pinus sylvestris</i>	3	
yht	31	
Lehtipuut		
<i>Betula pendula</i>	2	
<i>Betula pendula</i> var. <i>carelica</i>	4	
<i>Malus baccata</i>	2	
<i>Malus domestica</i> 'Antonovka'	1	
<i>Malus domestica</i> 'Lavia'	1	
<i>Malus domestica</i> 'Punakaneli'	1	
<i>Malus domestica</i> 'Åkerö'	1	
<i>Prunus cerasus</i>	1	
<i>Prunus domestica</i>	1	
<i>Prunus domestica</i> 'Sinikka'	1	
<i>Prunus pensylvanica</i>	2	
<i>Quercus robur</i>	1	
<i>Sorbus aucuparia</i>	2	
<i>Sorbus aucuparia</i> 'Pendula'	2	
yht	22	
Lehtipensaat		
<i>Ribes glandulosum</i>		6,3
<i>Ribes nigrum</i> 'Öjebyn'	5	10
<i>Ribes nigrum</i>	5	10
<i>Ribes uva-crispa</i> 'Hinnonmäen keltainen'	3	6
<i>Rosa pimpinellifolia</i> 'Plena'		19,9
<i>Rubus idaeus</i> 'Muskoka'		9,1
<i>Sorbaria sorbifolia</i>		103,3
<i>Spiraea billiardii</i>		73,3
<i>Syringa josikaea</i>		30,7
<i>Viburnum opulus</i> 'Roseum'		6,4
yht	13	275
Köynnökset		
<i>Humulus lupulus</i>	1	2,5
<i>Parthenocissus inserta</i>	4	2,5
yht	5	5
Perennat		
<i>Bergenia cordifolia</i>		3,1
<i>Campanula carpatica</i>		1,5
<i>Geranium macrorrhizum</i>		3,6
<i>Hosta lancifolia</i>		1,8
<i>Iris germanica</i>		4
<i>Malva moschata</i>		1,5
<i>Paeonia lactiflora</i> 'Festiva Maximal'		5,4
<i>Rodgersia aesculifolia</i>		4,5
<i>Sedum acre</i>		3,3
<i>Solidago canadensis</i>		3,5
yht		32,2
Nurmikko		1129,5
Sorakäytävä		458,3
Rakennukset		108,2
Kiveys		39,4

NOKSULA-PEIKKOLA

KASVILUETTELO	
Havupuut	
AbBa	<i>Abies balsamea</i> , palsamipihta
PiVi	<i>Picea abies</i> f. <i>virgata</i> , käärmekuusi
PiIn	<i>Picea abies</i> 'Inversa', surukuusi
Lehtipuut	
AcTa	<i>Acer tataricum</i> subsp. <i>ginnala</i> , mongolianvaahtera
SaFr	<i>Salix fragilis</i> 'Bullata', terijoensalava
Havupensaat	
MiDe	<i>Microbiota decussata</i> , tuivio
Lehtipensaat	
CoKe	<i>Cornus alba</i> 'Kesselringii', verikanukka
CoSt	<i>Cornus alba</i> subsp. <i>stolonifera</i> , keltaaksakanukka
RoRu	<i>Rosa x rugotida</i> , keijunruusu
SpBe	<i>Spiraea betulifolia</i> , koivuangervo
SpBi	<i>Spiraea billardii</i> , rusopajuangervo
Köynnösket	
PaIn	<i>Parthenocissus inserta</i> , säleikkövilliini
Perennat	
ArAb	<i>Artemisia absinthium</i> , koiruoho
ArSc	<i>Artemisia schmidtiana</i> , ohotanmaruna
ArDi	<i>Aruncus dioicus</i> , töyhtöangervo
AsTa	<i>Astilboides tabularis</i> , kilpiangervo
CiRa	<i>Cimicifuga racemosa</i> , tähkäkimikki
DiPu	<i>Digitalis purpurea</i> , rohtosormustinkukka
EcBa	<i>Echinops bannaticus</i> , sinipallo-ohdake
ErPl	<i>Eryngium planum</i> , sinihiikkiputki
FaJa	<i>Fallopia japonica</i> , japanintatar
HoEr	<i>Hosta undulata</i> 'Erreomena', hämykuunilija
HeMi	<i>Heuchera micrantha</i> 'Palace Purple', purppurakeijunkukka
LaSp	<i>Lamprocapnos spectabilis</i> , särkynytsydän
LiSp	<i>Liatris spicata</i> , punatähkä
PhAl	<i>Physalis alkekengi</i> , lyhtykoiso

Merkkien selitykset	
	nurmikko
	kiveys
	sora/kivituhka
	rakennus
	hiekkalaatikko
	lehtipensas
	köynnös
	muurikivi
	graniittipaasi
	kiviheitoke
	lehtipuu
	havupuu
	puuaita
	kunnostussuunnitelman kohde

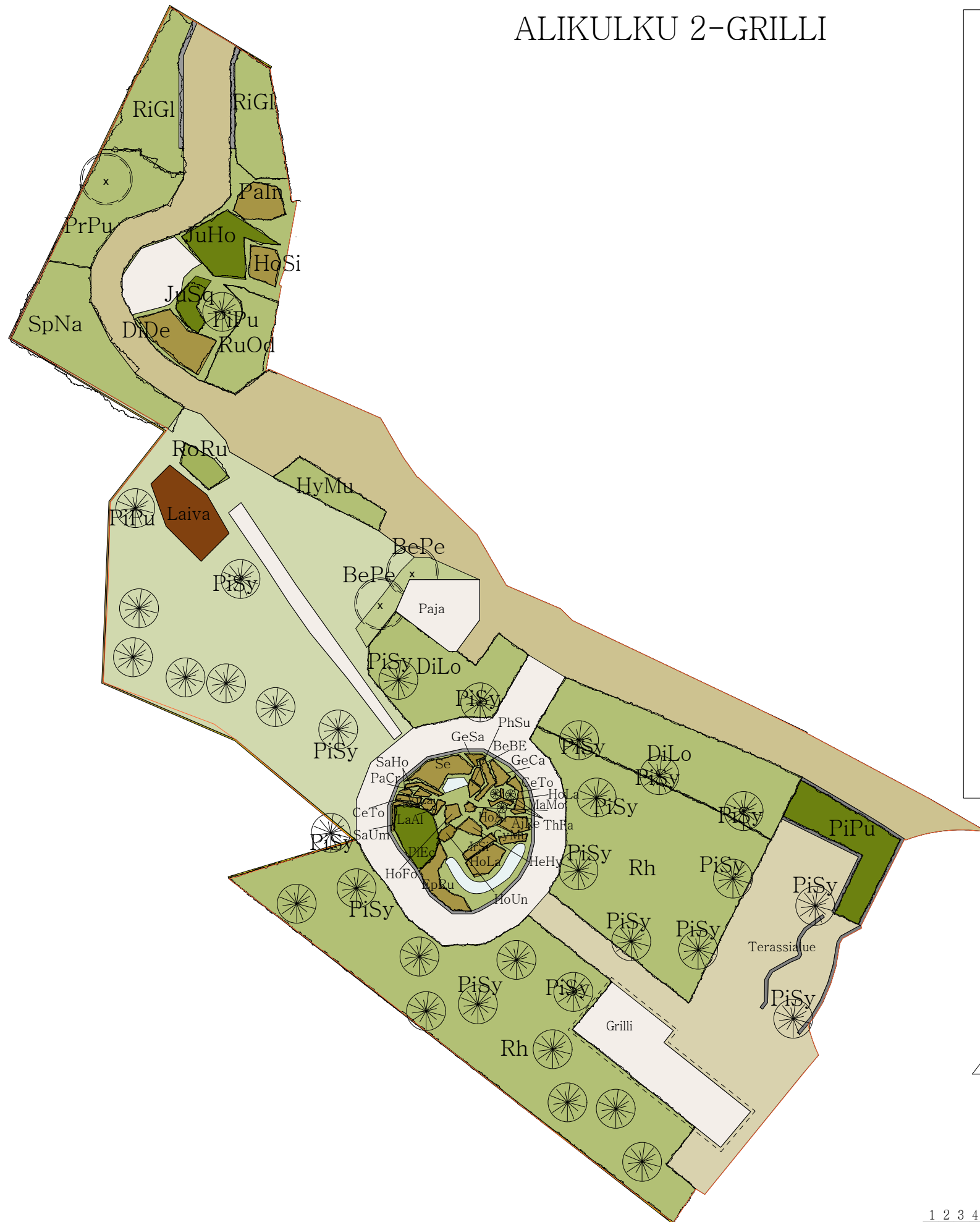

Kammintie 4 40520 Jyväskylä	
2D	Puiston osa-alueen kasvillisuuskartta 1:200
6.4.2013 Minna Hiekkola	

TAULUKKO 1 Noksula - Peikkolan tiedot (Minna Hiekkola)

	kpl	m2
kokonaispinta-ala		991,8
Havupuut		
<i>Abies balsamea</i>	7	
<i>Picea abies</i> f. <i>virgata</i>	1	
<i>Picea abies</i> 'Inversa'	7	
yht	15	
Lehtipuut		
<i>Acer tataricum</i> subps. <i>Ginnala</i>	4	
<i>Salix fragilis</i> 'Bullata'	1	
yht	5	
Havupensaat		
<i>Microbiata decussata</i>		4,5
yht		4,5
Lehtipensaat		
<i>Cornus alba</i> 'Kesselringii'		45,8
<i>Cornus alba</i> subps. <i>stolonifera</i>		64,9
<i>Rosa x rugotida</i>		69,3
<i>Spiraea betulifolia</i>		10,4
<i>Spiraea billardii</i>		72,9
yht		263,3
Köynnökset		
<i>Parthenocissus inserta</i>		12,9
yht		12,9
Perennat		
<i>Artemisia absinthium</i>		12,9
<i>Artemisia schmidtiana</i>		1,4
<i>Aruncus dioicus</i>		7,1
<i>Astilboides tabularis</i>		5,8
<i>Cimicifuga racemosa</i>		4,5
<i>Digitalis purpurea</i>		0,8
<i>Echinops bannaticus</i>		2,1
<i>Eryngium planum</i>		1,9
<i>Fallopia japonica</i>		100
<i>Hosta undulata</i> 'Erreomena'		11,1
<i>Heuchera micrantha</i> 'Palace Purple'		1,6
<i>Lamprocapnos spectabilis</i>		6,5
<i>Liatris spicata</i>		1
<i>Physalis alkekengi</i>		4,5
yht		161,2
Nurmikkoa		80,4
Kiveys		53,9
Sorakäytävää		192,2
Rakennukset		104

ALIKULKU 2-GRILLI

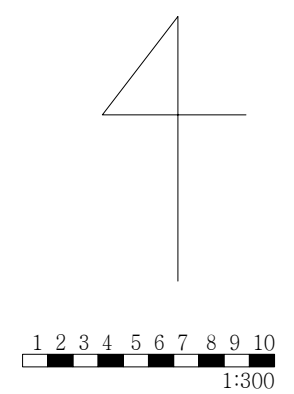

Merkkien selitykset

- nurmikko
- kiveys
- vesiaihe
- rakennus
- lehtipensas
- havupensas
- perenna
- köynnös
- muurikivi
- havupuuna
- x lehtipuuna
- puuaita

KASVILUETTELO

- Havupuut**
 PiGl *Picea pungens* 'Glauca', hopeakuusi
 PiSy *Pinus sylvestris*, metsämänty
 ThFa *Thuja occidentalis* 'Fastigiata', pilarituija
- Lehtipuut**
 BePe *Betula pendula*, rauduskoivu
- Havupensaat**
 JuHo *Juniperus squamata* 'Blue Star', sinikataja
 PiEc *Picea abies* 'Echiniformis', siilikuusi
 PiMu *Pinus mugo* 'Pumilio', kääpiövuorimänty
- Lehtipensaat**
 DiLo *Diervilla lonicera*, keltavuohenkuusama
 HyPa *Hydrangea paniculata* 'Mustila', mustilanhortensia
 PrDe *Prunus pumila* var. *depressa*, lamohietakirsikka
 Rh *Rhododendron* 'Haaga', alppiruusu
 Rh *Rhododendron* 'Mikkeli', alppiruusu
 RiGl *Ribes glandulosum*, lamoherukka
 RuOd *Rubus odoratus*, tuoksuvatukka
- Köynnökset**
 PaIn *Parthenocissus inserta*, säleikkövilliini
- Perennat**
 AjRe *Ajuga reptans* 'Atropurpurea', rentoakankaali
 BePe *Bellis perennis*, kaunokainen
 CaCa *Campanula carpatica*, karpaattienkello
 CeTo *Cerastium tomentosum*, hopeahärkki
 CyMu *Cymbalaria muralis*, rauniokilikka
 DiDe *Dianthus deltoides*, ketoneilikka
 EpRu *Epimedium x rubrum*, tarhavarjohiippa
 GeSa *Geranium sanguineum*, verikurjenpolvi
 GeCa *Geranium x cantabrigiense*, peittokurjenpolvi
 HeHy *Hemerocallis* 'Hybrida'-ryhmä, tarhapäivänilija
 HoFo *Hosta fortunei* 'Aureomarginata', keltareunakuunilija
 HoLa *Hosta lancifolia*, japaninkuunilija
 HoSi *Hosta sieboldiana*, sinikuunilija
 HoAl *Hosta undulata* 'Albomarginata', isoraitakuunilija
 HoUn *Hosta undulata*, kirjokuunilija
 IrSi *Iris sibirica*, siperiankurjenmiekkä
 LaAl *Lamprocapnos spectabilis* 'Alba', särkynytsydän
 MaMo *Malva moschata*, myskimalva
 PaCr *Papaver croceum* 'Party Fun', siperianunikko
 PhSu *Phlox subulata*, sammalleimu
 SaHo *Saxifraga hostii*, isorikko
 SaUm *Saxifraga umbrosa*, varjorikko
 Se *Sedum*, maksaruoho
 SeAc *Sedum acre*, keltamaksaruoho
 SeEw *Sedum ewersii*, turkestanimaksaruoho
 SeSp *Sedum spathulifolium*, lusikkamaksaruoho
 ViLa *Viola labradorica*, purppuraorvokki

Kannimäe 4	
40520 Jyväskylä	
20	Puiston osa-alueen kasvillisuuskartta
1:300	
6.4.2013 Minna Hiekkola	

TAULUKKO 1 Alikulku 2 – Grillin tiedot (Minna Hiekkola)

	kpl	m2
kokonaispinta-ala		1704,4
Havupuut		
<i>Picea pungens</i> 'Glauca'	2	
<i>Pinus sylvestris</i>	32	
<i>Thuja occidentalis</i> 'Fastigiata'	3	
yht	37	
Lehtipuut		
<i>Betula pendula</i>	2	
yht	2	
Havupensaat		
<i>Juniperus squamata</i> 'Blue Star'		4,4
<i>Picea abies</i> 'Echiniformis'		8,4
<i>Pinus mugo</i> 'Pumilio'		24,1
yht		36,9
Lehtipensaat		
<i>Diervilla lonicera</i>		66,9
<i>Hydrangea paniculata</i> 'Mustila'		11,6
<i>Prunus pumila</i> var. Depressa		31,3
<i>Rhododendron</i> 'Haaga'		183,2
<i>Rhododendron</i> 'Mikkeli'		183,2
<i>Ribes glandulosum</i>		49,7
<i>Rubus odoratus</i>		22,2
yht		548,1
Köynnökset		
<i>Parthenocissus inserta</i>		6
yht		6
Perennat		
<i>Ajuga reptans</i> 'Atropurpurea'		0,8
<i>Bellis perennis</i>		1,2
<i>Campanula carpatica</i>		
<i>Cerastium tomentosum</i>		1,7
<i>Cymbalaria muralis</i>		0,8
<i>Dianthus deltoides</i>		3,3
<i>Epimedium x rubrum</i>		4,5
<i>Geranium sanguineum</i>		0,5
<i>Geranium x cantabrigiense</i>		1,2
<i>Hemerocallis</i> Hybrida -ryhmä		1,5
<i>Hosta fortunei</i> 'Aureomarginata'		1,1
<i>Hosta</i> 'lancifolia'		3,5
<i>Hosta sieboldiana</i>		2,8
<i>Hosta undulata</i>		0,8
<i>Hosta undulata</i> 'Albomarginata'		1,4
<i>Iris sibirica</i>		1,1
<i>Lamprocapnos spectabilis</i> 'Alba'		0,4
<i>Malva moschata</i>		1,2
<i>Papaver croceum</i> 'Party Fun'		0,4
<i>Phlox subulata</i>		0,6
<i>Saxifraga hostii</i>		0,9
<i>Saxifraga umbrosa</i>		0,5
<i>Sedum</i>		1,5
<i>Sedum acre</i>		1,5
<i>Sedum ewersii</i>		1,5
<i>Sedum spathulifolium</i>		1,5
<i>Viola labradorica</i>		0,4
yht		36,6
Nurmikkoa		292,6
Sorapintaa		436,5
Kiveys		120,8
Rakennukset		59,4
Laiva		15,9

KUNNOSTUSSUUNNITELMA

kohde	tehtävä	kevät 2014	Syksy 2014	kevät 2015	syksy 2015	kevät 2016
Leikkialue 1, labyrintti	Leikkivälineiden turvallisuus	x				
Keltavuohnkuusama, seikkailupuisto	Alasleikkuu, kitkentä, kate		x			
Pensashanhikki, seikkailupuisto	Alasleikkuu, kitkentä, kate		x			
Nurmikko, autorata	Poisto, perennaa tilalle				x	
Leikkialue 2, torin vieressä	Leikkivälineiden turvallisuus	x				
Portaat, seikkailupuisto	Kunnostus, korjaus	x				
Jalavat, seikkailupuisto	Kaataminen					x
Ruusutarhan käytävät, ruusutarha	myrkytys, kivituhkan lisäys			x		
Vesiaiheet, linna	Korjaus			x		
Nurmikko, linna	Kanttaus		x			
tulvaongelma, alikulku 2	tulvaongelman poisto	x				
Nurmikaistaleet, alikulku 2	Poisto, tilalle perennaa/pensaita			x		
Käytävät, alikulku 1	Kivituhkan lisäys, tärytys, kaadot	x				
Istutusalueet, alikulku 1	Kanttaus, kasvialustan lisäys				x	
Aita, Noksula	Poisto/korjaus				x	
Tukimuuri, seikkailupuisto	Tukiraudituksen lisääminen					x
Istutusaltaat, labyrintti	Altaiden reunojen suoristus		x			
Leikkiväline, Peikkola	Turva-alustan lisäys/välineen siirto		x			
Pensasistutukset, etupiha	Uudistaminen			x		
Roskakatos, etupiha	Porttien/näköesteen rakentaminen				x	

LEIKKAUSTAULUKOT

TAULUKKO 1 Puiden leikkaustaulukko ja ohjeistus (Minna Hiekkola)

Lehtipuut			
Kasvilaji	Leikkausaika	Leikkaustapa	Huomautuksia
<i>Acer</i> ssp, vaahterat	heinä-elokuu	rkl, hl	Keväällä runsas mahlavuoto
<i>Alnus</i> spp, lepät	heinä-elokuu	rkl, hl	Keväällä runsas mahlavuoto, herkkä lahovialle
<i>Amelanchier</i> spp, tuomipihlajat	kesä-heinäkuu	rkl, hl	Ei leikata kiihkeimmän kasvukauden aikana
<i>Betula</i> spp, koivut	heinä-elokuu	rkl, hl	Keväällä runsas mahlavuoto, herkkä lahovialle
<i>Fraxinus</i> spp, saarnet	kesä-heinäkuu	rkl, hl	Juurivesojen poisto
<i>Malus</i> spp, omenapuut	kesä-heinäkuu	rkl, hl,	
<i>Prunus</i> spp, kirsikat, tuomet	heinä-elokuu	rkl, hl	Keväällä runsas mahlavuoto, Labyrintin puille rakenneleikkaus
<i>Quercus robur</i> , tammi	kesä-heinäkuu	rkl, hl	
<i>Sorbus</i> spp, pihlajat	kesä-heinäkuu	rkl, hl, ml	Riippapihlajien leikkuu vuosittain
<i>Ulmus</i> spp, jalavat	kesä-heinäkuu	rkl, hl	Poistetaan 5 vuoden sisällä
Havupuut			
<i>Abies</i> spp, pihdat	maalis-toukokuu	rkl, hl	Kuivien oksien poisto
<i>Picea</i> spp, kuuset	maalis-toukokuu	rkl, hl, ml	Labyrintin kuusiaidan muotoonleikkaus vuosittain
<i>Pinus</i> spp., männyt	maalis-toukokuu	rkl, hl	
<i>Pinus mugo</i> , vuorimänty	kesäkuu	rkl, hl	
<i>Taxus</i> spp., marjakuuset	maalis-toukokuu	rkl, hl	
<i>Thuja</i> spp., tuijat	maalis-toukokuu	rkl, hl, ml	Labyrintin tuijien muotoonleikkaus vuosittain
MERKKIEN SELITYKSET			
rkl = rakenneleikkaus			
hl = hoitoleikkaus			
ml = muotoonleikkaus			

TAULUKKO 2 Köynnösten leikkuutaulukko (Minna Hiekkola)

Kasvilaji	Leikkausaika	Leikkaustapa	Huomautuksia
<i>Actinidia kolomikta</i> `Annikki`, kiinanlaikkuköynnös	elo-syyskuu	hl	kevällä runsas mahlavuoto
<i>Aristolochia macrophylla</i> , piippuköynnös	huhti-toukokuu	hl	
<i>Celastrus orbiculatus</i> , japaninkelasköynnös	huhti-toukokuu	hl	
<i>Hydrangea anomala</i> , köynnöshortensia	huhti-toukokuu	hl	
<i>Humulus lupulus</i> , humala			
<i>Lonicera caprifolium</i> `Dropmore Scarlet`, tuoksuköynnöskuusama	huhti-toukokuu	hl	
<i>Parthenocissus</i> sp., villiviini	huhti-toukokuu	hl	
hl = hoitoleikkaus			

TAULUKKO 3 Pensaiden leikkuutaulukko (Minna Hiekkola)

Havupensaat			
Kasvilaji	Leikkausaika	Leikkaustapa	Huomautuksia
<i>Juniperus</i> sp., katajat	huhti-toukokuu	hl	leikkaustarve vähäinen
<i>Microbiota deccusata</i> , tuivio	huhti-toukokuu	hl	leikkaustarve vähäinen
<i>Picea</i> sp., pensasmaiset kuuset	maalis-toukokuu	hl, ml	leikkaustarve vähäinen
<i>Pinus mugo</i> , vuorimänty	kesäkuu	hl	joka vuosi
<i>Pinus mugo</i> 'Pumilio', kääpiövuorimänty	kesäkuu	hl	tarvittaessa
Ikivihreät lehtipensaat			
Kasvilaji			
<i>Rhododendron</i> ssp, alppiruusut	huhti-toukokuu	hl	A, leikkaustarve vähäinen
Lehtipensaat			
Kasvilaji			
<i>Aronia</i> sp., aroniat	maalis-kesäkuu	hl, jn, (al)	A
<i>Berberis</i> sp, happomarjat	kesä-heinäkuu	hl	A
<i>Cornus</i> sp, kanukat	huhti-toukokuu	hl, (al)	
<i>Cotoneaster lucidus</i> , kiiltotuohkapensas	huhti-toukokuu	hl, ml (al)	A, ml joka vuosi
<i>Diervilla lonicera</i> , keltavuohenkuusama	syys-lokakuu	hl, al	Al joka 5. vuosi
<i>Hydrangea paniculata</i> 'Mustila', mustilanhortensia	huhti-toukokuu	hl	B
<i>Lonicera caerulea</i> , sinikuusama	huhti-toukokuu	hl, al	A, hl labyrintissä vuosittain
<i>Lonicera involucrata</i> 'Satu', sadunkuusama	huhti-toukokuu	hl	vuosittain
<i>Philadelphus lewisii</i> 'Waterton' tähtijasmike	kesä-heinäkuu	hl, (jn)	A,
<i>Physocarpus opulifolius</i> , lännenheisiangervo	huhti-toukokuu	hl, (al)	A
<i>Potentilla fruticosa</i> lajikkeet, pensashahikit	huhti-toukokuu	hl (al)	
<i>Prunus pumila</i> var. <i>Depressa</i> , lamohietakirsikka	huhti-toukokuu	hl	A, leikkaustarve vähäinen
<i>Prunus tenella</i> , kääpiömanteli			
<i>Ribes</i> sp., henukat	heinäkuu	hl, jn	jn marjapensaille
<i>Rosa</i> sp., ruusut (saman kesän versoilla kukkivat)	maalis-toukokuu	hl, al	B, hl lähes viikottain
<i>rugosa</i> & <i>Rugosa</i> -ryhmä, kurturuusut			
<i>carolina</i> , karoliinanruusu			
<i>virgiana</i> , kiiltoruusu			
<i>nitida</i> , nukkeruusu			
' <i>Splendens</i> ', valamoruusu			
<i>Rosa</i> sp., ruusut (edellisen vuoden versoilla kukkivat)	maalis-toukokuu	hl, (al)	A, hl lähes viikottain
<i>Pimpinellifolia</i> -ryhmä, pimpinellaruusut			
<i>majalis</i> , metsäruusut			
<i>glauca</i> , punalehtiruusu			
<i>Alba</i> -ryhmä, neidonruusut			
<i>Rubus idaeus</i> 'Muskoka', vadelma	huhti-toukokuu	hl	
<i>Rubus odoratus</i> , tuoksuvatukka	kukinnan jälkeen	hl, al	A, kukkineet versot pistetaan vuosittain
<i>Salix</i> sp., pajut	huhti-toukokuu	hl, al	labyrintissä hl kuukausittain, Ruusukan al joka 2.vuosi
<i>Sorbaria sorbifolia</i> , pihlaja-angervo	huhti-toukokuu	hl, al	B, Jepulan al joka 2. vuosi
<i>Spiraea betulifolia</i> , koivuangervo	huhti-toukokuu	hl, al	B
<i>Spiraea billardii</i> hyb rusopajuangervo	huhti-toukokuu	al	joka 5.vuosi
<i>Spiraea chamaedryfolia</i> , virpiangervo	huhti-toukokuu	hl, al	A
<i>Spiraea densiflora</i> , rinneangervo	huhti-toukokuu	hl, al	B
<i>Spiraea 'Grefsheim'</i> , norjanangervo	huhti-toukokuu	hl, al	A, toimintatorin al joka 3. vuosi
<i>Spiraea japonica</i> -lajikkeet, japaninangervot	huhti-toukokuu	hl, al	B
<i>Stephanandra incisa</i> 'Crispa', seppelvarpu	huhti-toukokuu	al	
<i>Syringa</i> sp., syreenit	huhti-toukokuu	hl, (jn)	A, Ruusulan syreenien jn joka 4. vuosi
<i>Viburnum opulus</i> 'Roserum', lumipalloheisi	kukinnan jälkeen	hl	A
hl = hoitoleikkaus			A = kukkii edellisen vuoden versoilla
al = alasleikkaus			B = kukkii saman vuoden versoilla
jn = jatkuva nuorennus			() = on mahdollista, ei pääsääntöisesti tehdä
ml = muotoon leikkaus			

TEHTÄVÄTAULUKOT

TAULUKKO 1 Taulukko A: Puiston päivittäiset ja viikoittaiset tehtävät (Minna Hiekkola)

Tehtävä	Toukukuu		Kesäkuu		Heinäkuu		Elokuu	
	päivittäin	viikoittain	päivittäin	viikoittain	päivittäin	viikoittain	päivittäin	viikoittain
Roskien keruu/roska-astioiden tyhjentäminen		x	x		x			x
Eläinten ruokinta/hoido		x	x		x			x
Kitkentä		x	x		x			x
Pienet hoitoleikkaukset		x		x		x		x
Nurmikoiden leikkuu				x		x		x
Kastelu				x	x	x	x	x
Kiveysten harjaus/puhtaanapito		x		x		x		x

TAULUKKO 2 Taulukko B: Puiston kuukausittaiset tehtävät (Minna Hiekkola)

Tehtävä	Huhtikuu	Toukokuu	Kesäkuu	Heinäkuu	Elokuu
Leikkivälineiden tarkastus		x	x	x	x
Eläinten aitausten siivoaminen		x	x	x	x
Pensasruusujen lannoitus			x	x	
Kesäkukkien lannoitus			x	x	x
Muotoonleikkaus		x		x	
Hoitoleikkaukset	x	x	x	x	x

TAULUKKO 3 Taulukko C: Puiston vuosittaiset tehtävät (Minna Hiekkola)

Tehtävä	Maaliskuu	Huhtikuu	Toukokuu	Kesäkuu	Heinäkuu	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu
Kevät tarkistus	x	x						
Puiden hoitoleikkaus	x	x	x	(x)				
Sorbus aucuparia 'Pendula'	x	x						
Pensaiden hoitoleikkaus		x	x	x				
Pensaiden alasleikkaus								
Pinus Pumilo				x				
Nurmikoiden haravoiminen		x	x					
Paikkaistutus		x	x					
Kesäkukkien istutus				x				
Puron pesu		x	x					
Perennapenkkiä haraus			x					
Perennojen alasleikkaus						x		
Syksyn alasleikkaukset						x	x	x
Puiston siivous		x	x			x	x	
Syyslannoitukset						x	x	

TAULUKKO 4 Taulukko D: Harvemmin suoritettavat tehtävät (Minna Hiekkola)

Tehtävä	Toukokuu		Kesäkuu		Heinäkuu		Elokuu	
	päivittäin	viikoittain	päivittäin	viikoittain	päivittäin	viikoittain	päivittäin	viikoittain
Roskien keruu/roska-astioiden tyhjentäminen		x	x		x			x
Eläinten ruokinta/hoido		x	x		x			x
Kitkentä		x	x		x			x
Pienet hoitoleikkaukset		x		x		x		x
Nurmikoiden leikkaus				x		x		x
Kastelu				x	x	x	x	x
Kiveysten harjaus/puhtaanapito		x		x		x		x